

Gorenjski Glas

PETEK, 10. FEBRUARJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 12, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Nagrade vrhunskim umetnikom

V torek, na predvečer slovenskega kulturnega praznika, so pred polno Gallusovo dvorano Cankarjevega doma podelili letošnji Prešernovi nagradi in nagrade Prešernovega sklada.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Letošnja proslava s podelitvijo najvišjih nagrad v umetnosti je minila v svečanem in mirnem duhu – kot slovenskemu kulturnemu prazniku pritiče. Večer je odprl slavnostni govornik, predsednik Upravnega odbora Prešernovega sklada dr. Jožef Muhovič, ki je v nagovoru med drugim opozoril na vlogo umetnosti, ki gre pogosto mimo razuma in jasnega, določenega namena. »Po svoji naravi je umetnost najbolj nepredvidljiva in najresnejša oblika človeške kreacije,« je poudaril.

V nadaljevanju so bili z videoportreti predstavljeni najprej nagrajenci Prešernovega sklada in nato še oba prejemnika Prešernovih nagrad za življenjsko delo. V predstavitev so lavreati podali tudi nekaj misli o svojem umetniškem ustvarjanju. Po predstavitvi je vsak nagrajenec na odru iz rok dr. Jožefa Muhoviča prejel priznanje. Veliko Prešernovo nagrado sta prejela multidisciplinarna umetnica Ema Kugler in akademski slikar Herman Gvardjančič. Skladove nagrade, ki jih podeljujejo za vrhunsko ustvarjalnost zadnjih treh let, pa so

dobili pisatelj in novinar Dušan Jelinčič, skladatelj Drago Ivanuša, pianist Aleksander Gadžijev, akademski slikar Nikolaj Beer, filmski režiser in scenarist Matevž Luzar in arhitekturni atelje Medprostor.

Umetniški del proslave z naslovom Svet se nagnil je naprej – ta je vzeta iz skladbe skupine Silence, napisane posebej za to priložnost – je bil preplet glasbe, plesa, poezije, lutkovnega gledališča, videoumetnosti in likovne umetnosti, zasnoval pa ga je režiser in scenarist Matjaž Farič.

► 3. stran

Prešernova nagrajena za življenjsko delo: filmska avtorica Ema Kugler in akademski slikar Herman Gvardjančič / Foto: Tina Dokl

Zgodovinska Planica vse bližje

Do začetka FIS svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici je le še enajst dni. Organizatorji so pripravljene na največji športni dogodek v zgodovini Slovenije.

MAJA BERTONCELJ

Kranjska Gora – Gorenjska bo z Zgornjesavsko dolino od 21. februarja do 5. marca v središču svetovne športne in tudi siceršnje javnosti. Planica bo prvič gostila FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju.

Organizatorji se nanj pripravljajo že skoraj štiri leta, vse od takrat, ko so bili v četrto vendarle uspešni s kandidaturo. Želijo, da bi Planica udeležencem in domačinom ostala v spominu ne le po izjemnih športnih bojih, ampak kot najbolj trajnostni športni dogodek.

► 15.–18. stran

Planica bo obiskovalce svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju pričakala v nekoliko spremenjeni podobi. / Foto: Organizacijski komite Planica, računalniški prikaz

Prešernov duh je oživel

► 4. stran

energija narave

LESNI PELETI
SLOVENSKI PROIZVOD

BREZPLAČNA DOSTAVA do 60 km

MOŽNOST DOSTAVE S CISTERNO
NAKUP PRI PROIZVAJALCU
KONSTANTNA KAKOVOST
A1 KAKOVOSTNI RAZRED
NAKUP NA OBROKE

www.lesnipeleti.si

info@lesnipeleti.si

051 250 440

OD 399 €/1050 kg

AKTUALNO

V torek ambulanta za neopredeljene

V torek bo v Zdravstvenem domu Kranj začela delovati prva ambulanta za neopredeljene zavarovane osebe na Gorenjskem. Kateri pacienti se bodo lahko registrirali?

3

GORENJSKA

Parkirnina tudi pod Joštom

Na pobudo krajevne skupnosti bo parkirnino po novem treba plačevati tudi na parkiriščih pod Joštom. Plačljiva parkirišča naj bi vzpostavili do poletja.

6

GG+

Človek je v svojem bistvu romar

Hoja daje največji čar odkrivanju novih koticov, saj je nepozabno v novi kraj priti peš, pravi Petra Nastran z Rudna, ki ima za seboj ogromno prehojenih kilometrov.

23

ZANIMIVOSTI

Smučarsko pohodništvo na Jelovici

Ste kdaj razmišljali, da bi se odpravili raziskovat neznane zasnežene poti ter ob tem spoznavali lepote neokrnjene narave in se na koncu s smučmi spustili proti dnu?

32

VREME

Danes in jutri bo pretežno jasno. V nedeljo bo zmerno do pretežno oblačno. Več sonca bo v zahodnem delu regije.

-9/4 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Glasbeni festival Love and peace (ljubezen in mir)

V soboto, 25. februarja, bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pestro že od dvanajste ure naprej. Na ogled bodo legendarni hipijevski Volkswagnovi kombiji in »hrošči«, pripravili pa bodo tudi retro market, na katerem boste lahko kupili različne izdelke s pridihom starih časov, na voljo bo raznolika gostinska ponudba. Ob 20. uri se bo začel koncert, na katerem bodo nastopili Pero Lovšin, Koala Voice, Gušti, Adi Smolar, Flirtt in drugi.

Dva naročnika Gorenjskega glasa, ki bosta imela srečo pri žrebu, si bosta koncert lahko ogledala brezplačno. Za sodelovanje v nagradni igri odgovorite na vprašanje: Naštejte nekaj značilnosti hipijev. Odgovore s svojimi podatki pošljite do četrtek, 16. februarja, na kotichek@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **POLDKA PRETNAR** z Zgornjih Gorij.

Lažne spletne trgovine z obutvijo

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – Od lanskega novembra je Nacionalni odzivni center za kibernetično varnost SI-CERT zaznal štiri deset lažnih spletnih trgovin, predvsem z obutvijo. Vse imajo v naslovu spletne strani besedo Slovenija ali Ljubljana in zelo nizke cene.

Prevarani kupci poročajo, da so naročili obutev, jo plačali, a ni prispela. Nekateri pa so prejeli obvestilo, da morajo urediti carinske postopke, nato so dobili pošiljko iz Kitajske (ponaredek) izjemno slabe kakovosti ali drug izdelek, na primer ženske čevlje namesto moških, denarnico, sončna očala. V večini primerov lažne spletne trgovine ponujajo znane blagovne znamke športnih copatov po izjemno nizkih cenah, vsi artikli so na zalogi, dostava brezplačna po vsem svetu, plačilo možno tako po povzetju kot s kreditno kartico ... ni pa nobenih podatkov o podjetju, ki stoji za trgovino. Z naslovom

spletne strani, v katerem je poleg blagovne znamke navedeno Slovenija ali Ljubljana, ustvarjajo vtis, da gre za zaupanja vrednega trgovca, opozarjajo v Nacionalnem odzivnem centru za kibernetično varnost SI-CERT.

V primeru plačila s kreditno kartico svetujejo, da jo kupci preventivno prekličejo. »Pri nakupih na spletnih mestih, ki niso vredna zaupanja, je namreč možnost kasnejše zlorabe podatkov precej višja.« Prav tako svetujejo, da se pri svoji banki pozanimajo glede možnosti povračila oziroma tako imenovanega 'chargeback' postopka. Da ne bi ostali brez denarja in naročenega izdelka, uporabnikom spletnih trgovin tudi priporočajo, naj preverijo podatke o trgovcu in domeni (to lahko storijo na strani whois.domaintools.com), vse pogoje plačila, vračila in dostave. Domene lažnih spletnih trgovin so bile večinoma registrirane na Kitajskem pred nekaj meseci ali tedni, številni podatki o podjetju pa so zakriti.

Eden najzahtevnejših razvojnih projektov

Desetletni razvojni načrt predvideva vlaganja v električno omrežje v višini 3,5 milijarde evrov. Energetsko-podnebni prehod predstavlja enega najzahtevnejših razvojnih projektov Slovenije, zelena energija pa bo tudi bistveno dražja.

ALEŠ SENOŽETNIK

Maribor, Kranj – SODO (Sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo) je januarja pridobil soglasje Agencije za energijo za desetletni razvojni načrt, ki do leta 2032 predvideva vlaganja v višini 3,5 milijarde evrov. A kot ugotavljajo v poročilu, dejanske zmožnosti in realizacija niso odvisne le od finančnih virov, temveč tudi zmožnosti fizične realizacije takega obsega naložb.

Sicer 72 odstotkov oziroma nekaj več kot 2,55 milijarde evrov predvidenih vlaganj načrtujejo v nizko- in srednjenapetostno omrežje, od tega v nizkonapetostnega 1,2 milijarde. Učinki se bodo kazali predvsem v zmanjšanju ranljivosti omrežja zaradi vremenskih vplivov, kar bodo dosegli predvsem s povečanjem deleža vodov in podzemni izvedbi s 53 na 71 odstotkov.

V Elektru Gorenjska bodo za investicije letos predvidoma namenili 20 milijonov evrov.

Energetsko-podnebni prehod predstavlja enega najzahtevnejših razvojnih projektov Slovenije. Kot pravijo v SODO, smo na področju elektrike v prelomnem desetletju, v katerem bomo morali razogljčiti energetski sektor in elektrificirati sektorje končne porabe hitreje kot kdaj koli prej. Ker gre v prihodnje pričakovati tudi rast števila električnih vozil, bo najbolj obremenjeno prav nizkonapetostno omrežje.

V prihodnje bomo morali torej povečati proizvodnjo elektrike, hkrati pa bo ta morala prihajati iz obnovljivih virov energije. Kako se na to pripravljajo distribucijska

SODO in distribucijska podjetja v prihodnjem desetletju načrtujejo vlaganja v višini 3,5 milijarde evrov. / Foto: Aleš Senožetnik

podjetja, smo vprašali na Elektru Gorenjska.

Načrt ne sledi finančnim zmožnostim

Kot pravijo pri gorenjskem distributerju, je razvojni načrt pripravljen zelo ambiciozno, a dodajajo: »Žal pa trenutno ne sledi finančnim zmožnostim slovenskih distribucijskih podjetij. Ta za zdaj nimamo dovolj razpoložljivih sredstev, s pomočjo katerih bi lahko tako intenzivno investirali v omrežje in nove tehnologije.«

Elektro Gorenjska je v zadnjih petih letih v omrežje investiral v povprečju 16 milijonov evrov letno. Glede na strateške dokumente in pot-

zagotoviti takšen obseg sredstev, bo v prihodnjih letih ne samo izziv Elektra Gorenjska, ampak izziv vseh deležnikov, od države kot zakonodajalca in lastnika pa do regulatorja, ki regulira našo dejavnost. Ne nazadnje bo trajnostni prehod tudi izziv nas, samih uporabnikov, ki bomo morali svoje brezogljivo življenje tudi plačati,« odgovarjajo in dodajajo, da bodo poskušali pridobiti čim več sredstev EU in uvajali sodobne tehnologije, a je neizbežno, da bo zelena elektrika bistveno dražja, kot je danes.

Prioritetno sledijo krepitevam in rekonstrukcijam omrežja, s katerimi zagota-

Razvojni načrt je pripravljen zelo ambiciozno, a trenutno ne sledi finančnim zmožnostim slovenskih distribucijskih podjetij, pravijo v Elektru Gorenjska.

rebe pa bodo morali v naslednjih petih letih vlaganja najmanj potrojiti. Ocenjujejo, da bodo morali v letu 2027 vložiti že 55 milijonov evrov, če želijo omogočiti trajnostni prehod. »Kako

vljajo kakovost oskrbe in se odzivajo na želje po priključni moči obstoječih in novih uporabnikov. Število vlog za priključitev proizvodne naprave za individualno samoskrbo se je močno povečalo

in tudi v letošnjem letu ne bodo mogli priključiti vseh, zato bodo enega od izzivov predstavljale investicije, ki bodo omogočile prikllope elektrarn v čim večjem obsegu. A kot pravijo, bo to neizbežno povezano tudi z višjo položnico za električno energijo.

Letos za investicije okoli dvajset milijonov evrov

V letošnjem letu bodo sicer nadaljevali rekonstrukcijo energetskih objektov RTP Primskovo in RTP Zlato polje, ko bo gradbeno dovolj nepravilno, pa bodo začeli graditi 110-kilovoltni daljnovod Kamnik–Visoko. Investicijam na visokonapetostnem nivoju bodo v tem letu namenili 4,2 milijona evrov.

Na srednjenapetostnem nivoju bo večji del oziroma tri milijone evrov namenili obnovi in nadomestitvi prostozračnih vodov z novimi 20-kilovoltnimi kablovodnimi povezavami, 2,75 milijona evrov pa za gradnjo novih in nadomestnih transformatorskih postaj.

Na nizkonapetostnem omrežju se bodo sredstva namenjala v obnovo omrežja, in sicer s poudarkom na menjavi vodnikov z zemeljskimi kablji. Skupaj imajo za tovrstne projekte predvidenih 4,25 milijona evrov.

Za investicije v telekomunikacije, orodja in merilne naprave ter poslovno tehnično in računalniško opremo bodo namenili 3,6 milijona evrov.

Pri uporabnikih nadaljujejo uvajanje naprednih merilnih sistemov, ki jih bodo dokončno uvedli do konca leta 2025. Za druge investicije v sekundarno opremo bodo namenili 2,2 milijona evrov.

Skupaj bodo za investicije letos predvidoma namenili 20 milijonov evrov.

Največ otrok se je rodilo julija

URŠKA PETERNEL

Ljubljana – V lanskem letu se je po začasnih podatkih rodilo nekaj manj kot 17.400 otrok, kar je za osem odstotkov manj kot leto prej.

Samo v decembru se je rodilo 1383 otrok, kar je 153

manj kot decembra 2021. Na dan se je rodilo povprečno 45 otrok, leto prej 50.

Obenem je lani umrlo nekaj več kot 22.400

prebivalcev, kar je bilo za štiri odstotke manj kot v letu pred tem in za sedem odstotkov manj kot v letu 2020. Samo v decembru je umrlo

Lani se je največ otrok rodilo julija, in sicer 1635, največ ljudi pa je umrlo decembra, in sicer 2241.

2241 prebivalcev Slovenije, kar je 58 manj kot v prejšnjem decembru. Na dan je umrlo povprečno 72 prebivalcev (v prejšnjem decembru 74, v istem mesecu leta 2020 pa 104 na dan), kažejo podatki Statističnega urada Republike Slovenije. Gre začasne podatke, končni bodo objavljeni junija.

Nagrade vrhunskim umetnikom

1. stran

Kot je še v nagovoru povedal dr. Muhovič: »Umetniki delujejo na meji med poznanim in slutenim, odpravljajo se v neznan in ga del vzamejo s seboj, da bi ga udomačili.« Kar velja tudi za letošnje nagrajence.

Letošnja Prešernova nagrajenca sta za umetniške dosežke pred leti oba že prejela nagradi Prešernovega sklada, filmska avtorica Ema Kugler leta 2008 in gorenjski rojak iz Gorenje vasi - Reteč akademski slikar Herman Gvardjančič leta 1981.

»Z več kot polstoletnim mednarodno odmevnim ustvarjalnim delom je Herman Gvardjančič vtisnil zmagovito obujenemu slovenskemu krajinarstvu edinstven docela avtentičen pečat. S svojo izrazno močjo je bistveno obogatil našo celotno likovno ustvarjalnost,« je bilo povedano videoportretu, letošnji lavreat pa je o svojem ustvarjanju povedal: »Brez zgodbe ne morem ne slikati ne risati. Sam medij zame ni dovolj, za podlago moram imeti zgodbo,« in v nadaljevanju, da okrog sebe seveda vidi pozitivne, mnogo več pa negativne stvari. »Mislim, da so

Prešernov nagrajenec akademski slikar Herman Gvardjančič v družbi žene Damjane in hčera Uršule Podobnik in Tine Gvardjančič / Foto: Tina Dokl

Ob slovenskem kulturnem prazniku je v Prešernovem gledališču potekal že tradicionalni Shod muz na kranjskem Parnasi z javnim pogovorom s Prešernovimi nagrajenci.

družbeni konflikti, tragedije, ki se človeka dotaknejo. Mislim, da civilizacija zahaja v eno tako obdobje, ko bo vsega tega vedno več. In to so stvari, ki me najbolj zanimajo – to so moje zgodbe.«

Herman Gvardjančič je prejel stoječ aplavz polne Galusove dvorane.

Režiser in scenarist proslave z naslovom Svet se nagnil je naprej Matjaž Farič je pri svojem delu sledil

temi odnosa sveta do umetnikov in umetnikov do sveta. V programu so se prepletali odlomki že nastalih umetniških del tako glasbenih kot plesnih in lutkovnega gledališča, predstavljene pa so bile tudi recitacije. Pesmi Franceta Prešerna, Srečka Kosovela in Anje Zag Golob so interpretirali dramski igralci Barbara Cerar, Tine Resman in Klemen Janežič, v programu pa smo videli še dela režiserja Tina Grabnarja v izvedbi Lutkovnega gledališča Ljubljana, videasta Boruta Bučinela, plesalke Ane Cvelfar, skladateljev Milka Lazarja in Matije Krečiča v izvedbi Simfoničnega orkestra RTV Slovenija pod taktirko Davorina Morija ter glasbene skupine Silence. V ozadju so bila predvajana umetniška dela slikarja Marka Jakšeta.

Potem ko se je uradni del zaključil s Prešernovo Zdravljico, je v spremstvu aktivista in režiserja Jaše Jenulla in pesnika Borisa A. Novaka na oder stopila pešnica Svetlana Makarovič. Prebrala je pesem Zla runa iz svoje knjige Saga o Hallgerd. Nekateri so ob tem zapustili dvorano, v dvorani pa so ji tudi stoje zaploskali.

Svetlana Makarovič je ob zaključku proslave na odru prebrala pesem v družbi Jaše Jenulla in Borisa A. Novaka. / Foto: Tina Dokl

V torek ambulanta za neopredeljene

URŠKA PERNEL

Kranj – V torek bo v Zdravstvenem domu (ZD) Kranj začela delovati prva ambulanta za neopredeljene zavarovane osebe na Gorenjskem. Kot so sporočili iz

Osnovnega zdravstva Gorenjske, se bodo v ambulanti lahko registrirali le pacienti, ki potrebujejo zdravstveno obravnavo.

Ambulanta bo prihodnji teden delovala v torek, 14. februarja, in četrtek, 16.

Na Gorenjskem je približno devet tisoč pacientov brez izbranega osebnega zdravnika.

februarja, popoldne od 14. do 19. ure. V tednu od 20. do 24. februarja pa bo odprta tri dni, in sicer v ponedeljek od 10. do 12. ure, v sredo od 14. do 19. ure, v petek pa od 14. do 16. ure.

Urniki so objavljeni tudi na spletni strani Zdravstvenega doma Kranj.

V prihodnje naj bi na Gorenjskem vzpostavili še več

ambulant za paciente, ki nimajo izbranega družinskega zdravnika, a kdaj natančno, niso napovedali. Kot so sporočili, bodo javnost o tem sproti obveščali.

Ministrstvo za zdravje je sicer na Gorenjskem predvidelo dve ambulanti za neopredeljene v ZD Kranj, po eno pa v ZD Jesenice, Radovljica in Trzin.

K

KOMENTAR
ALENKA BRUN

»Vesele« dogodivščine, ki spremljajo napredek

Kolega novinar je konec januarja pisal o tem, da so v Kranju na večini plačljivih javnih parkirišč zamenjali parkomate, tabel z navodili za plačilo takrat še ne. V praksi je bilo to videti nekako takole: parkiram avto na parkirišču pri Čebelici in se odpravim po parkirni listek. Strmim v novi parkomat, z navodili na tabli si ne morem pomagati. Ker se je dan prevečal v večer, bi tako ali tako morala vklopiti svetilko na mobitelu, če bi želela videti, kaj piše. Za tistih nekaj osnovnih navodil na parkomatu pa so sploh uporabili – človek bi lahko rekel – črke v najmanjši možni velikosti.

Hm, si mislim: da vidimo, kako deluje.

Najprej zrem v velik zaslon, ne morem pa tudi mimo moderne solarne strehice. Malce desno od ekrana vidim še odprtino za drobiž, kar pomeni, da mora biti nekje vsaj še ena, kjer pride ven še račun oziroma ti parkomat vrne razliko, če vrača denar, se že kar glasno pogovarjam sama s seboj. Nekaj podobnega odprtini zagledam pod zaslonom. V redu. Pritisnem na en in edini gumb, ker tako potrebujem samo parkirni listek za dvournno brezplačno parkiranje ... V tem času pristopi starejši moški. Starejši od šestdeset let, bi rekla. Vprašam ga, ali je že rokoval s podobnim parkomatom, in močno upam, da je, da se ne bo začela za me-

noj delati vrsta. V isti sapi, ko reče ne, išče navodila na tablah ob parkomatu, dobim občutek, da čeprav bi mi rad pomagal, sva na istem. Podava se v pritiskanje gumba, da vidiva, kaj nama ekran sporoča ...

V bistvu sva bila potrebna dva, da sva »obvladala« en parkomat, čeprav je vse skupaj na prvi pogled videti sila enostavno. O tem, da bi kdo plačal parkirninno s pomočjo mobitela in posebnih aplikacij, s plačilno kartico, sploh nisva razmišljala – potrebovala sva le listek za brezplačno parkiranje ... Digitalna analfabeta, bi naju morda označil kak hehetajoči se srednješolec, če so v šoli že jemali pomen izrečenega.

Ko sem se sprehodila nazaj do avtomobila, da zataknem parkirni listek na vidno mesto, me je prešinilo, kako je videti, ko se pred parkomatom prvič znajde starejša oseba, ki si morda niti ne upa pritisniti na tisti edini gumb ... A že takoj naslednji dan sem nalezela na podoben primer, saj digitalnost postaja del normalnega življenja, zlasti od covidnih časov dalje, ko se življenje tako rekoč seli na splet. Tako sem (oziroma smo) vse večkrat priča stavku predstavnikov najstarejše generacije: »A lahko, prosim, ti to urediš?« Naj gre za spletno prijavo k zdravniku ali le uporabo elektronske banke.

»Vesele« dogodivščine pač, ki spremljajo napredek ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urša Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltrednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,20 EUR, petek 2,50 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Prešernov duh je oživel

Čeprav se je Gorenjska zbudila v mrzlo jutro, so sončni žarki čez dan lepo pogreli lica in srca množice ljudi, ki so se v Kranju in Vrbi prišli poklonit našemu največjemu pesniku dr. Francetu Prešernu.

KLARA MRAK,
MAŠA LIKOSAR

Kranj, Vrba – Ob slovenskem kulturnem prazniku se je na Gorenjskem zvrstilo veliko prireditev, največji pa so tradicionalno pripravili v Kranju in Vrbi. V predkoronarnih časih je gorenjsko prestolnico, ki se spominu na Prešerna pokloni s Prešernovim smenjem, zbralo tudi več kot dvajset tisoč ljudi. Letošnjega, jubilejnega dvajsetega, pa se je udeležilo nekaj manj kulturne hrane in pestrega dogajanja željnih obiskovalcev, ki jih je bilo na kranjskih ulicah in trgih od sredinega dopoldneva do večera nekaj več kot deset tisoč.

Odprtje pred Prešernovim gledališčem

Ob slovesnem odprtju sta zbrane nagovorila kranjski podžupan Janez Černe in direktor Zavoda za turizem in kulturo Kranj Klemen Malovrh. Černe je poudaril, da 8. februar združuje in povezuje. »Prav vključevanje je tisto, kar je nekoč poudarjal dr. France Prešeren. Prepričan sem, da bi bil zadovoljen, ko bi videl, koliko kulturnih vsebin posamezniku ponuja današnji dan.« Malovrh se je spomnil na minula leta, ko so dogajanje ob 8. februarju omejevali protikoronski ukrepi, zato ga je posebno razveselilo dejstvo, da je včeraj kulturno srce Slovenije ponovno bilo tako, kot je treba. Kranj je v sredo obiskala tudi ministrica za kulturo Asta Vrečko, ki se je v družbi nagrajencev sprehodila po mestu, si ogledala Galerijo Prešernovih nagrajencev ter se zvečer v Prešernovem

Vrba s Prešernovo rojstno hišo je bila ob državnem prazniku zopet središče pozornosti vseh tistih, ki cenijo in negujejo kulturo. / Foto: Tina Dokl

gledališču udeležila tradicionalnega pogovora z njimi.

Prešernov smenji privabi vse generacije

Ena od obiskovalk je bila navdušena nad stojnicami ponudnikov domače in umetnostne obrti. »Všeč mi je, kako ustvarjalni so ljudje, kar ne moreš verjeti, česa vsega se lotijo...« Oče in hči semenj obiščeta vsako leto: »Včasih smo zaradi hčerkinе šole hodili, da je bolje spoznala Prešernov čas, zdaj pa zato, ker smo se navadili na flancate.« (smeh) Da skočijo na kosilo domov in se potem vrnejo na prireditev, nam je povedala družina, ki živi v mestu. »Fina je ta energija, ki danes kroži po mestu, da ni samo gostinska in trgovska ponudba, ampak da tudi vse institucije pripravijo programe. Včasih težko izbereš, kam boš šel, ampak zato je pa treba vsako leto priti,« so povedali, nato pa odhiteli na odprtje razstave

v grad Khislstein, pogledat ponije na Pungert, kasneje pa še pozdravit človeško ribico v Rove.

Očarljiva Julija in France

Kot vsako leto sta bila dobro razpoložena tudi Julija in France. »Odlično vzdušje je, zelo lepo je videti nasmejane obraze Slovencev, ki mi dajejo upanje, da nas čaka lepa prihodnost. Še sonce je posijalo in bo sijalo vsem Slovincem celo leto, predvsem če bodo tako ponosni nase, kot so danes,« je povedal Prešeren. Primičeva Julija se je strinjala z njim, da se v mestu na ta dan čutita toplina in ljubezen. »To je najpomembnejše in tisto, kar šteje.«

Vrba zibelka kulture

Vasi pod Stolom, kjer je živela in ustvarjala peterica velikanov slovenske kulture, so bile ob državnem prazniku zopet središče pozornosti vseh tistih, ki cenijo in negujejo kulturo. Kot je na

osrednji proslavi pred Prešernovo rojstno hišo v Vrbi spomnil žirovniški župan Leopold Pogačar, smo Slovenci eni redkih narodov, če ne edini na svetu, ki slavijo kulturni praznik kot državni praznik. V zadnjem desetletju je bilo sicer na ta dan večkrat govora o razvoju Vrbe kot zibelke slovenske kulture, letos pa je župan naznanil, da so temu vse bližje. Ministrstvo za kulturo je namreč pristopilo k celoviti prenovi Prešernove domačije. »Izdelana je idejna zasnova, pridobiva se gradbena dokumentacija, v dveh letih pa lahko pričakujemo vidno razliko,« je pojasnil župan.

Pomen enakopravnosti

Letošnji pohod po Poti kulturne dediščine Žirovnica je potekal pod sloganom Bog živi vas Slovenke. »Ta nas opozarja na pomen enakopravnosti in enakosti med spoloma,« pa je poudarila slavnostna govornica proslave, poslanka državnega zbora Katarina Štravs, ob tem pa dodala, da so h kulturnemu razcvetu nedvomno pripomogle tudi ustvarjalne ženske. Dejala je, da je kultura skupek dosežkov in vrednot družbe. »Kultura je torej naša identiteta, pokaže nam, kdo smo,« je dodala ob zavedanju, da moramo za kulturno dediščino ustrezno poskrbeti in jo negovati.

Kot je še pojasnil direktor Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica Matjaž Koman, so se pomembnim ženskam, ki so včasih prezrte, a žirovniškimi domačinom v velik ponos, poklonili tudi s priložnostno razstavo.

Slavnostna govornica osrednje proslave v Vrbi, poslanka državnega zbora Katarina Štravs / Foto: Tina Dokl

Ustvarjalnim ženskam so se poklonili tudi z razstavo z naslovom Bog živi vas Slovenke. / Foto: Tina Dokl

»Med temi ženskami sta tudi Prešernova in Čopova mati, ki sta si prizadevali za izobrazbo svojih otrok,« je dejal Koman v želji, da bi bili kraji in rojstne hiše velikih mož večkrat tako dobro obiskani.

Z vlakom v Žirovnico

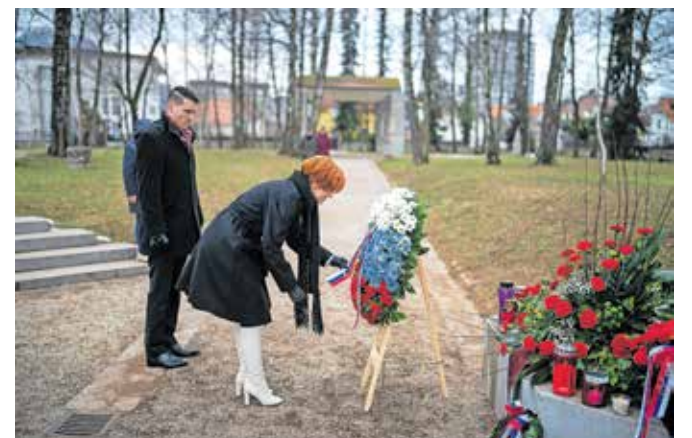
Vrba je na ta dan privabila obiskovalce iz cele Slovenije. Pohoda se že vrsto let udeležuje Dragica Farič iz Tolmina, od koder je v Žirovnico prišla z vlakom. Tu je s skupino pohodnikov obiskala muzejske hiše, nato pa so se peš podali do Bleda in se z vlakom vrnili domov. Prvič pa je ob tej priložnosti Vrbo obiskal Rado Veligošek iz Zabukovice v občini Žalec. »Združila smo se štiri planinska društva iz naših

izmed desetih tekačev, ki so izpred Prešernove hiše v Kranju do rojstne hiše v Vrbi pritekli. »Bilo je zelo mraz, a vseeno super izkušnja,« je dejala.

Domačini tamkajšnjih vasi pa z zavedanjem o veličini Franceta Prešerna, Matije Čopa, Frana Saleškega Finžgarja, Janeza Jalna in Antona Janše živijo vse dni v letu, in ne le ob kulturnem prazniku. »Za nas, ki tukaj živimo, so ti možje del našega življenja. Ob njihovih zgodbah smo odraščali, njihove rojstne hiše pa so nam kot otrokom predstavljale tudi prostor za igro,« je dejala Jerneja Stres iz Doslovč, sicer predsednica KD dr. France Prešeren Žirovnica - Breznica. Njen vnuk Jernej Hlebanja pa nam je zaupal,

V Kranju je bilo na kulturni praznik več kot deset tisoč ljudi. / Foto: Primož Pičulin

Kranj je obiskala tudi ministrica za kulturo Asta Vrečko in skupaj s kranjskim podžupanom Janezom Černetom položila venec v Prešernovem gaju. / Foto: Primož Pičulin

koncev, pohodnikov pa nas je bilo za poln avtobus,« je povedal Veligošek in dodal: »Znano je, da smo se Slovenci pogosto upirali, kultura pa je bila pri tem tista, ki nas je povezovala in ohranila.« Alenka Završnik s Šenturške Gore pa je bila ena

da so se tudi v šoli veliko naučili o delu in življenju Franceta Prešerna. Alja Ažman z Breznice je še dodala, da je bilo pisanje Franceta Prešerna zelo napredno za njegov čas. »Napisal je veliko kvalitetnih pesmi, ki se bodo večno ohranile,« je poudarila.

Kakovosti želijo dati prednost pred količino

Nova strategija turizma v radovljiški občini se osredotoča na rast obiska zunaj glavne poletne sezone ter odgovorno upravljanje destinacije, to pa pomeni upoštevati in uravnesiti pričakovanja tako turističnega gospodarstva ter dnevnih in večdnevnih gostov kot tudi lokalnih prebivalcev.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Smernice v turizmu se hitro menjajo, spreminja se tudi vloga turističnih destinacij. Če je bilo v preteklem obdobju ključno, da so skrbele za promocijo, je zdaj njihova najpomembnejša naloga upravljanje. Odgovorno upravljanje destinacije pomeni upoštevati in uravnesiti pričakovanja najrazličnejših deležnikov: turističnega gospodarstva, lokalnih prebivalcev, dnevnih in večdnevnih gostov, ugotavljajo na javnem zavodu Turizem in kultura Radovljica, kjer so konec lanskega leta pripravili novo petletno strategijo razvoja turizma Občine Radovljica. Dokument je na januarjski seji že potrdil tudi občinski svet.

Velik skok števila gostov predvsem poleti

Kot je na nedavni predstavitvi Turistične strategije Občine Radovljica 2023–2028 povedala direktorica javnega zavoda Turizem in kultura Radovljica Kaja Beton, so boljša prepoznavnost

Slovenije, večja obremenjenost turističnih kapacitet na Bledu, razvoj turistične ponudbe v regiji in vsesplošna rast turizma v zadnjem desetletju prinesli velik skok v številu gostov, predvsem v poletnem času.

»Želimo si destinacijo, ki temelji na lokalni ekonomiji, odgovornih obiskovalcih in vključeni skupnosti.«

Lani je bilo tako samo julija in avgusta na območju radovljiške občine več kot 97.000 gostov, kar je 40 odstotkov več kot v celotnem letu 2016. Poleg tega je bila to več kot polovica vseh gostov, ki so lani prenočevali v destinaciji. Skupaj je bilo lani ustvarjenih 443.000 turističnih prenočitev, kar je precejšen skok v primerjavi s predkoronskim letom 2019, ko so jih naštehi 317.000.

Večje število gostov pomeni večji prihodek, hkrati pa prinaša tudi več obremenitev kadra, kapacitet,

Direktorica javnega zavoda Turizem in kultura Radovljica Kaja Beton in Natalija Černe iz TIC Radovljica sta predstavili novi produkt, čokoladno obarvano doživetje starega mestnega jedra Radovljice.

infrastrukture in narave. Pri pripravi turistične strategije za novo obdobje so zato preverili tudi stališča domačinov. Ti po besedah direktorice zavoda še vedno v veliki večini podpirajo turizem in so zadovoljni z razvojem destinacije.

»Smo pa v anketi zaznali prve komentarje v smislu, da je poleti morda obiskovalcev dovolj in da njihovega števila ni treba več povečevati,« je povedala Kaja Beton.

»To je opozorilo, ki ga moramo v trenutku, ko je odnos do turizma še pozitiven, upoštevati,« je poudarila.

Želijo več celoletne ponudbe

Tudi turistično gospodarstvo, ki je prav tako sodelovalo pri pripravi strategije, je opozorilo na veliko poletno obremenitev in izrazilo željo po več zunajsezonskih oziroma celoletnih produktih. Tudi temu bodo

v destinaciji namenili več pozornosti.

Med drugim so tako prav z mislijo na razširitev ponudbe v čas pred poletno sezono in po njej ustvarili nov produkt, poimenovan Doživi mesto čokolade. Kot je pojasnila Kaja Beton, gre za nekajurno vodenje po mestu, med katerim skozi okušanje spoznajo zgodovino čokolade. V doživetju sodelujejo Lekarčniški in alkimistični muzej, Hiša Linhart in čokoladnica

Radolška čokolada. Prva vodenja bodo izvedli že 17. februarja. Produkt bodo predvidoma izvajali le v pomladnem in jesenskem času, ne pa tudi poleti, ko so sodelujoči ponudniki že sicer zelo obremenjeni.

Lokalna ekonomija, odgovorni obiskovalci

Osredotočili se bodo tudi na nadgradnjo obstoječih produktov, tako na področju kulinarike in kulture kot na področju pohodništva in kolesarjenja. V akcijskem načrtu, ki ga je skupaj s strategijo konec januarja potrdil radovljiški občinski svet, so poudarjeni tudi načrti urejanja različne infrastrukture, od javnih pitnikov in stranišč do ureditve območja gradu Kamen.

Kot je povzela Kaja Beton, je njihov cilj kakovostna turistična ponudba, ki bi goste privabljala ne le poleti, ampak tudi v pomladnih in jesenskih mesecih. »Želimo si destinacijo, ki temelji na lokalni ekonomiji, odgovornih obiskovalcih in vključeni skupnosti,« je sklenila.

Ob dvestoti obletnici Rikljevvega rojstva Otroški kotichek

Letos praznujemo dvestoto obletnico rojstva začetnika naravnega atmosferskega zdravljenja Arnolda Riklija, ki je Bled postavil na zemljevid zdraviliškega turizma.

MAŠA LIKOSAR

Bled – V okviru Zavoda za kulturo Bled je že v preteklosti nastalo nekaj odmevnih projektov, povezanih z Arnoldom Riklijem - Švajcerjem. Leta 2015 so na Blejskem gradu odprli prenovljeno Rikljevovo sobo in omogočili snemanje dokumentarnega filma Arnold Rikli – Voda, sonce, zrak avtorice Amalije Jelen Mikša. Leta 2018 je pod okriljem zavoda izšla izvrstna in obsežna knjiga Po sledah Arnolda Riklija, ki jo je napisal Vojko Zavodnik. Avtor je na podlagi izjemne količine podatkov, pisnih in materialnih virov ter svojega poznavanja življenja in dela Arnolda Riklija in njegove družine napisal izjemno knjigo na več kot 350 straneh. V letih raziskovanja je navezal stike z Rikljevimi potomci, že več desetletji pa bdi nad dediščino začetnika naravnega atmosferskega

zdravljenja in je nepogrešljiv strokovni svetovalec pri projektih, povezanih z Riklijem.

V tem duhu bo potekal tudi osrednji dogodek z naslovom V svet sončnega dohtarja Arnolda Riklija, ki bo prav na dan njegovega rojstva pred dvema stoletjema, v ponedeljek, 13. februarja, ob 19. uri v Festivalni dvorani na Bledu. Prireditev je namenjena širši javnosti, saj nanjo vabijo vse, ki želijo bolje spoznati življenje in delo Švajcerja. Pred in med slovesnostjo ter po njej so na zavodu skupaj s partnerji pripravili številna presenečenja, ki bodo obiskovalce popeljala v čas Arnolda Riklija. Od 10. do 15. ure bo v Festivalni dvorani Bled potekal tudi 1. RIKLIBled posvet – Dediščina atmosferskega zdravljenja za zdrav način življenja danes, ki ga v sodelovanju z lokalnimi partnerji pripravlja Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Bled.

Priseljenke so ustvarile izdelke iz mozaika, družbeno odgovorni posamezniki in podjetja so jih kupili, z izkupičkom pa so uredili čarobni kotichek za otroke, ki se zdravijo v jeseniški bolnišnici.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice so odprli nov otroški kotichek, ki je nastal na pobudo udeleženk projekta Socialna aktivacija Gorenjske, ki je potekal pri Ljudski univerzi Jesenice. Udeleženke so bile priseljenke, ki so pod mentorstvom Urške Ambrožič Potočnik iz odpadnega stekla izdelale mozaične izdelke,

kot so luči, ogledalo in mizice. Ob koncu projekta so pripravili licitacijo in zbrana sredstva, ki jih je prispevalo deset družbeno odgovornih podjetij in posameznikov, podarili Splošni bolnišnici Jesenice za ureditev igralnega koticheka v avli pediatričnega oddelka. Ta bo otrokom v času bivanja v bolnišnici omogočil odmik iz bolniških sob in prijetnejše bivanje.

Igralni kotichek v avli oddelka / Foto: Nik Bertonec

SVET ZAVODA OŠ KOROŠKA BELA JESENICE
Cesta talcev 2, 4270 Jesenice

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 2/15 Odl. US: U-I-269/12-24 in 47/15, 46/16- popr., 25/17- ZVaj, 123/21 in 172/21; v nadaljnjem besedilu: ZOFVI).

Kandidati/ke morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Predvideni začetek dela je 1. 9. 2023.

Delo na delovnem mestu ravnatelja/ravnateljice se opravlja polni delovni čas.

Izbrani kandidat/ka bo imenovan/a za dobo 5 let. Za čas mandata bo z njim/njo sklenjena pogodba o zaposlitvi na delovnem mestu ravnatelja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (dokazila o: izobrazbi (overjena fotokopija), nazivu (overjena fotokopija), opravljenem strokovnem izpitu (overjena fotokopija), opravljenem ravnateljskem izpitu (overjena fotokopija), delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo iz kazenske evidence Ministrstva za pravosodje, ki ne sme biti starejše od 30 dni, potrdilo sodišča, da oseba ni v kazenskem postopku, ki ne sme biti starejše od 30 dni, in potrdilo iz evidence izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, ki ga izda Ministrstvo za pravosodje, ki ne sme biti starejše od 30 dni) pošljite priporočeno s povratnico v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

SVET ZAVODA OŠ KOROŠKA BELA JESENICE, Cesta talcev 2, 4270 Jesenice, z oznako »Prijava na razpis za ravnatelja/ravnateljico – ne odpiraj«.

Kandidat/ka mora k prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje in kratak življenjepis.

Kandidat/ka, ki nima ravnateljskega izpita, ga mora pridobiti najkasneje v enem letu od začetka mandata.

Kandidati/ke bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Svet zavoda OŠ Koroška Bela Jesenice

Nove cene komunalnih storitev

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Tržiški občinski svetniki so na nedavni januarski seji potrdili tako nove cene kot subvencije cen oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadnih voda, zbiranja bioloških odpadkov ter pogrebne in pokopališke dejavnosti. Kot so podražitev pojasnili na Komunalni Tržič, se od preteklega leta srečujejo z rastojo stroškov izvajanja gospodarskih javnih služb (GJS). »Temu v največji meri botruje povišanje cen energentov (najbolj električne energije) in materiala, storitev zunanjih izvajalcev (prevzem

odpadkov itd.) ter dvig minimalne plače. Povišanje stroškov smo upoštevali pri pripravi elaboratov za oblikovanje cen GJS, ki smo jih predložili občinski upravi.«

S prvim februarjem letos so začele veljati nove cene komunalnih storitev ter pogrebne in pokopališke dejavnosti. Nove cene uporabe grobnih enot pa veljajo že od prvega januarja letos, ker se grobnina zaračunava za celo leto enkrat letno. Hkrati so spremenjene tudi subvencije, ki jih Občina Tržič namenja gospodinjstvom za določene komunalne storitve, kvota iz občinskega proračuna za subvencije pa za zdaj ostaja enaka kot lani.

Kakšne so potrebe po poslovnih prostorih

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Občina Bohinj bo v letošnjem letu začela izdelavo projektnih naloge in pripravo projektno dokumentacije za revitalizacijo območja nekdanjega Gradbenega podjetja Bohinj. Gre za drugo fazo, v kateri je načrtovana izgradnja dveh novih poslovno-stanovanjskih enot. Območje bo namenjeno mirnim obrtno-poslovnim dejavnostim, kot so trgovine, poslovni prostori, storitvene dejavnosti in podobno. Z namenom, da čim bolj odgovorijo na potrebe malega

gospodarstva ter da se ustvari pozitiven ambient za uredničenje podjetniških idej in razvojnih naložb, so lokalne obrtnike in podjetnike povabili k izpolnitvi kratkega vprašalnika, s katerim želijo izvedeti, kakšne so njihove konkretne potrebe v zvezi s tovrstnimi prostori. Vprašalnik je objavljen na spletni strani Občine Bohinj, zainteresirani pa ga lahko izpolnijo do vključno 20. februarja. Prejete informacije bodo pomembno izhodišče za načrtovanje novih objektov na tem območju, so še poudarili na bohinjski občinski upravi.

Dražja pomoč na domu na Jesenicah

Jesenice – S februarjem so se v jeseniški občini povišale cene pomoči na domu, ki jo izvaja Dom upokojencev dr. Franceta Bergelja Jesenice. Ta je na Občino Jesenice tudi posredoval predlog za izdajo soglasja k ceni storitve, ki se zvišuje zaradi višjih stroškov dela. Po zakonu morajo občine iz svojih proračunov zagotavljati najmanj 50-odstotno subvencijo k ekonomski ceni storitve, povprečna višina subvencij občin v Sloveniji je za leto 2021 znašala 70,42 odstotka, medtem ko Občina Jesenice zagotavlja 81,52-odstotno subvencijo. Cena na uro za uporabnika po novem znaša 4,38 evra za delovne dneve (prej 3,98 evra), 5,86 evra za nedelje (prej 5,29 evra) ter 6,36 evra za praznike in dela proste dneve (prej 5,73 evra). Storitve pomoči na domu ta čas uporablja okrog 150 uporabnikov z območja občine Jesenice.

Vršilka dolžnosti direktorja občinske uprave

Jesenice – Jeseniški župan Peter Bohinec je za vršilko dolžnosti direktorja občinske uprave imenoval Vero Djurić Drozdek, ki je na Občini Jesenice zaposlena kot vodja oddelka za gospodarstvo. Oddelak bo vodila tudi v času opravljanja nove funkcije. Dosedanji direktor občinske uprave dr. Gregor Hudrič se je vrnil na delovno mesto na ministrstvo za notranje zadeve.

Parki, vrtovi in druge zelene površine

Jesenice – Prihodnji četrtek, 16. februarja, bo v Kosovi graščini na Jesenicah potekal muzejski večer z naslovom Parki, vrtovi in druge zelene površine v Občini Jesenice. Predaval bo dr. Marko Mugerli.

Parkirnina tudi pod Joštom

Na pobudo krajevne skupnosti bo parkirno po novem treba plačevati tudi pod Joštom. Plačljiva parkirišča naj bi tam vzpostavili do poletja.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Po lanskem neuspelem poskusu uvedbe parkirnine na vznožju Sv. Jošta je novi kranjski mestni svet na zadnji seji vendarle prisluhnil pobudi Krajevne skupnosti (KS) Jošt in potrdil spremembo Odredbe o določitvi območij parkirnih con in območij za pešce, s katerimi se uvaja parkirnina na 82 parkirnih mestih na iz-

Izkušnje z uvedbo prvega plačljivega parkirišča izven centra Kranja bodo mestni upravi tudi smernica za morebitno uvedbo parkirnine pod Šmarjetno goro in pod Jamnikom.

hodiščih točkah najbolj priljubljene pohodniške točke v mestni občini Kranj (MOK). Mestni svetniki so potrdili tudi že ceno parkiranja – dva evra na dan in petdeset evrov na leto. Z zbrano parkirno bodo sofinancirali vzdrževanje tamkajšnjih parkirišč in ceste, nadzor in delovanje sistema zaračunavanja parkirnine, ob tem pa bo MOK za vzdrževanje poti na Jošta namenila tudi proračunska sredstva.

»Ko se je pojavila covidna kriza, je bilo teh sprehajalcev

Uvedba parkirnine ne bo odpravila divjega parkiranja ob cesti na Jošta, so v razpravi opozorili mestni svetniki. Zgraditi je treba večje parkirišče, menijo. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

oziroma pohodnikov na Jošta izjemno veliko in so se začele težave, predvsem smo dobivali pritožbe s strani KS Jošt in lokalnih prebivalcev. Tako da se je prepoznalo, da bi po vzoru nekaterih bolj obiskanih pohodnih destinacij celostno uredili tudi to pohodniško točko,« je razloge za uvedbo parkirnine pod Joštom predstavil Marko Čehovin, vodja urada za gospodarske dejavnosti in promet. »Ne bomo še takoj uvedli plačljivosti, ampak bomo šli prej še do krajevnih skupnosti Jošt in Stražišče, da jim tudi podrobno predstavimo rešitve, ki jih bomo celostno izvajali,« je dodal.

Po besedah župana Matjaža Rakovca naj bi parkirno začeli zaračunavati pred nastopom poletja.

Problem z divjim parkiranjem

Uvedba parkirnine ne bo rešila problema z divjim parkiranjem na zasebnih zemljiščih ob cesti na Jošta, zato so potrebna dodatna parkirna mesta pod Joštom, kar je že star predlog, je med razpravo opozorilo več mestnih svetnikov. Podžupan Janez Černe je pojasnil, da Upravna enota Kranj že obravnava vlogo za gradbeno dovoljenje za preostavitev Pševske ceste, kjer je

predvidena vzpostavitev novih parkirnih mest na trasi sedanje ceste. Kot je dodal, si MOK želi zgraditi še dodatno, večje parkirišče za od sto do dvesto vozil ob načrtovani novi obvozni poti pod Joštom, za kar pa bi bilo treba odkupiti zemljišče, ki pa ga kljub več poskusom lastnik ni pripravljen prodati.

Izkušnje z uvedbo prvega plačljivega parkirišča izven centra Kranja bodo mestni upravi tudi smernica za morebitno uvedbo parkirnine pod Šmarjetno goro in pod Jamnikom, kjer si tudi prizadevajo za izgradnjo dodatnega parkirišča, je še povedal Čehovin.

Skupaj do rešitev za prenavo Drulovke

V soseski Drulovka se je zaključil projekt Agora, v okviru katerega so skupaj iskali rešitve za prenavo tega območja.

MAŠA LIKOSAR

Drulovka – Cilj, ki so ga želeli doseči na izbranem območju, je participativno določanje rabe zemljišč, s katerimi bi identificirali lokalne potrebe in izboljšali sodelovanje med mestom in prebivalci. Obenem so skupaj iskali rešitve, ki bi pripomogle k izboljšanju kakovosti bivanja, identitete in podobe soseske. Nabralo se je kar nekaj pre-

Soseska Drulovka je bila izbrana za pilotno območje projekta Agora.

dlogov izboljšav, ljudje pa so se družili in tudi bolje spoznali med seboj na več organiziranih dogodkih.

Avgusta 2021 so organizirali prvi dogodek na pilotnem območju, in sicer

Predvideno stanje z ureditvijo pločnika in kolesarskega pasu okoli naselja / Foto: Arhiv Mestne Občine Kranj

delavnico, na kateri so udeleženci delili svoja razmišljanja in izluščili izzive, ki jih vidijo v prostoru, ter podali predloge za izboljšanje bivanja v soseski. Med številnimi predlogi je bila tudi želja, da bi se po soseski organizirali

različni družabni dogodki. Aktivnosti so se nato nadaljevale s skupnostno akcijo Osvežimo Drulovko – skupaj marca lani, v okviru katere so krepili skupnost in hkrati opravili družbeno koristna dela.

Konec januarja 2023 je sledil tretji dogodek, ko so predstavili strategijo prenavo naselja nova Drulovka, kjer so se seznanili s področjem prenavo, vključujoč predloge in rešitve, pridobljene na prvi delavnici. Arhitekt Aleš Peternel je med drugim grafično predstavil osnovni dve področji prenavo soseske, in sicer ureditve, vezane na prometno situacijo in javne zelene površine.

Prikazani so bili še rezultati študije fasad, nadstreškov in ograj ter podani predlogi za oblikovno poudarjanje teh elementov. Kot so poudarili, prikazane rešitve ne pomenijo zaključka procesa načrtovanja, bo pa za to potreben participativen proces načrtovanja z namenom, da bodo ukrepi prilagojeni prostoru in uporabnikom.

Na Škofjeloškem rekordni turistični obisk

Na Škofjeloškem so lani zabeležili rekorden turistični obisk, ki je bil večji tudi od rekorda izpred treh let.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Kot so sporočili iz Turizma Škofja Loka, ki deluje v okviru Razvojnega agencije Sora, so turistični delavci na Škofjeloškem z lanskim izkupičkom lahko zadovoljni. Statistični podatki so namreč pokazali, da so obiskovalci v občinah Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri v lanskem letu ob nekaj več kot 33.800 prihodih ustvarili okoli 80.700 nočitev.

Tako je bil obisk tudi precej številnejši kot pred epidemijo. Leta 2019 so namreč na Škofjeloškem zabeležili okoli 23.600 prihodov in 62.700 nočitev. To pomeni, da se je v primerjavi z le-

Turistični delavci si večji obisk obetajo tudi zaradi prenovljenega hotela, ki je dolga leta sameval. / Foto: Vilma Stanovnik

V letošnjem letu se na Škofjeloškem obetajo številne nove namestitvene kapacitete – s prenovljenim nekdanjim hotelom Transturist na čelu.

tom 2019 lani število prihodov povečalo za nekaj več kot 43 odstotkov, število nočitev pa za nekaj manj kot 29 odstotkov.

Število nočitev je bilo najvišje v poletnih mesecih, in sicer v juniju, juliju, avgustu in septembru. »Veseli smo, da so se – kot kažejo zabeleženi podatki – z letošnjim letom na Škofjeloško vrnilo tudi gostje iz držav, ki so po številu obiskovalcev prevladovali pred epidemijo, se pravi iz Nemčije, Francije, Španije,

Italije, Beneluksa in Velike Britanije,« pravijo pri Turizmu Škofja Loka.

Prav tako o lanskem odličnem turističnem obisku škofjeloškega območja pričajo podatki o obisku turistično-informacijskega centra. Leta 2019 je center obiskalo 9.600 ljudi, leta 2020 le 2.900, leta 2021 pa 3.300. Lani se je število

obiskovalcev povzpelo že na skoraj 11.000.

Sicer pa se v letošnjem letu na Škofjeloškem obetajo številne nove namestitvene kapacitete – s prenovljenim nekdanjim hotelom Transturist v Škofji Loki na čelu. Ta je že vrsto let zaprt, trenutno poteka intenzivna prenova, vrata pa naj bi odprl že to poletje.

Ob prazniku koncertni večer

Prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku so v Preddvoru naslovili z besedami Janeza Trdine: »Ženska naj bode pred pečjo ali pri zibeli – ne pri peresu!«.

ALENKA BRUN

Preddvor – Janez Trdina se namreč ni mogel sprijazniti z dejstvom, da v Preddvoru živi in v slovenskem jeziku ustvarja mlado izobraženo dekle. Bilo je to v časih, ko je bila umetnost izključno v moški domeni in je bil na Slovenskem uradni jezik nemščina. Trdina je kasneje svojo trditev preklinal in priznal, da so dela Josipine Turnograjske vredna pozornosti in ohranitve naslednjim rodovom. Letošnja prireditev ob kulturnem prazniku je bila v Preddvoru posvečena 190. obletnici rojstva Josipine Urbančič Turnograjske, prve slovenske pesnice, pisateljice, skladateljice, pianistke in

pravljicarke. Skozi večer, ki je bil v prvi vrsti koncertni – za uvod smo slišali Tri rožice Josipine Turnograjske v izvedbi Lare Lipar na klavirju, potem pa vse od melodije Cvetja v jeseni do znanih tujih in domačih pesmi do Zdravlice Josipine Urbančič Turnograjske, ki jo je ponovno zaigrala Liparjeva – sta občinstvo popeljala dddr. Mira Delavec Touhami in humorist Rok Bohinc. Na odru smo prisluhnili še Zali Šenk in Sari Fras na kitari (obe sta tudi zapeli), Emi Šavli na klavirju, Evi Tofant na prečni flavti, ki je skupaj s Šavlijevo nastopila tudi s skladbo Alana Menkena I see the light, ter Uli Šenk, Evi Fras in Tamari Volčjak na klavirju.

Rok Bohinc in dddr. Mira Delavec Touhami / Foto: Alenka Brun

Proračunski malo tu, malo tam

Z odobritvijo mestnega sveta so v letošnjem proračunu Mestne občine Kranj prerazporedili kar 3,85 milijona evrov, da bodo lahko dokončali projekte, katerih izvedba se je zamaknila.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svet je na zadnji seji odobril prerazporeditev kar 3,85 milijona evrov v letošnjem občinskem proračunu. Po razlagi Tomaža Laniška so bile zaradi narave dvoletnega proračuna nekatere proračunske postavke v letošnjem proračunu finančno podranjene oziroma je lani prišlo do zakasnitve pri izvedbi nekaterih projektov, ki jih bodo zato dokončali šele letos.

Največ proračunskega denarja, 2,56 milijona evrov, so s prerazporeditvami zagotovili za projekt obnove mostu čez Savo na Ljubljanski cesti in sočasno ureditev kolesarske povezave Koroska cesta–Železniška postaja Kranj. Njegova realizacija se je v letošnje leto zamaknila predvsem zaradi

ukrajinske krize in posledične podražitve materialov, zaradi česar so morali lani razpis za izbiro izvajalcev trikrat poviti, je pojasnil župan Matjaž Rakovec. Podražitev materialov je vplivala tudi na zastoj gradbenih del na novem parkirišču P+R, zato letos za njegovo dokončanje potrebujejo še slabih 484 tisoč evrov. Iz podobnih razlogov so 54 tisoč evrov prerazporedili tudi za gradnjo parkirišča za avtodome na Partizanski cesti, 168 tisoč evrov za dokončanje prizidka k OŠ Staneta Žagarja in 280 tisoč evrov za izgradnjo dveh novih avtobusnih postajališč pri novem parkirišču P+R Zlato polje na Koroski cesti. Skoraj 296 tisoč evrov so zagotovili še za pripravo projektne dokumentacije za novi dom upokojenec na Zlatem polju.

Z omenjenimi prerazporeditvami so na drugi strani številnim projektom odvzeli že odobrena sredstva, med drugim tudi za brv za pešce in kolesarje čez Savo med Jamo in Prebačevim, kjer čakajo, da bodo na razpolago tudi evropska sredstva. Znižala se je tudi proračunska postavka za novogradnjo vrtca Sonček na Planini, za katero se pripravljajo šele projektna dokumentacija, zato gradbenega dovoljenja ne bo prej kot pred koncem leta. Denar so odvzeli tudi projektu rekonstrukcija Savske ceste od Smedniške ceste do Savske loke, saj si podrtja mostu pri Planiki letos ne morejo privoščiti, ker služijo za obvoz zaradi zaprtja mostu na Ljubljanski cesti. Bodo pa že letos zgradili podporni zid pod čirškim

klancem. Proračunski denar so umaknili tudi iz postavke obnova nekdanje trgovske šole, kjer bodo letos izvedli le energetska sanacijo, ne pa tudi same obnove, ker morajo najprej pridobiti še gradbeno dovoljenje. Med projekti, ki so jim odvzeli načrtovana sredstva, so tudi nadaljnja gradnja komunalne infrastrukture v poslovni coni Laze (še nimajo gradbenega dovoljenja), rekonstrukcija ceste Breg–Mavčiče, obnova Kidričeve ceste ...

Vsi ti projekti, ki so jim tokrat znižali postavke, so ključni za občino in ostajajo v proračunu, in če se bo pokazala priložnost, da jih lahko začno izvajati še letos, bodo denar zanje zagotovili z novimi prerazporeditvami znotraj proračuna, zagotavlja Rakovec in Lanišek.

Popolna zapora pešpoti med Kranjem in Struževim

Kranj – Družba Slovenski državni gozdovi bo v začetku prihodnjega tedna v primestnih gozdovih Kranja, na območju Savskega drevoreda ob pešpoti Kranj–Struževo, začela izvajati sečnjo in spravilo oslabelega drevja. Kot pojasnjujejo, bo zato treba vzpostaviti prevoznost dovozne poti ter posekati zaradi insektov, jesenovega ožiga in snegoloma oslabele drevje, ki je kot takšno nevarno za sprehajalce. Zaradi povečane nevarnosti bo pešpot od 13. do 17. februarja popolnoma zaprta, za drževanje na širšem območju delovišča pa zaradi del smrtno nevarno. Ob tem prosijo vse, da se v času zapore območja izogibate.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejmati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjski Glas.si

Kanalizacija v Motniku

Občina Kamnik načrtuje gradnjo kanalizacije in čistilne naprave v Motniku, obenem bodo v kraju uredili tudi trg.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Občina Kamnik se bo v Motniku lotila izgradnje kanalizacije v dolžini dobrega 2,5 kilometra in čistilne naprave za 250 populacijskih enot. Gradbeno dovoljenje za investicijo je pridobila januarja, prejšnji teden pa so občinski svetniki potrdili tudi investicijski program.

Ocenjena vrednost projekta skupaj z DDV znaša slaba dva milijona evrov, v znesek pa je všteta tudi ureditev trga v vasi skupaj z jav-

Za investicijo se v Kamniku nadejajo nepovratnih sredstev v okviru načrta za okrevanje in odpornost.

no razsvetlavo in urbano opremo, kar bo občino predvidoma stalo 374 tisoč evrov po stalnih oz. 385 tisoč evrov po tekočih cenah, ki upoštevajo še indeks rasti cen. Kot je pojasnila Marjana Kadunc s kamniške občinske uprave, jim je ureditev trga kot pogoj za izdajo pozitivnega mnenja za pridobitev gradbenega dovoljenja naložil

Zavod za varstvo kulturne dediščine.

Za investicijo se v Kamniku nadejajo nepovratnih sredstev v okviru načrta za okrevanje in odpornost. Če bodo na razpisu uspešni, bodo upravičeni do petdesetodstotnega sofinanciranja v kanalizacijo in čistilno napravo, ne pa tudi za ureditev trga, saj ta del projekta ne spada pod upravičene stroške za sofinanciranje. Upošteva celotno investicijo, bi tako približno trideset odstotkov investicije pokrili s sredstvi razpisa, preostalo pa bo zagotovila občina sama.

Ker bo poraba energije po zaključenih delih zaradi dodatnega črpališča in potreb novozgrajene čistilne naprave večja, bodo na streho podružnične šole namestili tudi sončno elektrarno nazivne moči dvajset kilovatov, ki bo zagotavljala energetsko nevtralnost novozgrajenega kanalizacijskega sistema.

Vlogo za sofinanciranje bodo oddali še ta mesec in se takoj lotili tudi razpisa za izbiro izvajalca. Dela naj bi bila zaključena novembra prihodnje leto, uporabno dovoljenje pa pričakujejo januarja 2025.

Iščejo še enega solastnika

Poleg zdravstvenega doma v Škofji Loki je zapuščena hiša, ki je vsako leto bolj podrtja in zanemarjena, okolica pa neurejena. Občina išče še enega lastnika, da bo hišo v celoti odkupila.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Tisti, ki hodi-jo v škofjeloški zdravstveni dom in tam parkirajo, že nekaj let opazujejo, kako propada bližnja hiša, ki ima nad vhodom še vedno hišno številko Stara cesta 14. Hiša je zaraščena in zapuščena, v njej je nered, vrata so priprta in vsak lahko vanjo tudi vstopi, čeprav ni zagotovo, da je hoja po njej tudi varna.

Da je hiša sramota za bližnje stanovalce, nas je pred kratkim opozoril eden od bralcev, ki stanuje v bližini in dan za dnevno opazuje, kaj se dogaja. Kot vse kaže, pa bo vsaj okolica hiše že letos malce bolj urejena.

Hiša ob zdravstvenem domu v Škofji Loki že več let sameva in propada. / Foto: Vilma Stanovnik

Okolico hiše, ki je prav tako zanemarjena, naj bi občina spomladi začela urejati. / Foto: Vilma Stanovnik

»Večinski del manjše opuščene hiše na Stari cesti na severovzhodni strani Zdravstvenega doma in zemljišča okrog nje je občina v lanskem letu odkupila, pri tem pa smo uveljavljali predkupno pravico. Eden od solastnikov je v tujini in ga še iščemo, da bi lahko kupili še njegov delež,« je v imenu Občine Škofja Loka pojasnila vodja Oddelka za pravne zadeve in nepremično

premoženje Polona Gortnar. Prav tako je povedala, da bodo takrat, ko bo občina stoodstotni lastnik, lahko začeli izvajati ureditvene posege na parceli, ki bo postala del funkcionalnega zemljišča zdravstvenega doma.

»Spomladi, ko bo sneg skopnel, bomo na občini tudi poskrbeli, da se ustrezno očisti in uredi okolica hiše,« je še dodala Polona Gortnar.

Proračun krojijo prevzete obveznosti

Proračunske odhodke v Občini Žiri letos načrtujejo v višini okrog 6,5 milijona evrov, od tega bodo približno tretjino sredstev namenili za naložbe. Za poplačilo vseh prevzetih in načrtovanih obveznosti bodo morali najeti tudi posojilo.

MATEJA RANT

Žiri – Občinski svetniki so na zadnji seji obravnavali tudi letošnji proračun, pri katerem prihodke načrtujejo v višini 5,7 milijona evrov, odhodki pa naj bi znašali 6,5 milijona evrov. Med največjimi izdatki, ki bremenijo letošnji proračun, so poplačila že zaključenih projektov oziroma projektov, ki se že izvajajo, tako da za nove naložbe letos ne bo ostalo veliko denarja. »Poleg tega proračuna ravno zaradi velikega

števila prevzetih obveznosti in že načrtovanih projektov nismo mogli 'zapreti' brez najema 140 tisoč evrov premostitvenega posojila,« je opozoril župan Franci Kranjc.

Po županovih besedah bodo morali plačati 370 tisoč evrov za že zgrajeno obvoznico, za katero računa še niso prejeli, pričakujejo ga v bližnji prihodnosti. »Projekt se je izvajal skupaj z direkcijo za infrastrukturo, delež občine pa je znašal okrog 25 odstotkov.«

Približno 370 tisoč evrov bodo namenili tudi za sofinanciranje obnove ceste proti Osojnici. »Tudi ta projekt vodi država, občina je vključena kot soinvesticija.«

Za nove naložbe letos ne bo ostalo veliko denarja.

tor.« Podobno je pri nadaljevanju gradnje pločnikov na Selu, kjer občinski delež predstavlja 174 tisoč evrov. Še 170 tisoč evrov so predvideli za zaključek gradnje

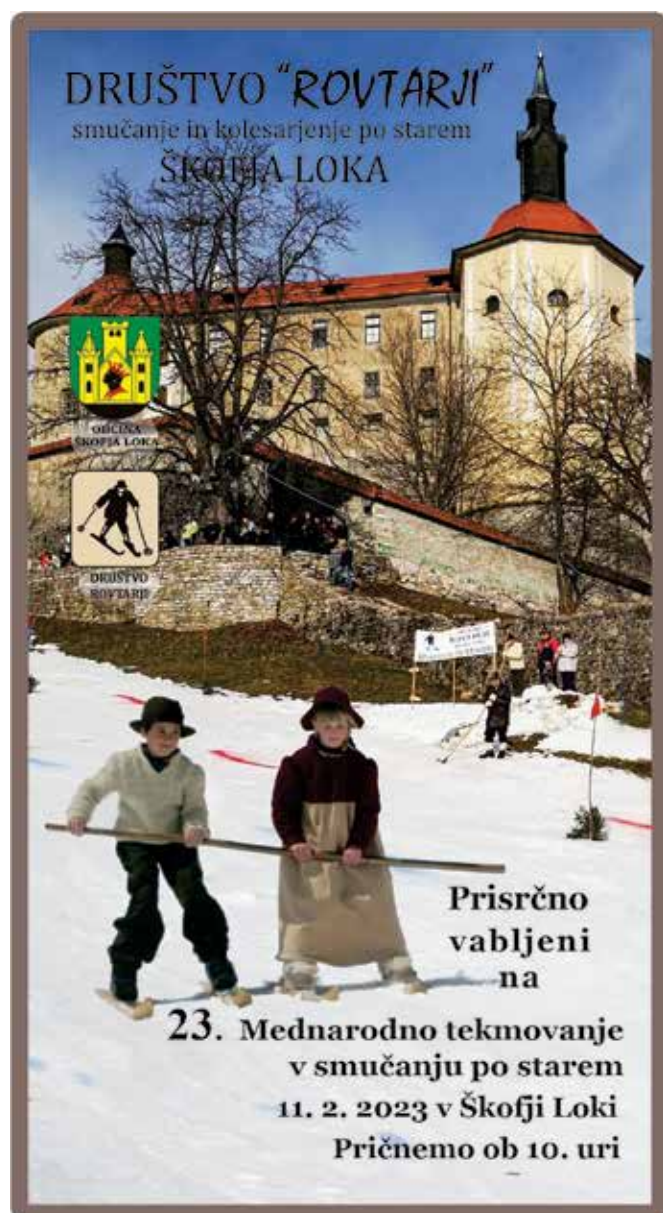
pločnikov v Novi vasi, 270 tisoč evrov pa za končanje del v Ulici Maksima Sedeja. Za komunalno opremljanje naselja ob Jezernici namenijo 227 tisoč evrov, 90 tisoč evrov pa za nakup zemljišč v Športno-rekreacijskem centru. Župan je poudaril še 85 tisoč evrov, ki so jih predvideli za asfaltiranje cest v okolici Žirov, 80 tisoč evrov za plačilo projektne dokumentacije za načrtovanje ureditve središča in 90 tisoč evrov za dokončanje del na Pustotniku.

Razpis za male čistilne naprave

Kamnik – Od konca januarja je na spletni strani Občine Kamnik objavljen razpis za subvencioniranje nakupa malih komunalnih čistilnih naprav, nepretočnih greznic ter hišnih črpalšč za odpadno vodo na območju občine. Do subvencije so upravičene fizične ali pravne osebe ali samostojni podjetniki, lastniki objektov, kjer nastaja odpadna voda in stojijo na območju, kjer ni predvidena gradnja javne kanalizacije. Višina subvencije za posamezni objekt znaša petdeset odstotkov nabavne vrednosti brez davka na dodano vrednost, a največ 2.500 evrov. Rok za oddajo vloge je 30. september.

Anketa o kamniškem turizmu

Kamnik – Občina Kamnik je v sodelovanju z Zavodom za turizem in šport Kamnik v letu 2022 pristopila k pripravi strategije trajnostnega razvoja turizma v občini Kamnik do leta 2030. Pripravili so delovni predlog strategije, ki jo želijo pred končno različico in obravnavo preveriti tudi med Kamničani. Kamniški občani tako lahko do vključno 27. februarja svoje poglede na izzive in priložnosti razvoja turizma v občini Kamnik posredujejo v spletni anketi, ki jo najdejo na vhodni spletni strani Občine Kamnik na www.kamnik.si oziroma neposredno na povezavi <https://www.1ka.si/kamnik2030turizem>.

Zatrnik, Elan in družinski smučarski dan

Kljub nizkim temperaturam je družinski smučarski dan z Elanom na smučišču Zatrnik privabil mnoge navdušence zimskih športov ter snežne podlage, ki so imeli možnost preizkusiti Elanove smuči, se naučiti smučati, pozabavati z Vito ter čarodejem Janom.

NIKA TOPORIŠ

Gorje – Dogajanje na smučišču Zatrnik so na kulturni praznik, 8. februar, zaznamovali otroci, ki so se v okviru družinskega smučarskega dneva lahko naučili različnih smučarskih veščin, se preizkusili v tekmi veleslalomu, spustili po Mini Planici ter uživali s čapljo Vito, ura-

omogočiti otrokom rekreacijo ter jim približati zimske športe. Ponudili smo različne zimske aktivnosti, tečaj smučanja, tekmo v veleslalomu, preizkus Elanovih smuči, poskrbeli pa smo tudi za zabavni program, ki ga je popestril čarodej Jan,« je pojasnil direktor Rekreativno-turističnega centra (RTC) Zatrnik Aleš Zalar, ki

Družinski dan, na katerem so se tako odrasli kot tudi otroci lahko brezplačno preizkusili na Elanovih smučeh, je po besedah prodajno-marketingne koordinatorke Elana Polone Razingar Sladič priložnost, da lahko ljudje smuči že pred samim nakupom tudi preizkusijo. »Naše smuči so višjega cenovnega ranga, zato se nam zdijo tovrstni dogodki odlična priložnost za sam preizkus smuči. Pomembno je namreč, da ljudje, že preden kupijo smuči, vedo, kakšen model jim najbolj ustreza ter kakšen model jim sploh ne, in danes smo tukaj prav zato, da to ugotovimo,« je pojasnila Polona ter še dodala, da je zanimanja za preizkus smuči veliko, zato čez celotno zimsko sezono organizirajo različne preizkuse po celotni Sloveniji. Elanovci so na preizkus prinesli različne vrste smuči, tako otroško kot odraslo kolekcijo

Tisti, ki niso obuli smučarskih čevljev, so lahko uživali tudi drugače – s sankami. / Foto: Tina Dokl

»Dve tretjini vseh slovenskih smučišč lahko uvrstimo pod majhna smučišča. To zagotovo ni zanemarljiv podatek, saj se na teh majhnih smučiščih kalijo nove generacije smučarjev. Brez nas tudi velika smučišča nimajo svetle prihodnosti, saj mnoga že zaradi same konfiguracije terena ne omogočajo smuke za začetnike.«

dno promotorko ter maskotto prihajajočega svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici. »Generalni namen družinskega dneva z Elanom je zagotovo

pa je še poudaril, da so z dogajanjem počastili tudi kulturni praznik, saj je gibanje in preživljanje prostega časa v naravi pomemben del slovenske bivanjske kulture.

Najmlajši so se z navdušenjem spoznavali s smučarskimi skoki na Mini Planici. / Foto: Tina Dokl

Smučišče Zatrnik je privabilo ljubitelje gibanja, zimskih športov in preživljanja prostega časa v naravi. / Foto: Tina Dokl

različnih dolžin in konstrukcij, med ponujenimi modeli pa je bilo mogoče najti tako marsikaj za začetnike ter rekreacijske smučarje kot tudi smuči tekmovalnega ranga.

Manjša smučišča, kot je Zatrnik, nosijo izreden pomen pri učenju najmlajših ter omogočajo, da se otroci prvič spoznajo z zimskimi športi, s čimer se je

strinjal tudi Zalar. »Dve tretjini vseh slovenskih smučišč lahko uvrstimo pod majhna smučišča. To zagotovo ni zanemarljiv podatek, saj se na teh majhnih smučiščih kalijo nove generacije smučarjev. Brez nas tudi velika smučišča nimajo svetle prihodnosti, saj mnoga že zaradi same konfiguracije terena ne omogočajo smuke za začetnike,«

je bil jasen Zalar ter obenem še izrazil zadovoljstvo nad veliko udeležbo družin.

Na smučišču Zatrnik je trenutno mogoče uživati v treh nizkovrtnih vlečnicah, urejena je sankaska proga ter en krajši krog za smučarski tek. Postopna oživitvev smučišča, ki je v preteklosti veljal za enega bolj priljubljenih na Gorenjskem, veseli tudi obiskovalce. Andrej Zupan iz Ljubljane, ki na Zatrnik zahaja že več desetletij, se je spomnil časov, ko je bilo smučišče še bolj živahno. »Že kakšnih 50 let obiskujem Zatrnik in zelo me veseli, da se trudijo ponovno obuditi ta kraj, ki je zame zelo poseben. Dogodek, kot je današnji, je super priložnost, da Zatrnik spet zaživi kot smučarsko središče, ki se ga spominjam. Že sam pogled na pobočje, kjer sem sam prvič stopil na smuči in kjer danes uživa tudi moja hči, pa je precej nostalgичen.«

Upreti se »hitri modi«

Slovenci danes kupimo šestdeset odstotkov več oblačil, kot smo jih pred petnajstimi leti, skoraj tretjine pa nikoli ne oblečemo, opozarjajo na Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) in društvu Focus.

MATEJA RANT

Ljubljana – S »hitra moda« označujemo hitro in poceni narejena oblačila, ki kopirajo trende visoke mode. A poceni pomeni, da imajo nizko ceno zgolj za potrošnike, okoljski in družbeni stroški pa v tej ceni niso vračunani, opozarjajo v društvu Fokus, v katerem zato skupaj z ZPS pozivajo k bolj trajnostnemu oblačenju.

Po ocenah se več kot polovica izdelkov hitre mode zavrže v manj kot letu dni, opozarja Nina Tome iz Focusa. »Na leto kupimo vsaj

100 milijard kosov oblačil, zavržemo pa jih kar 92 milijonov ton.« Kot so navedli pri ZPS in Focusu, je tekstilna industrija druga – takoj za naftno – največja onesnaževalka okolja, ki je še vedno v vzponu, saj se je v zadnjih petnajstih letih proizvodnja oblačil skoraj podvojila. Smiselno bi bilo, dodajajo, da se njihova proizvodnja zmanjša in postane kakovostnejša ter da se močno podaljša življenjska doba oblačilom – tudi s popravili, predelavo in izmenjavami. »Nekoč smo za dobre tkanine plačevali več. Bombaž, lan,

kašmir, volno in svilo smo cenili ter bili pripravljeni za kakovost, ki je trajala, odšteti več denarja, saj smo vedeli, da bomo oblačilo nosili dlje časa,« navajajo v obeh organizacijah in dodajajo, da danes prepogosto šteje le cena in hipno sledenje trenutnim modnim smernicam.

Kopičenje oblačil na odlagališčih

»Hitra moda je razlog za kopičenje zavrženih oblačil na odlagališčih, ki praviloma niso biološko razgradljiva. Čas je, da potrošniki sami sebi postavimo ogledalo in

rečemo ne hitri modi in zelenemu zavajanju.«

Neprofitna fundacija Changing Markets Foundation v svojem poročilu iz julija 2021 namreč razkriva, da kar 59 odstotkov vseh zelenih trditev evropskih blagovnih znamk lahko označimo za zeleno zavajanje. »Zeleno zavajanje v modni industriji vključuje neupravičene in zavajajoče trditve blagovnih znamk, da so njihovi izdelki okolju oziroma družbi prijaznejši, kot so v resnici.«

Gordana Sredojevič iz ZPS je pojasnila, da na svetovni ravni recikliramo le

odstotek vseh oblačil, saj jih je težko reciklirati, ker so največkrat narejena iz mešanice različnih materialov.

»Preprost recept za trajnostno oblačenje je klasični kroj in dobra tkanina – to je kombinacija, ki zagotavlja dolgo življenjsko dobo modnega izdelka. Prav tako je

Kupujemo, ko zares potrebujemo

Obenem pri ZPS in Focusu svetujejo, da kupujemo manj in le, ko to zares potrebujemo, oblačila pa lahko tudi izmenjamo oziroma kupimo že rabljena, s čimer jim podaljšamo življenjsko dobo.

»Preprost recept za trajnostno oblačenje je klasični kroj in dobra tkanina – to je kombinacija, ki zagotavlja dolgo življenjsko dobo modnega izdelka. Prav tako je prav, da preden kupite novo oblačilo, preverite, kaj se skriva v 'domaćem modnem butik' – v vaši omari.«

prav, da preden kupite novo oblačilo, preverite, kaj se skriva v 'domaćem modnem butik' – v vaši omari. Moda je namreč igra kombinacij, a sijaj modnih zgodb, barv in krojev nas premami in v nas vzbudi strastne potrošnike.«

V Sloveniji namreč ta čas kljub zabojnikom za tekstil, izmenjevalnicam in prodaji v trgovinah iz druge roke večina tekstila še vedno konča v zabojnikih za komunalne odpadke, na odlagališčih ali v sežigalnicah v tujini.

zdravje & lepota

Varuh od odgovornih zahteva ukrepanje

Ljubljana – Varuh človekovih pravic Peter Svetina je zaskrbljen nad alarmantnim stanjem pomanjkanja družinskih zdravnikov. Poudarja, da je pravica do zdravstvenega varstva temeljna človekova pravica, ki jo zagotavlja Ustava RS. »To ni nekaj nadstandardnega, ampak najbolj osnovna pravica, ki izhaja iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.« Od odgovornih v državi pričakuje, da začnejo tvorno sodelovati v korist bolnikov.

Ginekološko ambulanto prevzela bolnišnica

Konec lanskega leta je v Zdravstvenem domu Radovljica prenehala delovati ginekološka ambulanta zdravnice Alojzije Anderle. Ambulanto je prevzela Splošna bolnišnica Jesenice, poteka v istih prostorih kot doslej in omogoča storitve vsem že opredeljenim in tudi novim pacientkam, so povedali v Splošni bolnišnici Jesenice. V ambulanti delata ginekologinji Mateja Škreblin in Lucija Resman.

Grelna gnezdeca

V porodnišnicah v Kranju in na Jesenicah so se razveselili donacije – grelnih gnezdec za prezgodaj rojene otroke.

SUZANA P. KOVAČIČ

Lidl Slovenija je pred dnevi v okviru tradicionalne donacije Deluxe jeseniški in kranjski porodnišnici predal grelno gnezdeca za prezgodaj rojene otroke. Ob 15-letnici podjetja na slovenskem trgu so namreč del sredstev od prodaje prazničnih izdelkov Deluxe namenili nakupu 15 grelnih gnezdec, ki jih v teh tednih podarjajo vsem slovenskim porodnišnicam. Vseslovenski donaciji se je pridružilo tudi društvo Slovenjčki z donacijo posteljic za novorojenčke, v katere se umestijo grelna gnezdeca.

»Grelno gnezdo in posteljica sta zelo dobrodošla pri našem delu, saj želimo, da tako mamice kot novorojenčki čim udobneje preživijo prve dneve po porodu, ko si morata oba odpočiti od poroda in se prilagoditi na novo okolje. Grelno gnezdo ima tako pomembno vlogo pri lažjem prehodu in prilagoditvi novorojenčka na življenje zunaj maternice, saj mu nudi mehko in toplo zavetje,« so se za donacijo zahvalili na Jesenicah, v Kranju pa: »Z donacijo grelnega gnezdeca, ki bo z nadzorovanim vzdrževanjem telesne temperature novorojencem, predvsem tem, ki so prezgodaj rojeni, omogočalo lažji in kvalitetnejši prehod v zunajmater-

Predaja donacije BGP Kranj / Foto: Tina Dokl

Predajo donacije na Jesenicah in v Kranju je pospremila podoknica za novepečene mamice, ki jo je izvedla vokalna skupina Muzikalci.

nično življenje, ste poskrbeli, da v teh zimskih dneh ne bo toplo le njim, ampak tudi osebjem, ki s predanostjo in strokovnostjo bdi nad njimi.«

Izobraževalni dan kranjske bolnišnice

SUZANA P. KOVAČIČ

V Kranju je pred nedavnim potekal tretji Izobraževalni dan Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo (BGP) Kranj, ki je bil namenjen medicinskim sestram, babicam, zdravnikom, patronažni službi ter drugim, ki delujejo na področju ginekologije in porodništva. Udeležencev je bilo več kot sedemdeset, cilj pa pridobitev novih spoznanj in obnovitev strokovnih vsebin s tega področja. Predavali so zaposleni iz BGP Kranj, ki so dodali svoje

izkušnje ter primere iz prakse in pojasnili, kako v določenih primerih ravnajo v njihovi bolnišnici. Obravnavane so bile številne vsebine, od indikacij za porod s carskim rezom in možnih zapletov po carskem rezu, vzpostavitve vezi med mamo in novorojencem po carskem rezu v enoti intenzivne nege, spremljanja porodnice in ploda med porodom v medenični vstavi, vlogi babice pri zunanjem obratu do fizioterapevtske obravnave pacientk v intenzivni negi po ginekološki operaciji, diagnostike in zdravljenja urinske inkontinence ...

gorenjske lekarne

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Zakaj po kozmetiko v lekarno

Stres, nezdrava prehrana, škodljivi vplivi okolja, hormonske motnje, izbira neustrezne kozmetike in nepravilna nega – vse to se odraža na koži. Vedno več ljudi ima težave z občutljivo kožo. Tudi kožne alergije in druga kožna obolenja so v porastu.

V sedanjem času se težko izognemo stresu; enako velja za suh, onesnažen zrak in druge škodljive vplive okolja. Lahko pa poskrbimo za zdrav način življenja, izberemo ustrezno kozmetiko za vsakodnevno nego kože ter se poučimo o pravih postopkih čiščenja, nege in zaščite kože. S tem lahko veliko naredimo za zdravo in lepo kožo, preprečimo njeno prezgodnje staranje in se izognemo drugim težavam s kožo. Tudi pri kožnih obolenjih, kot so akne, atopijski dermatitis, luskavica, je velikega pomena pravilna nega s skrbno izbranimi kozmetičnimi izdelki, saj lahko v veliki meri prispeva k uspešnosti predpisanega zdravljenja.

Izbira pravega kozmetičnega izdelka ni enostavna, saj se je danes težko znajti med obsežno ponudbo na trgu. Da bi se izognili napačni izbiri, lahko poiščete kozmetične izdelke tudi v lekarnah, kjer je na voljo bogata izbira kakovostne kozmetike preverjenih proizvajalcev. Svetovanje v lekarni temelji na združevanju različnih strokovnih znanj. Za dober nasvet namreč ne zadostuje le poznavanje sestave in lastnosti kozmetičnega izdelka, ampak tudi znanje o zgradbi in delovanju kože, različnih stanjih kože, posebnostih v različnih življenjskih obdobjih ter pravih postopkih čiščenja, nege in zaščite kože.

V lekarnah je v največji meri zastopana tako imenovana **dermokozmetika**, ki se v sodelovanju z dermatologi, kemiki, farmacevti in drugimi strokovnjaki intenzivno razvija

predvsem v zadnjih letih. Namenjena je negi občutljive in k alergijam nagnjene kože, ki ji zaradi zahtevnosti ne doščajo več klasični kozmetični izdelki. Na taki koži je varnost in učinkovitost dermokozmetike tudi klinično testirana. Zasnovana je na najnovejših znanstvenih spoznanjih in izdelana po najvišjih standardih farmacevtske industrije. Običajno so ti izdelki hipoalergeni, kar pomeni, da je tveganje alergičnih reakcij ob stiku izdelka s kožo čim manjše. Med kozmetičnimi izdelki, ki so na voljo v Gorenjskih lekarnah, imajo posebno mesto **kozmetični izdelki, izdelani v Galenskem laboratoriju Gorenjskih lekarn**. Nekateri od teh izdelkov so na voljo že več desetletij, izdelani so po preizkušenih lekarniških recepturah. Obdržali so se kljub vse hujšemu tempu preplavljanja kozmetičnega trga z vedno novimi in novimi kozmetičnimi izdelki ter kozmetičnimi linijami, ki so plod najnovejšega znanstvenega in tehnološkega razvoja. Negovalna kozmetika Galenskega laboratorija temelji na tradicionalnih kozmetičnih učinkovinah, kot so vitamini ter rastlinska olja in masla. Izdelki vsebujejo kar najvišji delež negovalnih sestavin, medtem ko je delež sestavin, odgovornih za strukturo in stabilnost izdelka, le tolikšen, kot je nujno potreben. To je tudi razlog, da izdelki vsebujejo majhno število sestavin v primerjavi s številnimi drugimi kozmetičnimi izdelki. V čim manjši možni meri so izdelkom dodane sestavine, ki bi kožo dražile, povzročale preobčutljivostne reakcije ali kakorkoli drugače škodile naravni funkciji kože. Negovalna kozmetika Galenskega laboratorija Gorenjskih lekarn je še posebej blagodejna za nego suhe, občutljive in zrele kože.

Tjaša Prevodnik, mag. farm., spec.

KOZMETIKA
GALENSKI LABORATORIJ
Gorenjske lekarne

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

AKTUALNO

Demenca, izziv sodobne družbe

Nastop in napredovanje demence lahko upočasnimo, če poznamo dejavnike tveganja, izberemo zdrav način življenja in skrbimo za redno umsko aktivnost.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Izguba spomina, težave pri govoru (iskanje pravih besed), težave pri vsakodnevni opravilih, izgubljanje v času in prostoru, slaba ali okrnjena presoja – to je nekaj prvih znakov bolezni, ki jo povzročajo spremembe na možganskih celicah. Spominčica – Alzheimer Slovenija, Slovensko združenje za pomoč pri demenci, jih navaja še pet, in sicer: težave pri sledenju informacijam ter pri prostorskem in vidnem zaznavanju, izgubljanje predmetov, vedenjske in razpoloženske spremembe, zapiranje vase in izogibanje družbi. »Ko prvi znaki postanejo tako pogosti, da motijo posameznikovo vsakdanje življenje, govorimo o demenci.« Kot poudarjajo v združenju, je zgodnje odkrivanje bolezni zelo

pomembno za njeno obvladovanje, saj je zdravljenje v zgodnji fazi bolj učinkovito, opozarjajo pa tudi na pomen preventive.

Ko se staramo, se možnost za razvoj demence večja. »Na to ne moremo vplivati, prav tako ne na spol (pri ženskah je pojav bolezni pogostejši), štirideset odstotkov dejavnikov tveganja pa je takih, na katere lahko vplivamo že od otroštva naprej,« je na predavanju, ki ga je Spominčica organizirala v sklopu programa Celovita obravnava oseb z demenco v lokalnih okoljih, povedala specialistka nevrologije Milica Gregorič Kramberger. »Vemo, da je večja izobrazba boljša za naše možgane, ampak nikoli v življenju ni prepozno za učenje,« je dejala. Tveganje za demenco zmanjšujemo tudi s skrbjo za primerno telesno težo in ustrezen krvni tlak, z izogibanjem kajenju

»V različnih obdobjih življenja lahko vplivamo na različne dejavnike tveganja za nastanek demence,« je povedala specialistka nevrologije Milica Gregorič Kramberger.

/ Foto: Ana Jagodič Dolžan

in alkoholu ter poškodbam glave oziroma možganov.

Posebej je opozorila na (po)slabšanje vida in sluha, ki se pojavi s staranjem, saj posledično rado sledi

izogibanje socialnim stikom (če si ne pomagamo). »To seveda ni dobro, saj smo ljudje družabna bitja.« Skrajna faza umika je izolacija, ki še posebej slabo vpliva na

možgane, prav tako je treba poiskati pomoč, če se pojavi depresija ali sladkorna bolezen,« je poudarila vodja Centra za kognitivne motnje na Nevrološki kliniki v Ljubljani. Med dejavniki tveganja za upad miselnih sposobnosti in demenco sta še telesna nedejavnost in onesnažen zrak.

Možgane redno trenirajmo

Miselne sposobnosti, ki nam omogočajo vsakodnevno delovanje, so preplet več tesno povezanih sposobnosti (spomin, pozornost, orientacija, fina motorika, načrtovanje ...). »Delujejo kot ekipa, težave pri eni od njih se tako poznajo na delovanju drugih,« je na predavanju o tem, kako ohranjati možgane v dobri kondiciji, pojasnila magistrica kognitivnih znanosti Tina Štukelj. Poleg reševanja križank, ugank,

sudokuja, ki je zaradi različnih stopenj zahtevnosti še posebej dobra izbira, je predlagala pisanje ali umivanje zob z drugo roko, zavezovanje vezalk na različne načine, iskanje določenih besed v časopisu, »ko greste v trgovino, se odpravite po drugih ulicah« ... Ob naštevanih preprostih vaj, s katerimi treniramo miselne sposobnosti, je dodala, da so sodobne naprave in aplikacije sicer dobrodošle, vendar lahko siromašijo samostojno razmišljanje. »Opazujte, kje imate težave, postavljajte si izzive, redno izvajajte vaje, učite se novih stvari,« je povzela nasvete.

Na predavanjih, s katerimi združenje Spominčica ozavešča o pomenu preventive, je poudarjena tudi ustreznost prehrana – če je zdrava in uravnotežena, prav tako lahko upočasnijo upadanje miselnih funkcij.

INSTITUT.O D.O.O., VEGOVA ULICA 29 C, KOPER - CAPODISTRIA

Optimizacija beljakovinske prehrane rekreativcev

Beljakovine so nujne za ohranjanje mišic, so pa težko prenosljive. Potrebujemo kar od tri do sedem ur, da jih v prebavi razgradimo na aminokislino. Še več energije pa telo potroši za izločanje dušičnih odpadkov, ki nastanejo pri celični predelavi aminokislina. Pomagamo si lahko z izbiro ustreznih beljakovinskih dopolnil.

Vrste beljakovinskih dopolnil

V vseh vrstah beljakovinskih dopolnil so beljakovine razgrajene na aminokislino in ne obremenjujejo prebave. Na trgu so na voljo tri glavne vrste: čiste aminokislino BCAA, klasična aminokislinska dopolnila in aminokislino OKA.

Čiste BCAA: V strukturi mišic imajo posebno vlogo tako imenovane razvejane aminokislino BCAA (Branched Chain Amino Acids). To so levicin, izolevcin in valin. Sodijo med esencialne aminokislino. Čiste aminokislino BCAA so tista prehranska dopolnila, ki vsebujejo le BCAA. Toda S. R. Jackman in sodelavci (2017) so objavili rezultate študije, po kateri je dodatek 5,6 g čistih aminokislina BCAA tik pred vadbo povečal sintezo mišičnih beljakovin le za 22 odstotkov, kar je dvakrat manj, kot so dosegli s količino aminokislina iz sirotke, ki je vsebovala enako količino BCAA. Uživati samo čiste aminokislino BCAA za krepitev mišic torej ni modro.

Klasična aminokislinska dopolnila so aminokislino, ki jih dobimo iz beljakovinsko popolnih živil brez spreminjanja

sestave aminokislina. Čeprav je njihova izkoristljivost večja kot pri čistih BCAA, je vendarle nizka – nič višja kot pri beljakovinah iz izvornih živil: pri aminokislinah iz sirotke 16 odstotkov, iz soje 17 odstotkov, iz mesa od 28 do 36 odstotkov, iz kokošjih jajc 48 odstotkov. Pri uživanju katerekoli vrste klasičnih aminokislina se jih večji del predela v dušične odpadke, ki zelo obremenijo jetra in ledvice. Ker so pri starejših opešane, jih z intenzivnim uživanjem takih dopolnil lahko preobremenimo.

Aminokislino tipa OKA vsebujejo za človeka optimalno kombinacijo vseh 8 esencialnih aminokislina, ki zagotavlja 99-odstotni izkoristek. Telo uspe ustvariti iz njih tudi vseh 12 neesencialnih aminokislina in vse telesne beljakovine v mišicah in drugih organih. Ker OKA praktično ne ustvarja dušičnih odpadkov (1 odstotek), ne obremenjuje jeter in ledvic, pač pa jih učinkovito okrepi. Telo ob uživanju OKA ne izgublja moči – ne za prebavo ne za izločanje dušičnih odpadkov, zato je regeneracija po naporu hitrejša, rast mišic pa večja. To je dokazalo več študij s športniki. Spodbudni pa so tudi rezultati študije o ekstremnih naporih petdesetletne rekreativke. V 21 dneh je prehodila 540 kilometrov po kitajski puščavi. Nosila je 15-kilogramski nahrbtnik in premagovala dnevno nihanje temperature od -5 do 30 stopinj Celzija. Vse

Dr. Iztok Ostan

dnevne potrebe po beljakovinah je zadovoljevala z OKA (vsaj 18 tablet na dan). Kljub skrajnemu naporu se njena telesna teža ni bistveno spremenila, mišična masa pa se je celo okreplila za 10 odstotkov. Splošna kondicija se je izboljšala.

Osebne izkušnje z OKA

Na spletni strani www.iztokostan.com je zbranih 18 pričevanj slovenskih seniorskih rekreativcev, ki so ob uživanju OKA izboljšali kondicijo in

tudi zdravje. Med njimi je tudi moja. Po prebolelem vnetju jeter sem na pragu petdesetih poskušal z intenzivno vadbo in uživanjem dodatne beljakovinske hrane povečati mišično maso, a brez uspeha. Potem pa sem začel uživati OKA v skladu z navodili proizvajalca: pol ure pred vadbo po 10 tablet, v dneh počitka pa po 5 tablet na dan. Pod zdravniško kontrolo sem tako tri mesece treniral v fitnesu po trikrat na teden. Obseg nadlakti se je povečal za 3 centimetre, jetrni testi pa so pokazali izboljšano stanje jeter. Pred kratkim mi je 48-letna rekreativka iz Ljubljane posredovala še bolj presenetljivo izkušnjo. Zaradi vnetja v očeh je morala za dva meseca in pol prenehati vaditi. V tem času je začela uživati po 4 tablete OKA na dan, kljub prisilnemu počitku pa se ji je mišična masa povečala.

Dr. Iztok Ostan

- Beljakovinsko dopolnilo.
- Optimalna kombinacija 8 esencialnih aminokislina, ki zagotavlja 99 % izkoristek.
- Za hitro okrepitev starejših in ošibelih.
- Hitra regeneracija za rekreativne in vrhunske športnike.
- Primerno tudi za otroke, nosečnice in doječe ženske.
- Idealno za vegetarijance in vegane.

INSTITUT.O

Naročila in seznam prodajnih mest:

w: www.institut-o.com

m: info@institut-o.com

t: 040 277 857

Zame je pomembna igra naše ekipe

Tako pravi selektor slovenske hokejske reprezentance Matjaž Kopitar, ki je v začetku tedna ekipo zbral na Bledu, nato pa so odpotovali proti Bolzanu, kjer te dni igrajo na turnirju štirih držav.

VILMA STANOVNIK

Bled – Selektor Matjaž Kopitar ima tokrat na voljo tudi nekaj fantov iz mlajših reprezentanc, med povabljenimi na zbor pa je svoj prihod opravičil Robert Sabolič, saj v klubu v Beljaku želijo, da bi v tekmovalnem premoru saniral manjšo poškodbo.

Prav tako v ekipi ni Žige Jegliča, Jana Urbasa in Miha Verliča, članov nemškega prvoligaša Fischtown Pinguins iz Bremerhavna.

Tako za reprezentanco Slovenije na pripravljalnem turnirju pred svetovnim prvenstvom elitne skupine, ki bo maja v Rigi in Tampereju, igrajo vratarji Luka Gračnar, Gašper Krošelj in Matija Pintarič, branilci Aljoša Crnovič, Kristjan Čepon, Blaž

Gregorc, Aleksandar Magovac, Žiga Pavlin, Maks Perčič, Matic Podlipnik, Urban Podrekar in Miha Štebih ter napadalci Miha Beričič, Tadej Čimžar, Luka Gomboc, Rok Kapel, Gregor Koblar, Anže Kuralt, Marcel Mahkovec, Luka Maver, Ken Ograjenšek, Žiga Pance, Nik Simšič, Jaka Sodja, Jaka Šturm, Rok Tičar in Blaž Tomažević.

V Bolzanu se naši hokejisti merijo z ekipami Italije, Južne Koreje in Madžarske, o pričakovanih in pripravah na majsko svetovno prvenstvo pa smo se pogovarjali s selektorjem Matjažem Kopitarjem.

Na svetovnem prvenstvu bodo vaši tekmeči Švica, Kanada, Češka ... Se vam tekmeči na tem turnirju zdijo

Selektor slovenske hokejske reprezentance Matjaž Kopitar. / Foto: Gorazd Kavčič

primerni za priprave na prvenstvo?

Zagotovo so. Roko na srce, mi pač sodimo v ta rang reprezentanc – ne glede na to, da želimo igrati z Danci, Norvežani Latvijci ... Tudi z njimi smo že igrali, pa jim ni bilo ravno po godu. Morda tudi zato, ker prav velikokrat nismo izgubili. Zame je pomembnejše to, kako igramo mi, kakšna je igra naše ekipe, in ni toliko pomembno, kdo so nasprotniki.

V tem obdobju še niso na voljo vsi igralci, zanesljivo pa spremljate njihovo igro in formo ...

Seveda, redno spremljam reprezentante, ki igrajo v klubih tukaj blizu. Ve se, da so vodilni v svojih klubih. So dolgoletni člani reprezentance in vem, kaj od vsakega posameznika lahko pričakujem. Problem lahko postane, ko je kdo poškodovan, sicer pa je glede njih vse znano.

V reprezentanci so tudi člani mlajših ekip. Zakaj?

Fantje, ki so člani mlajših reprezentanc, v člansko vrsto niso bili poklicani slučajno, ampak so si to z nečim zaslužili. Je pa gotovo razlika igrati v reprezentancah do dvajset let ali v članski. Zato sem jim povedal, da je treba zapreti usta in povečati ušesa. Zbrati morajo

Pred odhodom na turnir v Italijo so naši hokejisti trenirali na Bledu. / Foto: Gorazd Kavčič

čim več izkušenj, morajo se učiti in delati – in to je edino vodilo, kako biti boljši in igrati v članskem moštvu.

V moštvu tokrat ni izkušenih Jegliča, Urbasa in Verliča. Kakšne so težave?

Iz nemškega kluba so nas prosili, da jim dovolimo nekaj počitka. Med sezono so se ubadali s poškodbami, in če bi mi vztrajali, bi pač prišli. Tako pa se zavedamo, da so ti fantje že veliko storili za reprezentanco in da trenutno potrebujejo nekaj oddiha, saj jih bomo na svetovnem prvenstvu spet potrebovali. Mi pač nismo hokejska velesila s petsto in več

kandidati za reprezentanco, ampak smo veliko manjši.

Kaj si želite od turnirja v Bolzanu?

Upam, da bom videl čim več pozitivnih stvari. Gotovo se bodo še dogajale napake, pomembno pa se mi zdi, da se bomo razumeli, da bom videl, da govorimo isti jezik in da gredo stvari v pravo smer.

Vse kaže, da SŽ Olimpiji ne bo uspelo nastopati v končnici lige ICEHL, kar pomeni, da se bodo tudi reprezentanti iz tega kluba kmalu poslovili od ledene ploskve?

To je pač stvar, na katero ne moremo vplivati. Vsi smo

si želeli, da bi Olimpija prišla v končnico, da bi fantje igrali dlje časa in da bi bilo v vzdušje v klubu boljše. Če zmaguješ, je pač vzdušje vedno boljše.

Od česa je odvisno, ali bo na svetovnem prvenstvu igral vaš sin Anže, ki uspešno nastopa čez lužo?

Na to bo vplivalo veliko stvari. Predvsem bo pomembno, ali bodo takrat z ekipo še igrali ali ne. Zdaj kaže, da bodo v končnici. Prav tako je pomembno, ali bo zdrav. Za zadaj je zdrav in njegova pomoč bi nam prišla še kako prav – ampak počakajmo.

Biatlonci tekmujejo v Oberhofu

Ta teden se je v Oberhofu začelo svetovno prvenstvo v biatlonu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prvi so se za medalje pomerili biatlonci in biatlonke v mešani štafeti. Na startu prve preizkušnje je bila tudi slovenska četverica: Lena Repinc, Polona Klemenčič, Miha Dovžan in Rok Tršan. Mlada slovenska štafeta se je dobro borila z velesilami in na koncu osvojila 12. mesto. Trener Ricco Gross je imel veliko težav pri sestavi ekipe, saj po boleznih še ni bila optimalno pripravljena Anamarija Lampič, prav tako tudi ne Jakob Fak.

Danes je na prvenstvu sprinterska preizkušnja deklet, na njej pa naj bi nastopila tudi Anamarija Lampič. Ta je ob prihodu v Oberhof sporočila, da bo to njeno edino svetovno prvenstvo v tej sezoni in tako ne bo

nastopila na svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju v Planici. »Prispela sem na prizorišče svojega prvega SP v biatlonu, ki se ga že zelo veselim, čeprav mi je bolezen skoraj preprečila nastop. Vseeno sem vesela, da sem del ekipe, ki bo zastopala Slovenijo. Izkoristila bom vsako priložnost, da ga čim boljše doživim in se čim več naučim,« je zapisala Lampičeva in dodala: »Zahvaljujem se Smučarski zvezi Sloveniji in panogi teka na smučeh za vso podporo, ki ste mi jo nudili v vseh teh letih moje poti v tem čudovitem športu. Bilo mi je v izredno veselje in čast, da sem zastopala barve slovenske reprezentance v teku na smučeh. Hkrati se veselim nadaljnega sodelovanja z vami, sedaj v novi disciplini.«

Znova mala smučarska olimpijada

Škofja Loka in Stari vrh bosta ta konec tedna gostila Pokal Loka, ki tokrat slavi petdeset let od začetka tekmovanja za mlade smučarke in smučarje.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Smučarski klub Alpetour in Občina Škofja Loka bosta tokrat poskrbela za izvedbo že 48. Pokala Loka. Letos Pokal Loka slavi tudi slavi častitljivo obletnico, saj je bilo tekmovanje prvič izpeljano ob 1000-letnici mesta, leta 1973. Častno pokroviteljstvo jubilejnim tekmovanjem je prevzel minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han.

Več kot dvesto mladih

Na tekmovanju Pokal Loka tekmujejo mladi smučarji od 12. do 16. leta starosti. »Tudi letos pričakujemo več kot dvesto mladih iz več kot 25 držav s cellega sveta, s katerimi pride več kot sto spremljevalcev.

Eno temeljnih vodil in poslanstvo kluba je motiviranje in omogočanje mladim aktivno športno udejstvovanje,« pravijo organizatorji in poudarjajo, da je – glede na udeležbo in na kasnejši preboj mladih na največja svetovna tekmovanja – Pokal Loka prava mala smučarska olimpijada.

Tako je svoje znanje na progah Starega vrha dokazovalo veliko najboljših smučarjev, ki so ali še vedno dosegajo vrhunske rezultate.

Med njimi so Tina Maze, Felix Neureuther, Ivica in Janica Kostelić, Petra Kronberger, Ulli Maier, Nina Loe-Seth, Petra Vlhová, Alice Robinson in Lucas Braathen.

»Vrhunska organizacija Pokal Loka in gostoljubje sta del tradicije tekmovanja. V okviru tega združijo moči Smučarski klub Alpetour, Občina Škofja Loka, sponzorji, lokalne turistične organizacije in številni prostovoljci. Brez takšnega sodelovanja, ki postaja vedno

redkejša, tako velikega in široko odmevnega dogodka sicer ne bi bilo mogoče izpeljati. V tovrstnih dogodkih je še veliko neizkoriščenih možnosti in potencialov, ki čakajo, da se izkoristijo,« pravijo organizatorji in dodajajo, da bo veleslalomska tekma na Starem vrhu potekala jutri, slalomski pa v nedeljo.

Namesto današnje prireditve ob odprtju bo predstavitev reprezentanc na Trgu pod gradom jutri, v soboto, ob 18.30, ko bo tudi razglasitev rezultatov veleslalomski tekme. V nedeljo bo razglasitev rezultatov slalomski tekme na smučišču.

Od danes do 6. marca bo v Galeriji v Martinovi hiši na Mestnem trgu na ogled tudi fotografska razstava Petdesetinke Pokala Loka.

Da je Pokal Loka tudi odskočna deska za svetovni vrh, potrjuje dejstvo, da je na zadnjih zimskih olimpijskih igrah lani v Pekingu pet nekdanjih zmagovalcev Pokala Loka osvojilo kar devet olimpijskih kolajn. Johannes Strolz, Petra Vlhová, Katharina Liensberger, Aleksander A. Kilde in Žan Kranjec so osvojili štiri zlate, štiri srebrne in eno bronasto kolajno.

Ob fotovoltaiki tudi hranilniki

Eko sklad ob uporabi sončnih elektrarn spodbuja tudi investicije v baterijske hranilnike električne energije. Od tega meseca pa so na trgu tudi manjše enote za uporabo na balkonih, terasah ali drugih primernih mestih.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – V zadnjem obdobju beležimo precejšen porast investicij v fotovoltaike za samooskrbo z električno energijo. Kot so nam pred časom sporočili iz Elektra Gorenjska, so leta 2020 v omrežje priključili 326 tovrstnih naprav, predlani 551, lani pa je že do konca oktobra število naraslo na 860, pri čemer so bili prvič primorani nekatere vloge tudi zavrniti, saj omrežje povsod še ne omogoča priklopa.

Investicije v tovrstno oskrbo spodbuja tudi Eko sklad. Od konca lanskega leta je odprt javni poziv 104SUB-SO22 za nepovratne finančne spodbude za naprave za samooskrbo z električno energijo ter naprave za samooskrbo, vključno z baterijskim hranilnikom električne energije.

Sredstva za samooskrbo s hranilniki

Skupna višina sredstev poziva znaša deset milijonov evrov, pri višini subvencije pa je pomembna razlika, ali investicija vključuje baterijski hranilnik ali ne. V prvem primeru je namreč za en kilovat nameščene nazivne električne moči investitor upravičen do petsto evrov nepovratnih sredstev, v drugem pa le do petdesetih evrov za kilovat nazivne električne moči. V obeh primerih je subvencija omejena na največ 25 odstotkov upravičenih stroškov.

Če so sončne elektrarne na strehah stavb postale vse bolj priljubljene, pa so

Uporaba fotovoltaike na strehah stanovanjskih hiš v zadnjem času strmo narašča.

/ Foto: Gorazd Kavčič

hranilniki električne energije manj znana novost. Kot pravi Miha Požauko, direktor družbe Geomnija, enega od ponudnikov tovrstnih naprav na slovenskem trgu, so namenjene vsem, ki si želijo znižati stroške električne energije, povečati izkoristek lastnih proizvodnih naprav in predvsem postati neodvisni od nihanja cen elektrike. Hkrati se z njimi zavarujemo tudi v primeru izpada električne energije, denimo v primeru snegoloma ali vetroloma oz. drugih težav na omrežju.

Kot pravi sogovornik, so prihranki lahko precejšnji. Poslovni uporabnik lahko stroške zmanjšajo tudi za polovico.

Tovrstni hranilniki pa odjemalcu pridejo prav

denimo tudi, če nima lastne proizvodne naprave. Hranilnik denimo lahko napolni iz

obratovanje vtične proizvodne naprave na obnovljive vire energije. Kot so pojas-

Javni poziv 104SUB-SO22 omogoča do petsto evrov nepovratnih sredstev za en kilovat nazivne električne moči, če se investitor odloči še za baterijski hranilnik energije.

distribucijskega omrežja v času nizke tarife in shranjeno elektriko uporabi v času visoke tarife.

Sončne elektrarne tudi na balkonih

Od začetka februarja pa se pri nas prodajajo tudi manjše t. i. balkonske sončne elektrarne. Ministrstvo za infrastrukturo je namreč konec lanskega leta sprejelo pravilnik o tehničnih zahtevah za priključitev in

nilni na ministrstvu, s tem omogočajo postavitve fotovoltaike tudi gospodinjstvom, ki sicer nimajo možnosti investicij v projekte samooskrbe, imajo pa pogoje za namestitev fotonapetostnega panela na balkon, teraso oziroma drugo ustrezno površino. Pravilnik o vtičnih napravah določa, da je najvišja dovoljena delovna moč, ki jo takšna naprava oddaja v omrežje, šeststo vatov.

Za večjo kreditno sposobnost

Ker vsakokratno zvišanje minimalne plače pomembno vpliva tudi na kreditno sposobnost prebivalstva, sta Banka Slovenije in ministrstvo za finance pristopila k reševanju problematike.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Ob zadnjem januarjem dvigu minimalne plače se je kreditna sposobnost oseb s prihodki do povprečne plače občutno zmanjšala. Makrobonitetni ukrep, ki je v veljavi od novembra 2019 in je bil prilagojen maja lani, namreč določa, da mora kreditni obrok po poplačilu mesečnega obroka kredita ostati še dovolj sredstev, za kritje njihovih življenjskih stroškov, pri čemer so uporabniki določila zakona o izvršbi in

zavarovanju, v katerem so kot nujni življenjski stroški določena sredstva v višini 76 odstotkov bruto minimalne plače.

Namen ukrepa je sicer omejitev čezmernega za-

Makrobonitetni ukrep, ki je v veljavi od novembra 2019, določa, da mora kreditni obrok po poplačilu mesečnega obroka kredita ostati še 76 odstotkov bruto minimalne plače.

dolževanja potrošnikov in vzpostavitev minimalnih kreditnih standardov, a na drugi strani vsakokratni

dvig minimalne plače pomembno okleste višino kredita, ki si ga lahko »privošči« posameznik.

Kot so sporočili z ministrstva za finance in iz Banke Slovenije, bodo zato podrob-

neje preučili obstoječe pravne podlage in pristopili k rešitvi nastale problematike, »ki bo zagotavljala primerno

zaščito potrošnikov, hkrati pa ne omejevala politike države glede določitve minimalne plače.«

Ukrepu že vse od njegove uveljavitve nasprotujejo v Združenju bank Slovenije, kjer poudarjajo predvsem, da se posamezniki z nižjimi dogodki v banki ali hranilnici skorajda ne morejo več zadolžiti, s čimer pa so za veliko večino Slovencev s plačami do povprečne reševanje stanovanjskega problema ali prenova oz. adaptacija stanovanja ali hiše praktično onemogočeni.

DOBRO JE VEDETI

Z eVročanjem do dvosmernega poslovanja

CVETO ZAPLOTNIK

Dohodninski zavezanci, ki lani niso uveljavljali olajšave za vzdrževane družinske člane, in tisti, ki so jo uveljavljali, a jo želijo spremeniti, lahko to storijo pri informativnem izračunu dohodnine, pogoj pa je, da za to oddajo vlogo na predpisanem obrazcu. Rok, do katerega so vlogo lahko oddali v papirnati obliki, je potekel v ponedeljek, 6. februarja, za oddajo vloge po elektronski poti preko sistema eDavki pa imajo čas še do 20. februarja.

V finančni upravi (Furs) pojasnjujejo, da je bila glede oddaje vloge za vzdrževane družinske člane v eDavkih spremenjena funkcionalnost, ki zavezancem omogoča, da se še pred oddajo vloge prijavijo v eVročanje. Prijava v eVročanje jim namreč zagotavlja, da bodo tudi povratne dokumente od finančne uprave prejeli v elektronski obliki. Če so torej vlogo oddali

elektronsko, bodo torej tudi odgovor dobili v elektronski obliki.

V finančni upravi želijo na ta način pospešiti in poenostaviti elektronsko poslovanje z dohodninskimi zavezanci, hkrati pa poslovanje z zavezanci tudi poceniti, saj so samo lani za poštnino porabili skoraj 5,2 milijona evrov. Statistika kaže, da je lani kar 150 tisoč zavezancev oddalo vlogo za uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane po elektronski poti, v eVročanje pa se je vključilo le nekaj deset tisoč zavezancev. To pomeni, da je večina doslej oddala vlogo po elektronski poti, informativni izračun dohodnine pa je od finančne uprave prejel v papirnati obliki.

Vključitev v eVročanje je seveda le možnost, ne pa obveza. Zavezanci, ki ocenijo, da jim tak način poslovanja s finančno upravo ne odgovarja, se namreč lahko odjavijo iz eVročanja, to lahko storijo že naslednji dan od dneva prijave.

Tveganje le za kreditnejalce

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Po navedbah Združenja Frank je Vrhovno sodišče razsodilo, da kredit v švicarskih frankih pomeni »neenotno valutno tveganje, ki so mu izpostavljeni samo kreditnejalci, zato ima takšna pogodba vgrajeno znatno nesorazmerje v škodo potrošnika«. Kot pravijo, gre za prelomno sodbo, s katero Vrhovno sodišče usklajuje slovensko zakonodajo s sodno prakso Sodišča EU in Direktive 93/13. »To je obenem prva sodba Vrhovnega sodišča RS glede problematike kreditov v švicarskih frankih, s katero je bilo

dokončno ugotovljeno, da gre za nično kreditno pogodbo,« še dodajajo v združenju.

Kot pravi odvetnik kreditnejalcev Aleš Majcenovič, je bila bistvena ugotovitev Vrhovnega sodišča ta, da banka v času sklepanja kreditne pogodbe v švicarskih frankih kreditnejalcema ni ustrezno pojasnila valutnega tveganja in tako nista vedela, kakšno tveganje prevzemata.

V Združenju Frank bodo za člane v kratkem pripravili več pravnih posvetov, kjer bodo podrobno predstavljene postopki na sodišču in nadaljnji koraki, ki jih bodo kreditnejalci morali narediti.

Plače povišali za deset odstotkov

Ljubljana – Zaposleni v Sparu Slovenija bodo letos prejeli višje plače, so sporočili iz družbe. Z januarjem so vsem zaposlenim osnovne plače v povprečju zvišali za deset odstotkov, najnižje pa so se uskladile za 12 odstotkov. Najnižja osnovna plača znaša 1.204 evre bruto. Kot so pojasnili, so se za zvišanje odločili v luči vsesplošne draginje, pri tem pa so želeli ohraniti plačna razmerja znotraj podjetja. Plače so že lani dvignili za pet odstotkov, izplačali so tudi 1800 evrov neto regresa, za izplačilo nagrad ob koncu leta pa so namenili 3,3 milijona evrov. Povprečna nagrada za poslovno in osebno uspešnost je tako znašala 560 evrov bruto na zaposlenega.

Zaradi višje minimalne plače višji regres

Ljubljana – Zaradi višje minimalne plače bo letos višji tudi minimalni regres za letni dopust, znašal bo 1.203,36 evra neto, kar je skoraj 130 evrov več kot lani. Do višine povprečne bruto plače je regres neobdavčen, delodajalec pa ga mora izplačati najkasneje do 1. julija, v izjemnih primerih do 1. novembra.

Pravilno ocenimo svoje znanje

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Minulo nedeljo so policisti smučarji izvedli postren nadzor na gorenjskih smučiščih, da bi preverili spoštovanje pravil, ki veljajo na smučiščih. Kot so pojasnili na Policijski upravi Kranj, je veliko uporabnikov smučišč, ki niso seznanjeni z Zakonom o varnosti na smučiščih, v katerem so navedene naloge in pristojnosti posameznih organov, seveda pa tudi prekrški.

Policisti so pri smučarjih preverjali psihofizično stanje. Smučarjem so odredili 27 preizkusov alkoholiziranosti in prav vsi so bili negativni. Smučarje so obenem opozorili na prekrške pri nepravilni hoji in prečkanju smučarskih prog, na spoštovanje pravil FIS med smučanjem in upoštevanje označb na smučiščih. Za vse ugotovljene prekrške so jim bila izrečena opozorila.

Policisti PU Kranj so v pretekli zimski sezoni, med 3. decembrom 2021 in 6. aprilom 2022, skupaj obravnavali 85 nesreč na smučiščih. V tem obdobju je gorenjska smučišča obiskalo čez 711.000 smučarjev,

prav tako je v porastu število vseh nesreč – 455. V nesrečah, ki so jih obravnavali policisti PU Kranj, je bilo 60 udeležencev lahko telesno poškodovanih in 25 hudo telesno poškodovanih. V osmih primerih so obravnavali trke med smučarji, v preostalih primerih je šlo za samoudeležbo oziroma padce.

V letošnji sezoni so policisti obravnavali že več kot 15 smučarskih nesreč, večinoma padce. Ob tem ugotavljajo, da je za vsa smučišča značilno, da so smučarske nesreče v večini primerov posledica slabšega znanja smučanja in precejšenega svojih sposobnosti glede na razmere na smučišču. Drugi najpogostejši vzrok za nesrečo pa je neprilagojena hitrost. Zapustitev smučarske proge, neupoštevanje opozorilnih znakov ter nepravilna izbira smeri smučanja so vzroki le v posamičnih primerih.

V tem obdobju so v povezavi z zimskimi športi policisti obravnavali tudi 38 gorskih nesreč, v katerih je osem oseb izgubilo življenje. V drugih nesrečah pri športu ali rekreaciji je bilo udeleženih 22 oseb. Ena oseba je v taki nesreči umrla.

Ugotovili identiteto človeškega okostja

MAŠA LIKOSAR

Mojstrana – Ob začetku januarja so bili kranjskogorski policisti obveščeni, da je bilo na strmem gozdnem pobočju Jerebikovca najdeno človeško okostje. Identiteta osebe tedaj še ni potrjena, prav tako ni bil znan vzrok smrti. Z analizo, ki jo je opravil Nacionalni forenzični

laboratorij, je bilo ugotovljeno, da okostje pripada osebi, ki je bila pogrešana vse od julija 2021. Z ogledi kraja in dosedanjim zbiranjem obvestil po navedbah kranjske policije ni bilo zaznano, da bi bila smrt osebe posledica kaznivega ravnanja. O vseh ugotovitvah bodo policisti obvestili pristojno državno tožilstvo.

Na območju Kofc padel z motornimi sanmi

Tržič – Tržiški policisti so bili v sredo zvečer obveščeni, da je na območju planine Kofce z motornimi sanmi padel 45-letni voznik in se telesno poškodoval. Reševalci Gorske reševalne službe Tržič so ga na kraju oskrbeli in prepeljali do Jelendola, kjer so ga prevzeli reševalci nujne medicinske pomoči Tržič in ga odpeljali v Splošno bolnišnico Jesenice. Po podatkih, s katerimi razpolagajo na PU Kranj, naj bi bil lahko telesno poškodovan. Policisti vodijo postopek in ugotavljajo vse okoliščine.

Žejen vlomilec

Kamnik – Neznanci so konec januarja na kamniškem območju izkoristili odsotnost lastnikov in vlomili v eno od hiš ter odtujili le steklenico alkoholne pijače. Drugih predmetov niso odnesli, so pa lastnikom povzročili materialno škodo. Policija PP Kamnik izvaja dejavnosti za izsleditev storilcev.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Vozili več kot trideset ur brez predpisanega počitka

Policisti Specializirane enote za nadzor prometa (SENP) so med 30. januarjem in 3. februarjem v različnih oblikah nadzora prometa kontrolirali več tovornih in priklopnih vozil ter avtobusov.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Ugotovili so več različnih prekrškov s področja tehnične brezhibnosti vozil ter nalaganja in pritrjevanja tovora pa tudi kršitve t. i. socialne zakonodaje. Pri tem so glede teže prekrškov izstopali trije primeri.

Patrulja SENP je pri Postojni ustavila dva voznika bolgarskega avtobusa, pri katerih so ugotovili, da sta vožnjo začela dan prej v Španiji in do trenutka kontrole v Sloveniji vozila 32 ur in pet minut brez predpisanega deveturnega dnevnega počitka. Podoben primer je patrolja SENP obravnavala pri naselju Fram, ko je preverjala dva voznika z dvopodnim avtobusom romunskega prevozniškega podjetja. Policista sta ugotovila, da sta voznika začela vožnjo 31. januarja ob 2. uri zjutraj v španski Kordovi in do kontrole v Sloveniji vozila s krajšimi postanki 37 ur in pet minut brez predpisanega deveturnega dnevnega počitka.

Policistom so v obeh primerih vozniki izročili potrdila o dejavnostih, ki so izkazovala koriščenje odsotnosti od vožnje, pri čemer pa so tahografski lističi dokazovali, da so v tem času dejansko bili na vožnji. Policisti so vsem voznikom prepovedali nadaljnjo vožnjo, jim začasno odvzeli vozniška

Poostren nadzor prometnih policistov nad vozniki tovornih vozil. Fotografija je simbolična.

/ Foto: Gorazd Kavčič, arhiv Gorenjskega glasa

dovoljenja ter zagotovili, da so avtobus parkirali v bližini več namestitvenih kapacitet za ustrezen počitek.

Prevažal nevarno blago

V okviru nadzora na avtocesti pri kraju Povir so policisti pri pregledu tovarnega vozila odkrili večjo nepravilnost pri prevozu nevarnega blaga. Voznik je namreč prevažal 20.650 kilogramov jedke nevarne snovi, pakirane v plastičnih ročkah. Ker tovor ni bil pritrjen na prevozna enoto, se je večje število palet s PVC-ročkami med vožnjo prevrnilo. Policisti so vozilo s tovorom vred do odprave pomanjkljivosti

izločili iz prometa, saj bi bilo lahko nadaljevanje vožnje zaradi možnosti poškodovanja embalaže in izliva tekočine nevarno za okolje, ogrožalo pa bi tudi prometno varnost. Vozniku in tuji pravni osebi so izrekli globo po Zakonu o prevozu nevarnega blaga v višini 4000 evrov za pravno osebo in 800 evrov za voznika.

Nihče ni »napihal«

V preteklem tednu so tudi gorenjski policisti v sodelovanju z usposobljenimi strokovnjaki za tehtanje vozil na širšem območju Kranja izvedli poostren nadzor nad vozniki in tehnično

brezhibnostjo tovornih vozil in avtobusov. V enem dnevu so ustavili in kontrolirali 40 voznikov tovornih vozil in ugotovili 17 kršitev. Od tega so izdali enajst plačilnih nalogov in izrekli šest opozoril. Zoper dve pravni osebi vodijo prekrškovni postopek. Preizkus alkoholiziranosti so odredili 35 voznikom, pri tem pa so na kranjski policiji poudarili, da nihče ni bil pod vplivom alkohola, kar je pohvalno. Stehtanih je bilo 15 tovornih vozil. Izstopale so kršitve o prekoračeni največji dovoljeni masi, osni obremenitvi, nepravilno pritrjevanju tovoru in pretečeni registraciji vozila.

Oproščen tudi na višjem sodišču

Ljubljansko višje sodišče je potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča ter Janeza Hrovata, nekdanjega kranjskogorskega župana, oprostilo krivde v zvezi z incidentom z naravovarstvenim nadzornikom Triglavskega narodnega parka leta 2017.

MAŠA LIKOSAR

Kranjska Gora – Janezu Hrovatu je tožilstvo očitalo, da je 12. aprila 2017 odrinil naravovarstvenega nadzornika TNP Rada Legata, medtem ko je skupaj z drugimi nadzorniki zoper udeležence čistilne akcije izvajal prekrškovni postopek. Pri tem je Legat padel po strmini in dobil obtolčenino zapetja ter rame. V celotnem sodnem postopku so zasledovali vprašanje pravne kvalifikacije kaznivega dejanja kot preprečitve uradnega dejanja uradni osebi.

Na prvem sojenju leta 2019 je sodnica Marjeta

Janez Hrovat / Foto: Tina Dokl

Dvornik ocenila, da je Hrovat sicer s fizično silo res spodnesel Legata, ki pa

takrat ni več izvajal nobene uradnega dejanja. V skladu s pooblastili namreč nadzornik lahko samo identificira in izreče globo, ne more pa preprečiti dejanja. Višje sodišče v Ljubljani je leta 2020 sodbo razveljavilo in kranjskemu sodišču naložilo, naj še enkrat pretehta, ali je Legat opravljal uradno dejanje ali ne.

V sodbi iz marca 2021 se je kranjska okrožna sodnica Polona Kukovec sama odločila za prekvalifikacijo kaznivega dejanja iz preprečitve uradnega dejanja uradni osebi v grožnjo. Hrovatu je tako naložila plačilo 2100

evrov denarne kazni. Višje sodišče v Ljubljani je tudi to sodbo razveljavilo.

Septembra lani je zato steklo že tretje sojenje, pri čemer je predsednica tričlanskega sodnega senata Polona Kukovec izrekla oprostilno sodbo in pojasnila, da je bil glavni razlog za to pravne narave, saj da ravnanje obtoženega ne pomeni preprečitve uradnega dejanja uradni osebi. Tožilka se je na sodbo pritožila, višje sodišče pa je njeno pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in je potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča ter Hrovata oprostilo krivde.

Planica 2023

SVETOVNO PRVENSTVO V NORDIJSKEM SMUČANJU

OD 21. FEBRUARJA
DO 5. MARCA 2023

Dobrodošli v Planici

Dvanajst tekmovalnih dni, tri discipline (smučarski skoki, smučarski teki in nordijska kombinacija), okrog dva tisoč športnikov in članov ekip iz 63 držav, 24 novih svetovnih prvakov, več kot dva tisoč predstavnikov medijev iz 70 držav ... Vse to so številke, ki pričajo o pomembnosti in veličini svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju, ki ga bo med 21. februarjem in 5. marcem gostila Planica.

MAJA BERTONCELJ

Maja 2018 je Smučarska zveza Slovenije na kongresu Mednarodne smučarske zveze v Grčiji v četrtem zaporednem poskusu dobila organizacijo FIS svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju Planica 2023. Priprave na ta največji športni dogodek v zgodovini Slovenije so se začele in se počasi zaključujejo. Prvenstvo, katerega slogan je Dobrodošli doma, dobrodošli v Planici!, je pred vrati. Od slovesnosti ob odprtju nas loči še 11 dni.

Slika iz Planice več kot 450 milijonom gledalcev

»Zahvala sodelavcem in partnerjem projekta, ki v zadnjih mesecih z nadčloveškimi napori pripravljajo to prvenstvo. Saj smo vedeli, da bi bilo v vsakem primeru tako, a res posebno je bilo, da je priprave zaznamovala pandemija, na katero nismo mogli računati, je predvideti. Večina je postorjenega in spektakel se bo kmalu lahko začel. Biti del tega nepovrnjivega dogodka je enkratna priložnost za vse Slovence, da pridejo v živo spremljat vse naše junake v nordijskem smučanju,« pravi Tomaž Šušteršič, generalni sekretar Organizacijskega komiteja Planica 2023.

Razsežnost tekmovanja je s številkami podkrepil Enzo Smrekar, predsednik Smučarske zveze Slovenije in Organizacijskega komiteja Planica 2023. »Ekipi so se od takrat, ko smo dobili svetovno prvenstvo, večale. Pred samim začetkom bomo imeli približno 1300 sodelavcev, ki bodo na tem dogodku opravljali različne naloge od prostovoljstva naprej. Pričakujemo veliko udeležbo. Imeli bomo okrog 2000 športnikov in članov ekip, več kot 2000 predstavnikov medijev. Zelo pomembno je, da bodo mediji sliko poslali v svet več kot 450 milijonom gledalcem, kar je izjemna priložnost, da se predstavimo kot dobri organizatorji in gostitelji in predvsem da

Na svetovnem prvenstvu bo skakalni del na Bloudkovi velikanki velikosti 104 in 139 metrov. Letalnica bratov Gorišek bo prišla na vrsto za zaključek svetovnega pokala v smučarskih skokih, ki bo letos od 30. marca do 2. aprila. / Foto: Gorazd Kavčič

ponesemo sliko v svet o naši lepi Sloveniji. Verjamem, da bomo priča res izjemnemu, enkratnemu športnemu dogodku,« je povedal.

lahko pridemo le s prodajo vstopnic in določenih pravic, ki smo jih od mednarodne agencije odkupili nazaj. To malho je treba še na-

pogodbo odprodala mednarodni marketinški in medijski agenciji in iz tega naslova se delno financira to prvenstvo. Pravice so bile torej v celoti prepuščene zunanjemu partnerju, nam pa so bile dodeljene t. i. izvajalske pravice in že omejnjeni proračun, s katerim je to prvenstvo treba izvesti. Inflatorno gibanje in vse podražitve, ki so se zgodile med letom 2018 in danes, so enormne. Morali smo biti zelo racionalni, ekonomični in zelo učinkoviti, da smo tudi skozi notranje rešitve poiskali 'izgubljena' sredstva v teh letih. Hvaliležni smo tudi vsakršne pomoči države,« je še dejal Šušteršič.

Vpliv prvenstva tudi na druga področja

Dogodka se bodo udeležili številni pomembni ljudje iz sveta športa, politike, gospodarstva ... »Obetajo se visoki obiski predsednikov vlad kot tudi kronanih glav. Prvenstvo bodo spremljali tudi štirje dodatni dogodki. Konferenca o marketingu v športu Sporto bo 22. februarja, dan kasneje bo Managerska konferenca, 1. marca Trajnostna konferenca v sodelovanju z nevladno organizacijo Monotera in 2. marca še gospodarska konferenca z javno agencijo Spirit,« dodaja Šušteršič.

Tomaž Šušteršič, generalni sekretar Organizacijskega komiteja Planica 2023 / Foto: Tina Dokl

Finančno malho bodo polnili do zadnjega

Proračun prvenstva je skoraj 16 milijonov evrov. »Dobrega 12,5 milijona evrov je bilo zagotovljenih maja 2018. To pa je bila edi-

polniti, polnili jo bomo do zadnjega. Tudi tu je razdelitev med svetovnim prvenstvom in svetovnim pokalom zelo jasna. Na svetovnem pokalu so pravice za trženje v lasti organizator-

»Proračun prvenstva je skoraj 16 milijonov evrov. Dobrega 12,5 milijona evrov je bilo zagotovljenih maja 2018. Do skoraj 16 milijonov evrov nas loči 3,5 milijona. To malho je treba še napolniti, polnili jo bomo do zadnjega.«

na garancija, s katero smo razpolagali. Do skoraj 16 milijonov evrov nas loči 3,5 milijona. Do tega zneska

ja, medtem ko so na svetovnem prvenstvu vse pravice v lasti Mednarodne smučarske zveze, ki jih je s

Učinki prvenstva na gospodarstvo

MAJA BERTONCELJ

Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju v Planici bo imelo učinke tudi na gospodarstvo. Da gresta šport in gospodarstvo z roko v roki, se strinja tudi Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport.

Poudarja, da imajo takšne prireditve velik vpliv na promocijo okolja, v katerem potekajo, predvsem pa na razvoj turizma in gospodarstva. »Predvsem pa so špor-

šport, pomeni za slovensko gospodarstvo 177 evrov. Če pa denar namenimo športnim organizacijam za njihovo osnovno dejavnost, pa za 100 vloženih evrov gospodarstvo dobi kar 310 evrov. Daleč od tega, da bi vse gledali skozi denar, je pa to vse-kakor dober kazalnik, ki investicije v šport opravičuje. Multiplikator športnih prireditev je v resnici še večji, ko gre za kombinacijo več dejavnosti. Ocena multiplikativnih učinkov na povečano po-

»Ocena multiplikativnih učinkov na povečano potrošnjo je v primeru FIS svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici več kot sedemdeset milijonov evrov.«

tniki in športnice glavni ambasadorji naše prelepe Slovenije. A v športu ni le resnega treninga, discipline in močnih navijaških čustev. So tudi gospodarski rezultati. Vsak evro, ki ga vložimo v šport, se nam trikrat povrne. Sto evrov, porabljenih za

trošnjo je v primeru FIS svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici vrč kot sedemdeset milijonov evrov. Gre namreč za največjo množično športno prireditve v samostojni Sloveniji. Pred nami je odgovornost in tudi velika priložnost.«

Pričakujejo med 150 in 200 tisoč obiskovalcev

Ugodnejše družinske vstopnice

MAJA BERTONCELJ

Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju bo v Sloveniji potekalo prvič in bo edinstvena priložnost tudi za navijače. Poleg tega je prodaja vstopnic pomemben finančni vir tega prvenstva.

Kako so zadovoljni s prodajo, je pretekli teden povedal Tomaž Šušteršič, generalni sekretar Organizacijskega komiteja Planica 2023. »Pokoronsko obdobje je prineslo nekaj sprememb tudi med potrošniki. Tujina, predvsem navijači iz skandinavskih držav, ki jih pričakujemo v velikem številu, se je odzvala po pričakovanjih. Večinoma bodo prišli z organiziranimi letalskimi prevozi. Nekoliko manj odziva je iz Srednje Evrope, predvsem z nemško govorečega trga, ki pa je še dosegljiv, saj lahko obiskovalci pridejo tudi dnevno. Računamo,

da se bo ta trg še odzval, tako kot tudi slovenski, za katerega je znano, da se odzove v zadnjem trenutku.« Dodal je še, da so pomembni gostje Planice družine. Želijo si, da bi prišle v čim večjem številu, zato so pripravili družinske vstopnice, in sicer za vsaj dva odrasla in dva otroka ali enega odraslega in tri otroke, po posebno ugodnih cenah, ki se začnejo pri 24 evrih. Dnevna vstopnica velja za vsa tekmovanja, ki so tisti dan.

Kot je dejal Enzo Smrekar, predsednik Smučarske zveze Slovenije in Organizacijskega komiteja Planica 2023, na prvenstvu pričakujejo med 150 in 200 tisoč obiskovalcev. »Z nakupom vstopnice pomagamo športu. To naj imajo v mislih vsi tisti, ki sprašujejo za brezplačne vstopnice. Ta kultura v Sloveniji še potrebuje nekaj podpore,« je poudaril.

Favoriti za odličja tudi Slovenci

Za FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju je prijavljenih okrog 750 tekmovalcev iz 63 držav, med njimi bodo številni sploh prvič v Planici. Glede na dosedanje sezono lahko največ pričakujemo od naših smučarskih skakalk in skakalcev. Slovenski športniki so na prejšnjem prvenstvu osvojili šest medalj.

MAJA BERTONCELJ

Boji na svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju v Planici bodo zagotovo zanimivi v vseh treh disciplinah. Rok za prijave je bil 6. februar, poimenski seznam slovenskih udeležencev javno še ni znan. Predstavili se bodo 15. februarja. Smučarski skakalci in skakalke bodo pred prvenstvom tekmovali

je to število okrog dva tisoč. Prihajajo iz 63 držav, od katerih jih kar nekaj še ni bilo v Planici,« je pojasnila Ana Dolhar, koordinatorka Organizacijskega komiteja Planica 2023. Tekmovali bodo na primer tudi športniki iz Savdske Arabije, Trinidada in Tobaga, Indije, Haitija, Mongolije, Tajske ... Ne bodo se borili za visoka mesta, bodo pa zagotovo pope-

Anže Lanišek bo na srednji skakalnici branil bron.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Ema Klinec je bila pred dvema letoma svetovna prvakinja na srednji skakalnici, z ekipo so bile srebrne. / Foto: Gorazd Kavčič

še na dveh prizoriščih tekem svetovnega pokala, smučarski tekači in tekačice tekem nimajo več, nordijski kombinatorci in kombinatorke pa bodo aktivni še ta konec tedna.

»Eksoti« spišejo posebne zgodbe

V Planico prihaja širok in pester nabor reprezentanc. Nekatere bodo prvič v Sloveniji, nekatere sploh prvič na svetovnem nordijskem prvenstvu. »Prijavljenih je okrog 750 tekmovalcev, skupaj s spremljevalnimi ekipami

strili prvenstvo. Predstavniki tako imenovanih eksotičnih držav vselej spišejo zanimive zgodbe.

Slovenci največ možnosti v skokih

V boju za medalje pa bodo slovenski športniki. V smučarskih skokih Slovenija upravičeno računa na medaljo, tako v posamični kot v ekipni konkurenci. Med moškimi je Anže Lanišek še vedno na visokem tretjem mestu v skupnem seštevku svetovnega pokala. Samo v letošnji sezoni je že trikrat zmagal,

bil petkrat drugi in dvakrat tretji. V deseterici je še Timi Zajc, prav na desetem mestu. Najbolj vroč skakalec je trenutno Norvežan Halvor Egner Granerud. Od slovenskih skakalk je v skupnem seštevku najvišje Ema Klinec na četrtem mestu. Njena forma je v vzponu. V sezoni je bila petkrat druga. Sedma je Nika Križnar, za katero upamo, da se do prvenstva vrne v staro formo. V letošnji zimi je že bila dvakrat tretja. V slovenski tabor je močno zarezala poškodba Urše Bogataj, za katero je sezona končana. Razveseljuje pa Nika Prevc, ki je zbirala odličja tako na svetovnem mladinskem prvenstvu kot na olimpijskem festivalu evropske mladine. In prva skakalka sezone? Avstrijka Eva Pinkelnig.

Norveški tekaški zvezdnik

Slovenski tekaški tabor je po lanski sezoni ostal brez najboljših – Anamarije Lampič, ki je prestopila v biatlon. V tem tednu je še dokončno

potrdila, da na prvenstvu v Planici ne bo tekmovala, saj se je povsem posvetila novemu športu. Prvo ime je tako Eva Urevc, ki je v letošnji sezoni izjemno napredovala na razdalji. Skupno je na visokem 23. mestu. Točke kar redno osvaja tudi Anja Mandeljc. Vodilna tekačica sezone je Norvežanka Tiril Udnes Weng, v seštevku sprinta pa Švedinja Maja Dahlqvist. Glavni zvezdnik na prvenstvu v tekaških vrstah bo Norvežan Johannes Høsflot Klæbo, ki bo v boju za zlato tako na razdaljah kot v sprintu. Najvišje uvrščeni Slovenci v skupnem seštevku je Miha Šimenc na 84. mestu, 42. v sprintu.

Zanimivi bodo tudi boji v nordijski kombinaciji, ki je sestavljena iz smučarskih skokov in teka na smučeh. Med moškimi je v letošnji zimi najboljši Avstrijec Johannes Lamparter, med ženskami pa vodi Norvežanka Gyda Westvold Hansen. Odlično tekmuje tudi Ema

Volavšek, ki je na sedmem mestu in bi se na domačem prizorišču tudi lahko vmešala v boj za odličja.

Šest medalj je visoka letvica

Favoriti so znani, velika tekmovalca pa prinašajo tudi presenečenja. Na zadnjem svetovnem prvenstvu v Oberstdorfu pred dvema letoma je Slovenija osvojila šest medalj. Ema Klinec je postala svetovna prvakinja na srednji skakalnici, sloven-

ob 20.23 na Trgu zmagovalcev v Kranjski Gori. Skakalne tekme, na katerih ima Slovenija največ možnosti za medalje, bodo v četrtek, 23. februarja (ženska posamična tekma na srednji skakalnici, isti dan bosta tudi sprinta tekačic in tekačev), v soboto, 25. februarja, bosta moška posamična tekma na srednji skakalnici in ženska ekipna tekma na srednji skakalnici, v nedeljo, 26. februarja, bo mešana ekipna tekma. V sredo, 1. marca, bodo

Eva Urevc je na prvenstvu v Oberstdorfu bronasto medaljo osvojila v ekipnem sprintu. V letošnji sezoni je prvo ime slovenske tekaške reprezentance. / Foto: Gorazd Kavčič

ška ženska skakalna ekipa je bila druga, Nika Križnar tretja na veliki skakalnici, Anže Lanišek je bil tretji na srednji skakalnici, Anamarija Lampič je bila bronasta v sprintu v klasični tehniki, skupaj z Evo Urevc pa sta bili tretji še v ekipnem sprintu.

Program prvenstva

Svetovno prvenstvo se bo začelo s slovesnostjo ob odprtju v torek, 21. februarja,

na veliki skakalnici skakale ženske, v petek, 3. marca, moški, v soboto, 4. marca, pa se bodo skakalci pomerili še na ekipni tekmi na veliki skakalnici. Podelitve medalj bodo v Kranjski Gori ob 20.23, izjema je zadnji dan, nedelja, 5. marca, ko bodo medalje najboljšim smučarskim tekačem na 50 kilometrov podelili v Planici in z zaključno slovesnostjo končali prvenstvo.

Pod letalnico bodo delali serviserji

Med svetovnim prvenstvom v nordijskem smučanju bo v Planici drugače, kot smo vajeni.

MAJA BERTONCELJ

Boji za odličja bodo potekali v Nordijskem centru Planica. Domače prizorišče bodo skušali čim bolj izkoristiti tudi slovenski športniki.

Športniki na ogledih

Prve ekipe bodo po besedah Tomaža Šušteršiča, generalnega sekretarja Organizacijskega komiteja Planica, v Planico prišle 17. februarja, torej čez en teden. »Takar jih bomo prvič spustili na preskus smučarskotekaških prog. Smučarski skakalci in nordijski kombinatorci, vsi tisti, ki bodo nastopali na prvenstvu, so skakalnici

V izteku Letalnice bratov Gorišek in ob njem (levo) bo nameščena večina servisnih ekip. Postavili so 77 zabojnikov za njihovo delo. Pričakujejo tudi 13 velikih servisnih tovornjakov. / Foto: Gorazd Kavčič

zadnjič lahko preskusili 7. februarja. Prvič jih bodo sedaj na uradnih treningih.«

Že skozi celotno sezono so v Planico prihajali tekmovalci sami ali s svojimi servisnimi ekipami. »Gostoljubje Nordijskega centra Planica je veliko in resnično so se potrudili, da so tudi v težkih vremenskih razmerah objekte pripravili na zavidljivo visoki ravni. Skoraj vse večje države, ki bodo krojile tudi razplete tega svetovnega prvenstva, so že bile v Planici. Preskusili so tudi delno spremenjeno konfiguracijo tekaških prog. Ker so tukaj trenirali, so tudi bivali v Kranjski Gori in okolici,

kar pomeni, da so v dolini že pustili tudi kar nekaj finančnih sredstev,« je pojasnil.

Trinajst servisnih tovornjakov

To bo Planica, kakršne nismo vajeni, tudi ne tisti, ki vsako leto množično obiščejo zaključek svetovnega pokala v smučarskih skokih, tekme na Letalnici bratov Gorišek. Na slednji bo tokrat vrvež v izteku in ob njem, nalet pa bo sameval. Letalnica bo znova pripravljena za konec marca, ko bodo skakalci na njej zaključili sezono. Med nordijskim svetovnim prvenstvom bo služila drugačnemu namenu. »V izteku Letalnice bratov Gorišek in ob njem bo nameščena večina servisnih ekip tekačev na smučeh. Postavljene bodo 77 zabojnikov za njihovo delo. Pričakujejo 13 velikih servisnih tovornjakov, ki

predstavljajo še poseben izživ. So večji porabniki električne energije, poleg tega potrebujejo relativno stabilno podlago. Kot organizatorji smo že vnaprej napovedali, da zaradi omejenega prostora dopuščamo le en servisni tovornjak na reprezentanco, ne glede na to, kako velik je. S predprijavami smo prišli do števila 13,« je eno izmed zanimivosti dodal Šušteršič.

Prvič bodo na tako velikem tekmovalju istočasno uporabili skakalne objekte, veliko in srednjo skakalnico, in smučarskotekaški stadion s tekaškimi programi. »Ker so tekaške proge speljane po velikem delu Nordijskega centra Planica, bo to tudi eden od izzivov. Kadar so v Planici poleti, so tam parkirišča. Teh sedaj ne bo, zato bodo vsi obiskovalci parkirali zunaj doline,« pravi Šušteršič. Tekaški krog bo dolg 7,5 kilometra.

Raje na vlak in avtobus

V Kranjski Gori in okolici bo zaradi FIS svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju Planica 2023 veljal poseben prometni režim. Obiskovalcem bodo na voljo organizirani prevozi z vlakom in avtobusom.

SUZANA P. KOVAČIČ

Za gledalce z veljavni-
mi vstopnicami za svetov-
no prvenstvo bodo organi-
zirani brezplačni prevozi z
vlakom do Jesenic, od ko-
der jih bodo do vstopne toč-
ke v Ratečah pripeljali avto-
busi. Cesta od vstopne točke
v Ratečah do Planice bo za-
prta za promet. Obiskoval-
ce bo tako do samega prizo-
rišča ločila kilometer in pol
dolga pot, ki jo bodo morali
premagati peš.

Brezplačno z vlakom

Obiskovalci svetovnega
prvenstva bodo imeli z ve-
ljavno vstopnico od 22. do
26. februarja ter od 28. fe-
bruarja do 5. marca mož-
nost koriščenja brezplač-
nega povratnega prevoza
z vlakom do Jesenic. »Pot-
niki bodo ob predložitvi
veljavne vstopnice svetov-
nega prvenstva na prodaj-
nih mestih Slovenskih že-
leznic, kjer je to mogoče,
ali na vlakom prejeli brez-
plačno vozovnico za vlak in
vrednotnico za avtobus, ki
ju je treba shraniti do vrnit-
ve domov,« so pojasnili v
Organizacijskem komite-
ju (OK) Planica. Za vrni-
tev z Jesenic proti Ljublja-
ni oziroma Novi Gorici so

Potniki bodo ob predložitvi veljavne vstopnice svetovnega prvenstva prejeli brezplačno vozovnico za vlak in vrednotnico za avtobus. / Foto: Gorazd Kavčič

polet rednih vlakov za na-
vedene dni na voljo tudi iz-
redni vlaki.

Z železniške oz. avtobus-
ne postaje Jesenice do Ledin
(Rateče) in nazaj bodo potni-
ki imeli na voljo brezplačen
avtobusni prevoz organiza-
torja v najbolj optimalnih
dnevih terminih za ogled
tekmovalnega programa.

Avtobusni prevozi z Bleda

V sodelovanju z Občino
Bled bodo z Bleda vsak dan,
razen 27. februarja, organizi-
rani tudi avtobusni prevozi.

Parkirišča za obiskovalce

Organizator zagotavlja,
da bo parkirišč na območju
Kranjske Gore in Rateč sicer

dovolj, a vodja logistike pri
OK Planica Jure Ajdišek po-
ziva vse obiskovalce, naj na-
mesto osebnih vozil upora-
bljajo organiziran prevoz.
Obiskovalcem bo na voljo
tudi urejena pešpot iz Kranj-
ske Gore do Planice, pa tudi
organizirani brezplačni kro-
žni prevozi.

Zapore cest

Cesta Rateče–Planica bo
za promet od križišča v Ra-
tečah zaprta že od 13. febru-
arja. Do 18. februarja bo
za pešce mogoč dostop do
Planice in doma v Tamar-
ju. Od 18. februarja nap-
rej velja enak režim zapo-
re tudi za pešce, na obmo-
čje bo možno vstopati samo

z akreditacijo, po 22. febru-
arju pa tudi z vstopnicami.

V Kranjski Gori bo od 21.
februarja do 4. marca (z iz-
jemo 27. februarja) vsak dan
med 17. in 23. uro zapora od-
seka Borovške ceste od hote-
la Kompas do križišča s Ko-
lodvorsko ulico.

Na območju Kranjske
Gore v času trajanja svetov-
nega prvenstva ne bo mo-
goče parkiranje avtomobov.
Avtodomni bodo preusmer-
jeni v kamp Špik v Gozdu -
Martuljku, od tam pa bodo
organizirani brezplačni pre-
vozi do Ledin. Uporabni-
ki smučišča v Kranjski Gori
bodo v času prvenstva imeli
omogočen dostop do njega,
na voljo bodo tudi parkirišča.

Izjemno bo biti del tega dogodka

SUZANA P. KOVAČIČ

Prizorišče FIS svetovne-
ga prvenstva v nordijskem
smučanju Planica 2023 je
umeščeno v občino Kranjska
Gora. Županja Henrika Zu-
pan: »Občina Kranjska Gora
je že vrsto let gostiteljica ve-
likih tekmovanj. Tako veli-
kega tekmovanja, kot je FIS
svetovno prvenstvo v nordij-
skem smučanju, ki bo v Do-
lini potekal dva tedna, pa
Kranjska Gora še ni gosti-
la. Zanesljivo gre za zgodo-
vinski dogodek. Prepriča-
na sem, da se bomo izkaza-
li kot najboljši gostitelji, kot
nas poznajo po vsem svetu
na osnovi preteklih priredit-
ev. Izjemno bo biti del tako
velikega športnega dogod-
ka. FIS svetovno prvenstvo
v nordijskem smučanju bo
po zagotovitvi organizatorja

Županja Henrika Zupan /

Foto: Nik Bertonec

okolju prijazen dogodek, kar
je nujno, saj je Planica del
Triglavskega narodnega par-
ka, edinega narodnega par-
ka v Sloveniji. Zato je trajno-
stna naravnost prireditve
za čim manjši vpliv na oko-
lje, v katerem živimo, izre-
dnega pomena.«

Prostovoljci so del planiške tradicije

SUZANA P. KOVAČIČ

Na FIS svetovnem prven-
stvu v nordijskem smučanju
v Planici bo pomagalo kar
1500 prostovoljcev, med nji-
mi tudi čez sto tujcev iz 22

čaplje Vite. Štiri maskote
bodo ves čas krožile po pr-
izorišču. Struktura prostov-
oljcev je pisana, od študen-
tov do starejših od sedemde-
set let. Vsak prejme šest ko-
sov uradnih oblačil svetovne-

Največ gostov iz Skandinavije

FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju v Planici bo izjemnega pomena tudi za turizem, saj se kapacitete polnijo vse do Ljubljane. Pri največjem hotelirju v Zgornjesavski dolini, družbi Hit Alpine, smo preverili zasedenost njihovih nastanitvenih zmogljivosti, kdo bodo njihovi gostje ...

SUZANA P. KOVAČIČ

»Struktura gostov v naših
nastanitvah je približno pol-
pol: dobra polovica vseh je
športnikov s spremljevalni-
mi ekipami, druga polovi-
ca pa so obiskovalci prven-
stva oziroma navijaške sku-
pine. Med slednjimi je naj-
več gostov iz Skandinavije
(Norvežani, Finci in Švedji),
kar je glede na kulturni in
zgodovinski razvoj teh špor-
tnih disciplin pravzaprav
pričakovano,« so povedali v
družbi Hit Alpine, kjer je
po zadnjih podatkih zasede-
nost nastanitvenih (trije hoteli
in apartmajski hiša) v drugi
polovici tega meseca že oko-
li 90-odstotna.

Kot je dejala Urška Hlad-
nik iz družbe Hit Alpine,
so športniki njihovi redni
gostje tudi sicer, ne samo v
času svetovnega prvenstva.
Pa so kakšne posebne zah-
teve njihovih gostov v času

prvenstva, ki jim bodo ugo-
dili? »Vsekakor smo se ved-
no pripravljani prilagodi-
ti urnikom njihovih tekmo-
vanj in treningov ter po-
sebnim prehranskim ali
kakrašnim koli drugim že-
ljam. Bo pa prav za športni-
ke in spremljevalne ekipe v
hotelu Kompas preurejen in
prilagojen tamkajšnji Led-
ni bar.«

Posebne programe ali
ponudbe ob spremljanju pr-
venstva v njihovih nastani-
tvah ne načrtujejo, saj ce-
loten spremljevalni pro-
gram pripravlja organiza-
tor v sodelovanju s Turiz-
mom Kranjska Gora. »Eno
od prizorišč spremljevalne-
ga programa bo prav na ve-
likem parkirišču Plato med
našima hotelom Kompas in

Soba v hotelu Kompas v Kranjski Gori

Tudi blejske
namestitvene kapacitete
bodo v času svetovnega
prvenstva dodobra
zapolnjene, rezervacije
pa še vedno potekajo. Na
Bledu bodo nastanjeni
zlasti tuji novinarji in
navijači.

Ramada Resortom, ki v teh
dneh že dobiva pompozno
podobo trga za podelitev
medalj, ki se imenuje Trg
zmagovalcev,« je še poveda-
la Hladnikova.

Na Turizmu Kranjska
Gora so pred dnevi dodali,
da so v občini Kranjska Gora
tudi manjši hoteli in nastani-
tve zasebnih ponudnikov
(apartmaji, penzioni itd.) za
čas prvenstva že zasedeni
blizu 80-odstotno. Tudi tam
prevladujejo skandinavski
gostje, poleg njih še Nemci,
Avstrijci ...

Koordinatorica pri OK Planica Ana Dolhar (levo) z maskoto Vito in prostovoljko Kajo. / Foto: Nik Bertonec

držav, kot je povedala Nataša
Albreht iz OK Planica. Pro-
stovoljci bodo razdeljeni po
različnih področjih, zadolže-
ni med drugim za pomoč pri
informiranju obiskovalcev,
varovanju, logistiki, opre-
mljanju prizorišča s spon-
zorji, pomoč v kuhinjah ...
Nekaj jih bo tudi v vlogi ma-
skote svetovnega prvenstva,

ga prvenstva, brezplačno pre-
hrano na prizorišču, vstopni-
co za ogled Slovenskega pla-
ninskega muzeja, kot pa je še
dejala Albrehtova, bo posebej
zanje 4. marca organizirana
zabava v dvorani Vitranc. Al-
brehtova je poudarila, da so
prostovoljci pomembna tra-
dicija planiških dogodkov,
ki jim dodajo piko na i.

Razstava Naši nordijci, pogovor z Žerjavom

V času svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju bo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani na ogled zani-
miva razstava Naši nordijci. V torek, 14. februarja, ob 19. uri
bo v Knjižnici Kranjska Gora in v živo na spletu pogovor z
Juretom Žerjavom, nekdanjim županom in trenerjem tekačev
na smučeh, zdaj vodjo Nordijskega centra Planica.

Največ pričakovanj od skakalcev

Čaplja Vita neutrudno skrbi za promocijo največjega športnega dogodka v zgodovini Slovenije, svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju, nas pa je zanimalo, kaj prihajajoče prvenstvo sploh pomeni ljudem, za koga bodo navijali, katere discipline bodo spremljali in ali bodo tekme spremljali z domačih kavčev ali v živo.

NIKA TOPORIŠ,
FOTO: TINA DOKI

Miha Brudar, Jesenice
Menim, da je gostovanje takšnega prvenstva zelo super in zelo ambiciozno. Gre namreč za ogromen projekt, ki zahteva veliko organizacije tako na finančnem kot tudi logističnem nivoju – ambiciozno, ampak super. Tekmo v smučarskih skokih si bom najverjetneje ogledal tudi v živo, verjamem pa, da se bodo naši fantje odlično odrezali.

Nejc Tonejc, Gorje
Čprav o prvenstvu ne vem veliko, ga bom zagotovo spremljal vsaj po televiziji, verjetno skupaj z družino. Navijal bom za naše, slovenske športnike, ne glede na disciplino. Vseeno pa mislim, da nam bodo stopničke in medaljo zagotovo prinesli skakalci.

Katjuša Marenk, Gorje
Zdi se mi zelo pozitivno, da se tak dogodek odvija pri nas, saj je to dobra promocija za našo državo in naše športnike. Če bo le mogoče, si bom ogledala

smučarske skoke in tek na smučeh, ki ga tudi sama treniram in mi je zelo blizu. Želim si, da bi stopničke osvojila Eva Urevc. Tudi Eva je namreč Gorjanka, prihaja iz naših koncev, in ji neizmerno privoščim ter želim vso srečo.

Zvone Panič, Ljubljana
Prihajajoče prvenstvo je športni dogodek, ki mu ni para. Zelo se ga veselim, verjamem, da smo Slovenci lahko ponosni nanj. Morda si bom kakšno tekmo ogledal tudi v živo, odvisno od časa. Smučarskega teka sicer ne spremljam toliko, z veseljem pa navijam za vse slovenske športnike, predvsem skakalce in skakalke, ki so v zadnjih sezonah izjemne.

Jan Mežan, Bled
Sem mnenja, da je prvenstvo zelo velika čast za Slovenijo, in sem hkrati tudi zelo vesel za vse športnike, ki se pripravljajo na svoje nastope. Mislim, da je dogodek odlična priložnost, da Slovenijo in njene lepote spozna svetovna javnost, saj imamo veliko čudovitih naravnih in kulturnih danosti, s katerimi lahko presenetimo obiskovalce iz tujih dežel. Žal se mi v živo ne bo uspelo ogledati nobene tekme, pred televizijskim ekranom pa bom zagotovo spremljal naše športnike. Najbolj me zanimajo smučarski skoki, rezultatov pa si ne bi upal napovedati, saj hitro pride do kakšnih sprememb. Zagotovo pa upam, da bomo osvojili kakšno medaljo.

Zeleni v beli Planici

Na največjem prvenstvu pri nas doslej želijo biti tudi najbolj trajnostni in lokalni skupnosti pustiti čim manj odtisov v okolju.

MAJA BERTONCELJ

»Obiskovalci, športnice in športniki, vsi sodelujoči na FIS svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju se zavezujemo, da si bomo skupaj prizadevali za dogodek, ki bo temeljil na načelih trajnostnega razvoja. Tako bo Planica prispevala k spoštljivemu ravnovesju med človekom in naravo, omogočala družbeno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost.« Tako se glasi zaveza zelene Planice.

Organizatorji so tokrat želeli narediti pomemben korak naprej pri organizaciji trajnostnih športnih dogodkov. V Organizacijskem komiteju Planica deluje strateški svet, katerega predsednica je dr. Maja Zalaznik. »Na petih področjih z dvajsetimi ključnimi ukrepi poskrbimo, da se vsi skušamo vesti na prizoriščih kar se da trajnostno in odgovorno,« poudarja. Teh pet področij je mobilnost, odpadki in okolje, hrana in pijača, družbena odgovornost in komunikacija ter zapuščina.

Zeleni gumb

Spregovorila je o namenu zelene Planice. »Vsakdo, ki bo kupil vstopnico, bo imel brezplačen prevoz. Spodbujamo k uporabi pešpoti. Sponzor Stora Enso je izjemno trajnostno naravnani in bo poskrbel za zeleno

Organizatorji so v sodelovanju s projektom Ekošola pripravili izziv Kako postati okolju prijazen navijač, in sicer z željo, da osnovnošolci in srednješolci slovenskih šol predstavijo rešitve za obisk športne prireditve na trajnostni način. Zmagovalce bodo v Planici razglasili 1. marca, ko si bo prvenstvo brezplačno ogledalo osemsto otrok iz sodelujočih šol. Nekaj šol so tudi obiskali (na sliki). / Foto: Organizacijski komitej Planica

ozaveščanje vseh nas na poti do prizorišča. Hkrati bomo v mobilnosti skušali doseči, da avtomobili ne sodijo na prizorišče in jih tudi ne

okolja. Planico želimo pustiti takšno, kot jo imamo radi. Lokalni skupnosti želimo pustiti čim manj odtisov v okolju. Da bomo vede-

Zelena svetovalna ekipa bo s prostovoljci na zelenih otokih skušala usmerjati vse odpadke tako, da jih bo ne samo bistveno manj, ampak bodo tudi pravilno razvrščeni.

bo, razen seveda v tistih najbolj obveznih primerih. Želimo biti odgovorni in trajnostni. Tisti, ki bomo prišli v Planico, poskrbimo za to, da kar prinesemo, tudi odnesemo. Govorimo o odpadkih, o odgovornosti do

li, koliko smo dosegli, bomo izmerili tudi ogljični odtis celotnega dogodka.«

Želijo biti najbolj trajnostni na največjem prvenstvu pri nas do sedaj. »To je tudi eden od ključnih ciljev strateškega sveta. Zelena ekipa

je skupaj s strateškim svetom pripravila t. i. akcijski načrt, vodnik in zeleno zavezo, ki je nekaj novega na tovrstnih prvenstvih. Vsi se bodo v Planici srečali z zelenim gumbom in odločitvijo, da pristopijo k zavezi,« je še povedala dr. Maja Zalaznik.

V strateškem svetu so si zadali še en cilj za v prihodnje: Planico želijo imeti energetske avtonomno. In seveda si želijo, da bi bili trajnostni vsak dan in povsod. Dogodki, kakršen bo v Planici, pa imajo posebno komunikacijsko moč za množice, za ozaveščanje tudi na tem področju.

Pester spremljevalni program

FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju bo ponudilo tudi pester spremljevalni program. Navijači bodo lahko uživali v koncertih slovenskih skupin na dveh različnih prizoriščih, v Planici in Kranjski Gori.

SUZANA P. KOVAČIČ

V dolini pod Poncami bodo po zaključku tekem za dodatno vzdušje navijačev skrbeli člani glasbene skupine Smooth Band in Veseli Begunčani. V večernem času pa bodo na glavnem odru v Kranjski Gori v vsakodnevni koncertih nastopili znani glasbeni izvajalci, kot so Šank Rock, Tabu, Xequitífz, Peter Lovšin s Španskimi borci, Ansambel Saša Avsenika, Smooth Band in King Foo. Največji zimski športni dogodek v zgodovini Slovenije se bo v soboto, 4. marca, zaključil z nastopom skupine Siddharta.

Del Kranjske Gore bo v času svetovnega prvenstva zaprt za promet, približno od hotela

Od hotela Ramada Resort do središča Kranjske Gore bo med svetovnim prvenstvom potekala promenade, poimenovana Nordic mile. Slika je simbolična. / Foto: Nik Bertonec

Ramada Resort do središča (Alpske vasice) bo potekala promenade, poimenovana

Nordic mile. Kot so povedali na Turizmu Kranjska Gora, bo ob tej Borovski cesti tudi

bogata kulinarčna ponudba, nekateri gostinski ponudniki bodo imeli organizirane tudi posebne t. i. after partije. »V Alpski vasici bo dodatna ponudba z mini odrom, na katerem bo dogajanje, v dvorani Vitranc pa bodo nekaj večerov v času svetovnega prvenstva potekali 'after partiji' dolgo v noč,« je še napovedala Mojca Mežek iz Turizma Kranjska Gora.

Prvenstvo bodo spremljali tudi štirje dodatni dogodki. Konferenca o marketingu v športu Sporto, ki bo na sporedu 22. februarja, dan kasneje bo Managerska konferenca, 1. marca gostijo Trajnosten konferenco in 2. marca sledi še gospodarska konferenca in javno agencijo Spirit.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Najbolje pišejo tisti, ki največ berejo

Poezija Pina Pograjca je močna, neizprosno trda in hkrati neizmerno ljubeča. Ko jo prebiraš, ti postane jasno, zakaj je prepričala žirijo na lanskem največjem knjižnem dogodku v Sloveniji. Pograjčeva pesniška zbirka Trgetanje je bila razglašena za najboljši literarni prvenec 38. Slovenskega knjižnega sejma.

KLARA MRAK

»Počutil sem se počaščenega in obenem sem bil presenečen, ker svojo poezijo štejem za drugačno od te, ki jo slovenske institucije po navadi nagradijo,« pove Kamničan Pino Pograjc. »Še dodatno naju je z Dejanom Kobanom, mojim urednikom, presenetilo, ker takrat založba Črna skrinjica ni bila stara niti še leto dni in se še ni usidrala v širši prostor. Med sledilce alternativne umetnosti se je razširila seveda hitro, a knjig Črne skrinjice ni bilo (in jih verjetno še nekaj časa ne bo) v velikih knjigarnah in knjižnicah.

Z babico je bral stare pesmarice

Pograjc, rojen leta 1997, pove, da ljubezen do knjig goji že od mladih nog. »Na Osnovni šoli Toma Brej-

»Spomnim se, da sem Sovico Oko na pamet recitiral stari mami. Z njo sem tudi bral stare pesmarice. Danes berem skoraj samo prosti verz, ritem in rime cenim v glasbi, zato v Trgetanju namenoma uporabljam prevedene citate iz glasbenih besedil.«

ca sem bil zelo dober učenec in v prvih dveh triletjih sem imel ves čas nos v knjigah. K temu je pripomogla

tudi knjižničarka Marta Grkman, ki se je meni in drugim knjižnim moljem veliko bolj posvečala kot povprečne šolske knjižničarke. Prehod na kamniško srednjo šolo je bil zaradi nastopa težav z duševnim zdravjem in obremenjevanja z gejevsko usmerjenostjo zelo težak. »Ocene so se nižale, veliko sem 'šprical', določeni profesorji pa s svojim neprimernim odnosom tudi niso pomagali. A v zbornici so se našle tudi izjeme – na primer profesorici Alenka Hladnik in Stanislava Židan. Zadnja je pri slovenščini delila 'pluske', če smo oddali haikuje na literarni natečaj. Tako sem začel pisati in z njeno spodbudo razvijati svoj pesniški glas.«

Pravi, da je sam tudi večinoma bral pripovedi in zgodbe, a verjetno se je ljubezen do metruma in ritma razvila, ko so mu, kot se spominja, starši kupili kasete Sapramiška, Sovica Oka in Maček Muri. »Spomnim se, da sem Sovico Oko na pamet recitiral stari mami. Z njo sem tudi bral stare pesmarice. Danes berem skoraj samo prosti verz – ritem in rime cenim v glasbi, ki jo konstantno poslušam, zato v Trgetanju namenoma uporabljam prevedene citate iz glasbenih besedil.«

Dogodki slam poezije Pest besed

Na tekmovalnih dogodkih v slam poeziji Pest besed v kamniški Kotlovnici je Pino Pograjc imel priložnost

svoje pisanje prvič brati pred občinstvom. »Bilo me je groza, tresel sem se pred in med nastopanjem ter po njem, a zdaj sem zelo hvaležen za te začetke (tudi zato, ker sem na dogodkih nekajkrat zmagal). Po izidu prvenca in po nagradi sem tolikokrat nastopal, da so branja zdaj veliko manj mučna – k temu je pripomogla podlaga srednješolskih nastopov,« razmišlja Pograjc. Na enem od dogodkov slam poezije v Kotlovnici je Pograjc spoznal urednika Črne skrinjice Dejana Kobana. Bil je gost predfinalnega izbora za vseslovensko slam tekmovanje. »Tisti večer sem zmagal, a sem začutil, da mu moja poezija med nastopajočimi ni bila najbolj všeč. Leto kasneje je spet obiskal dogodek Pest besed, tisti večer sem spet zmagal, in rekel mi je: 'Danes si bil zelo dober. Kaj se je spremenilo?' Povedal sem mu, da sem začel brati pesmi, ki jih pišem zase, ne za druge.«

Trgetanje

Zbirka Trgetanje je eno leto pred izidom nosila naslov Bakanalije. Tako so se imenovala antična razuzdana praznovanja v čast bogu Bakhu. »S tem naslovom sem se želel tudi navezati na pomembno zbirko Banalije Braneta Mozetiča, ki je s pesniškimi delavnicami, na katere hodim, zelo pripomogel k piljenju mojega stila. Med urejanjem in pisanjem zbirke sem ugotovil, da ne pišem dovolj o očiščenju in

Kamničan Pino Pograjc, avtor najboljšega literarnega prvenca lanskega Slovenskega knjižnega sejma / Foto: Gorazd Kavčič

begu skozi razvrat, zato sem spremenil naslov.« Zbirka ima pet tematskih sklopov. »V njih predelujem bolezen v družini, svoj poskus samomora zaradi psihoze, iskanje pristnih odnosov med geji in mnoge druge življenjske izkušnje.« Navdih za njegovo poezijo, pove Pograjc, vedno pride iz osebnih izkušenj. »Mislim, da se dobro ogibam mešanju resnice in fikcije, a ko se bom v kratkem lotil pisanja kratke proze, si bom seveda dovolil uporabiti domišljijo.«

Študent primerjalne književnosti in filmofil

Njegov študij in ustvarjanje se prepletata. »Ko sem se v srednji šoli vpisal na

primerjalno književnost, sem po zaskrbljenih vprašanjih: 'Kaj boš pa počel? Kako boš pa zaslužil?' Ljudem govoril, da sem se tako odločil, ker imam zelo rad literaturo. Sam pri sebi sem pa vedel, da imam še bolj kot to rad pisanje in da so najboljši pisci tisti, ki največ berejo. Težko je naglas priznati, da imaš visoke ambicije, še posebno če veš, da rad živiš v oblakih. Tudi v umetniške ambicije ljudje neradi verjamejo. Zelo sem si želel nekoč izdati knjigo, zato so zdaj, ko je knjiga izšla, odzivi izjemno spodbudni.« Pino Pograjc obožuje kakovostne filme, zato se je z veseljem pridružil snovanju programa LGBT filma v Ljubljani.

»Festival je najstarejši festival filmov z LGBT tematiko v Evropi, decembra bo potekal že 39. Čeprav je že od nekdaj finančno podhranjen in so zato organizatorji pristojevalci, uživam v tem, da sem del ekipe, ki ji kvalitetna LGBT umetnost tako veliko pomeni in ki že desetletja iz nič dela čudeže.« Izid druge pesniške zbirke načrtuje za prihodnje leto. Želi si sodelovanja z drugimi umetniki na področju glasbe in morda vizualne umetnosti. V načrtu ima tudi prevajanje poezije iz angleščine v slovenščino. Trenutno pa se pripravlja na projekt, v katerem bodo mlado poezijo v sklopu pouka predstavljali srednješolcem.

Kultura

Loški oder iz Škofje Loke je praznoval častitljivih 120 let delovanja. **Stran 22**

Zanimivosti

Človek je v svojem bistvu romar, pravi Petra Nastran z Rudna pri Železnikih. **Stran 23**

Knjige

Nekdanja vrhunska atletinja Brigita Langerholc s knjigo Do cilja in nazaj **Stran 24**

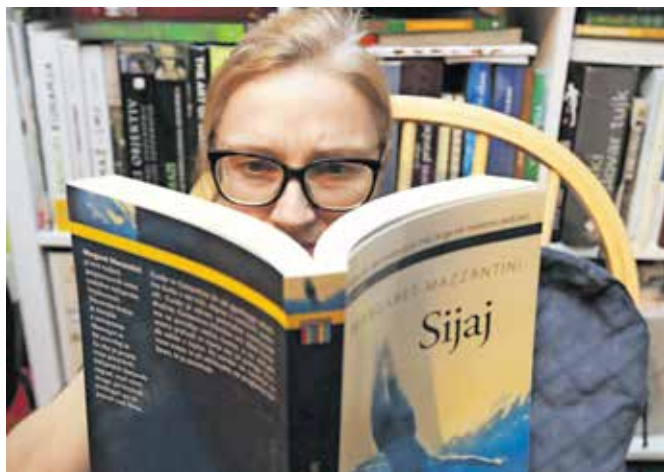

Od petka do petka

Kandidat za ministra za notranje zadeve Boštjan Poklukar

/ Foto: Gorazd Kavčič

Obdobje pandemije je številne spodbudilo k branju knjig.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Ob podražitvah vrtcev je minister Luka Mesec napovedal uskladitev otroških dodatkov z inflacijo.

/ Foto: Tina Dokl

Poklukar kandidat za notranjega ministra

MATEJA RANT

Minister že v Šarčevi vladi

Predsednik vlade Robert Golob je za ministra za notranje zadeve predlagal Boštjana Poklukarja, ki je to funkcijo opravljal že v vladi Marjana Šarca. V ponedeljek ga čaka predstavitev pred pristojnim odborom državnega zbora, poslanci državnega zbora pa naj bi o kandidatu za ministra odločili na februarjski redni seji, ki se bo začela 20. februarja. Poklukar živi na Bledu, kjer je na zadnjih lokalnih volitvah kandidiral tudi za občinskega svetnika na listi Svobode. Od junija lani vodi Upravo Republike Slovenije za vojaško dediščino na ministrstvu za obrambo.

Pomoč Turčiji po potresu

Po katastrofalnem potresu v Turčiji je vlada na ponedeljkovi dopisni seji odločila, da na podlagi zaprosila Republike Turčije prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite napoti tri strokovnjake v enoto Evropske unije za oceno stanja in koordinacijo, in sicer strokovnjaka za logistiko, strokovnjaka za pomoč pri zbiranju podatkov in strokovnjaka za operativno koordinacijo. V torek je na pomoč Turčiji odšla tudi skupina sedmih

reševalnih psov z vodniki in štirimi spremljevalci, na dopisni seji v sredo pa so se odločili, da Turčiji zagotovijo še materialno pomoč v višini 451 tisoč evrov. V okviru materialne pomoči bo Slovenija najprej zagotovila opremo za namestitev prizadetega prebivalstva: šotore za namestitev, pihalce toplega zraka in odeje.

Kultura temelj za razvoj družbe

Ministrica za kulturo Asta Vrečko je v poslanici ob kulturnem prazniku med drugim poudarila, da je kultura temelj za razvoj družbe. »Kultura in umetnost v vseh svojih najrazličnejših pojavnih oblikah prepoznava raznolikost. Zagotavlja ta svobodo izražanja. Omočata živost jezika. Ohranjata in oživljata sporočilo iz preteklosti. Ustvarjata in oblikujeta vrednote za prihodnost.« Ob kulturnem prazniku je zato vsem zaželela, da bi s kulturo in umetnostjo živeli vsak dan. Predsednik vlade Robert Golob pa je poudaril, da nas kulturni praznik opominja na pomen kulture v naši zgodovini in pri oblikovanju identitete. »Je dan, ko s ponosom gledamo v preteklost in se spominjamo pomembnih ustvarjalcev, ki so slovenski jezik, tradicijo, znane in ustvarjalni potencial

ponesli v svet in gradili globalno prepoznavnost naše kulture.« Kultura po njegovih besedah ni le steber naše identitete in državotvornosti, ampak tudi neskončno gibalno ustvarjanja, odkrivanja, raziskovanja in beleženja vsega, kar izgraja naš kolektivni prostor. Naša odgovornost je, je dodal, da kulturi namenimo spoštovanje in pomen, ki si ga v družbi zasluži, in s ponosom podpiramo slovenske ustvarjalke in ustvarjalce. »Srčika kulture je v solidarnosti in delu za skupnost, ki je vključujoča in skrbi za blagostanje vseh.«

Pandemija spodbudila k branju

Statistični urad RS (Surs) je ob kulturnem prazniku objavil nekaj statistik za leto 2021 pod naslovom Prešernov dan, slovenski kulturni praznik. Kot so navedli, je v letu 2021 kultura k bruto domačemu proizvodu prispevala en odstotek, skupni izdatki države za kulturo so znašali prav tako en odstotek. Po njihovih podatkih je leta 2021 1585 slovenskih založnikov, med njimi 332 samozaložnikov, izdalo 5813 naslovov tiskanih knjig in brošur, od tega 37 odstotkov leposlovnih del. V splošne knjižnice je bilo leta 2021 vpisanih skoraj 399 tisoč članov, ki

so si izposodili 18,7 milijona enot knjižničnega gradiva. Pri STA so ob tem navedli tudi izsledke raziskave, ki so jo leta 2021 opravili pri Repozitoriju Univerze v Ljubljani, ki je pokazala, da je obdobje pandemije številne spodbudilo k branju knjig. »Po podatkih je dvesto anketirancev, ki so bili večinoma študentje in ženske srednjih let, povedalo, da so med epidemijo brali več, največ pa so posegali po leposlovlju.«

Uskladitev otroških dodatkov z inflacijo

Na aktualno problematiko dražjih vrtcev se je odzval tudi minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luka Mesec, ki je napovedal, da se že s februarjem v skladu s stopnjo inflacije povečujejo meje dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do različnih socialnih transferjev. To po njegovih besedah pomeni, da bodo subvencije vrtcev lažje dostopne in višje, in sicer od prve naslednje odločbe dalje. S 1. marcem se bodo z inflacijo uskladjali otroški dodatki, in sicer bodo višji za približno deset odstotkov. Minister osebno podpira tudi idejo, da bi bili vrtci brezplačni, a kot poudarja, bi za tak ukrep morali najti dodatnih 200 milijonov evrov v proračunu.

Slovinci v zamejstvu (889)

Mladi glasbeniki navdušujejo

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Ta teden so slovenske organizacije na Koroškem organizirale številne prireditve. V Celovcu so se na občnem zboru zbrali člani Društva koroških slovenskih pravnikov. Še naprej ga bo vodil odvetnik Rudi Vouk. Na zboru so opozorili na kršitev pravice do uporabe slovenščine kot uradnega jezika. Reforma sodstva mora upoštevati tudi pravico in možnost uporabe slovenščine na sodiščih.

V nedeljo, 5. februarja, je bila na pokopališču v Svečah v Rožu tradicionalna spominska slovesnost Zveze koroških partizanov. Na njej so se spomnili vseh žrtev vojne iz Sveč in narodnega heroja Matija Verdника - Tomaža, ki je pokopan na sveškem pokopališču. Na svečanosti je pel moški pevski

zbor Bilka iz Bilčovsa, govornik pa je bil predsednik Zveze slovenskih organizacij Manuel Jug.

Slovenska glasbena šola dežele Koroške od 1. julija leta 2015 naprej deluje kot 28. oddelek glasbene šole na Koroškem. Začetki slovenskega glasbenega izobraževanja na Koroškem segajo v leto 1978, ko je v okviru Slovenskega prosvetnega društva Edinost v Pliberku začela delovati glasbena šola, leta 1984 pa je vodenje glasbene šole prevzelo Društvo glasbena šola na Koroškem. Ker se je glasbena šola znašla v denarnih težavah, jo je leta 2015 pod svoje okrilje vzela koroška deželna glasbena šola.

Tako kot pretekla leta je slovenski oddelek glasbene šole ob zaključku prvega

poletja tudi letos pripravil koncerte v krajih, kjer delujejo oddelki. Skupaj jih je kar 16, obiskuje pa jih 450 učenek in učencev. Da je šolanje zelo kakovostno, kažejo rezultati, ki jih učenci slovenske šole dosegajo na deželnih in zveznih tekmovanjih. Večina koncertov je potekala konec preteklega tedna in v prvi polovici tega tedna.

Režiserka in dramaturginja Milena Olip iz Sel, ki je tudi predsednica Katoliškega prosvetnega društva Platinina, je na filmskem festivalu v Romuniji v kategoriji kratkih filmov na temo kovi-da in družbenih sprememb prejela novo nagrado. Nagrajena je bila za kratki film z naslovom Pogovor s preživelim/Talking to a survivor. Film govori o moškem,

Učenci slovenske glasbene šole na Koroškem pobirajo na tekmovanjih mladih glasbenikov številna priznanja. Med njimi je tudi Jurij Filipič iz Breznice v Rožu, ki je lani zmagal tudi na avstrijskem zveznem tekmovanju. Njegov učitelj je Izidor Kukovnik iz Velenja. S svojim igranjem je navdušil tudi na lanskem praznovanju Mohorjeve družbe v Celovcu, od koder je posnetek. / Foto: Jože Košnjek

ki dan za dnem zapušča gorsko vas in odhaja na delo v tovarno orožja v bližnje mesto, ter o mladem fantu, ki vse to opazuje. To orožje lahko

povzroči nesrečo kjerkoli na svetu. Selanka Milena Olip je bila za svoje filme pred tem že nagrajena v Veliki Britaniji in v Kanadi.

Po svetu

Stalingrad ni Putingrad

Pred dnevi je minilo osemdeset let od konca epohalne bitke za Stalingrad, ki velja za eno prelomnih v drugi svetovni vojni. Predsednik Putin je obiskal kraj dogodka in opozoril na dejstvo, da nemški tanki spet prihajajo na ruska tla ...

MIHA NAGLIČ

Bitka za Stalingrad

Preberimo si najprej, kako je potekala znamenita bitka. Trajala je pet mesecev, en teden in tri dni. Začela se je 23. avgusta 1942 z nemškim napadom in trajala do nemške kapitulacije 2. februarja 1943. »Bitka za Stalingrad ali stalingrajska bitka (nemško Schlacht von Stalingrad, rusko Сталинградская битва) je bila ena od bitk druge svetovne vojne. V njej je pomenila glavni preobrat in ima sloves najbolj krvave bitke v zgodovini. Nemci so napadli Stalingrad, da bi prišli za hrbet dobro branjeni Moskvi, kjer se je njihovo napredovanje ustavilo. Leta 1942 je 6. nemška armada pod poveljstvom generala Friedricha Paulusa prišla v krog Stalingrada. V prvih mesecih so se uspešno bojevali, vendar jim je začelo zmanjkovati hrane in streliva, kar so Rusi izkoristili v svoj prid. Nemci so do novembra zavzeli skoraj celoten Stalingrad, ostalo je še nekaj postojank ob Volgi. Za zavzetje teh mest so poslali v boj vse razpoložljive enote, tako da so bili boki slabo branjeni (nanje so Nemci postavili Romune). Bitke za Stalingrad so se poleg nemške armade pod nemškim vodstvom udeležile

tudi romunske, madžarske, italijanske in hrvaške pod ustaško zastavo NDH. Prav tako se je Nemcem v napadu priključilo izredno veliko Ukrajincev, s katerimi je sovjetska vojska pozneje brezkompromisno obračunavala. Stalin je čakal na november in takrat so Rusi sprožili velik napad z armado, ki je šla okrog milijon borcev, proti bokom in potepali obrambo. Sredi novembra so Nemce in njihove zaveznike v Stalingradu dokončno obkolili. Nemci so se komaj branili, zalog pa jim ni mogla dostaviti niti Luftwaffe. Führer Adolf Hitler je zahteval boj do konca in ni dovolil predaje. Tudi 4. armadi pod poveljstvom feldmaršala Ericha von Mansteina ni uspelo rešiti položaja. 30. januarja je Hitler Paulusa povišal v feldmaršala z jasnim namigom: noben nemški maršal se v zgodovini še ni predal. Vendar se je Paulus predal že naslednji dan.« (Vir: Wikipedija) O izjemni veličini te bitke pričajo tudi podatki o njenih žrtvah. Na nemški strani je sodelovalo okrog 850.000 vojakov, okrog 740.000 je bilo mrtvih ali ranjenih, 110.000 pa ujetih. Na sovjetski strani je sodelovalo približno 1.700.000 vojakov; okrog 750.000 je bilo mrtvih, ranjenih ali ujetih, umrlo je tudi več kot 40.000

civilistov. Zaradi izjemnih zaslug med vojno je bilo mesto odlikovano z nazivom mesto heroj.

Merjenje moči

Na dan zmage v tej bitki, 2. februarja, je Volgograd obiskal ruski predsednik Putin, se poklonil žrtvam in zmagovalcem in imel govor. Preberimo nekaj odlomkov. »Znova in znova moramo odbiti agresijo kolektivnega Zahoda. To je neverjetno, a resnično. Tako kot med drugo svetovno vojno nam zdaj znova grozijo nemški tanki ... Tisti, ki evropske države, vključno z Nemčijo, vlečejo v konflikt z Rusijo, očitno ne razumejo, da bo sodobna vojna z Rusijo zanje popolnoma drugačna ... Na njihove meje ne pošiljamo svojih tankov, imamo pa sredstva za odgovor, ki se ne bo končal z uporabo oklepnih vozil, to morajo vsi razumeti ... Na žalost zdaj vidimo ideologijo nacizma v sodobni podobi, ki znova ogroža varnost naše države ...« Putino ve trditve temeljijo na napačni predpostavki, saj vemo, kdo je napadel Ukrajino. Res pa je, da se ta vojna zdaj vse bolj spreminja v merjenje moči med Zahodom in Rusijo. Najbrž ni zgolj naključje, da je Ukrajino istega dne, 2. februarja, obiskala močna delegacija EU, v

kateri je predsednica evropske komisije Ursula von der Leyen s seboj pripeljala kar 15 komisarjev. Med njimi so bili visoki zunanje-politični predstavnik EU Josep Borrell, izvršna podpredsednica Margrethe Vestager in Valdis Dombrovskis, komisar za širitev Oliver Varhelyi, pa tudi evropski komisar za krizno upravljanje Janez Lenarčič. Sprejel jih je ukrajinski predsednik. »Dragi Volodimir, preživeli bomo to zimo in še številne, ki so pred nami,« je poudarila predsednica evropske vlade in zatrdila: »Skupaj bomo obnovili to lepo državo.«

Caricin, Stalingrad, Volgograd

Mesto ob Volgi, o katerem govorimo, se je do leta 1925 imenovalo Caricin, od 1925 do 1961 Stalingrad, od takrat pa Volgograd. Mestu heroju, ki ni zelo daleč od Ukrajine, ne bi privoščili ponovne tragedije, gotovo pa je, da se ne bo nikoli imenovalo Putingrad. Zdaj je vprašanje, kaj vse bodo morala do konca te vojne preстати že porušena ali pa še ne porušena ukrajinska mesta. In v kaj se lahko sprevrže nadaljevanje te vojne? Putinova grožnja, da se ruski odgovor na nemške in ameriške tanke ne bo končal z uporabo oklepnih vozil, je zlovesč ...

Središče Stalingrada na zadnji dan bitke, 2. februarja 1943. Danes podobno sliko kažejo ukrajinska mesta po napadih ruske vojske. / Foto: Wikipedija

Pogled na eno od ulic v ukrajinskem mestu Mariupol, iz katerega se je morala ukrajinska vojska umakniti po hudih bojih / Foto: Wikipedija

Nekdanji sedež ukrajinske policije v mestu Bahmut, za katerega že dalj časa potekajo hudi boji med obema vojskama / Foto: Wikipedija

Nove knjige (671)

Proleterka

MIHA NAGLIČ

»Tretji dan plovbe. Enajst dni manjka do konca potovanja. Med potniki, visok in krepak, Pfarrer, pastor, z ženo. Krstil me je doma, v sili. Tudi on hodi v povorci in je del Bratovščine. Pastor je zaupal Johannesu, da mu je bilo težko ne odvrniti se od Boga. Bog je bil sovražen njegovim osebi. Njegovemu poslanstvu. Že pred časom se je prepričal o tem. Zelo potrpežljivo je prenašal božjo sovražnost, ki se pokaže v najmanj prikladnih trenutkih. Tudi na Proleterki. V kabini, z majhno ženo. Ki jo je spoznal, ko je bila deklica. In zdaj se ga boji. Vernica, ki se boji pastora. Klečala je v kabini. On jo je dvigoval s tal, ni bila težka. Toda ona je hotela še naprej klečati ob

postelji. Ni hotela grešiti. Poročena sva z Gospodovim privoljenjem, je rekel pastor. Gospod je blagoslovil in posvetil njun zakon. Mala žena temu ni mogla verjeti. In ga je skušala prepričati, naj z njo deli užitek, ki ga je čutila med klečanjem na tleh, ne pa v postelji z njim.« (str. 44) / »Zgodbo Proleterke pripoveduje neimenovana petdesetletna ženska, ki se po smrti očeta spominja svoje mladosti. Čeprav rojena v meščansko družino, je bila vse življenje brezdomka, zapuščenica čustvena sirota, od najzgodnejšega otroštva priča hladnim, skoraj brezosebim stikom med staršema, ki sta jo kmalu po rojstvu prepustila najprej sorodnikom, nato pa vzgoji v internatu. V spominih se z odtujeno hladnostjo in

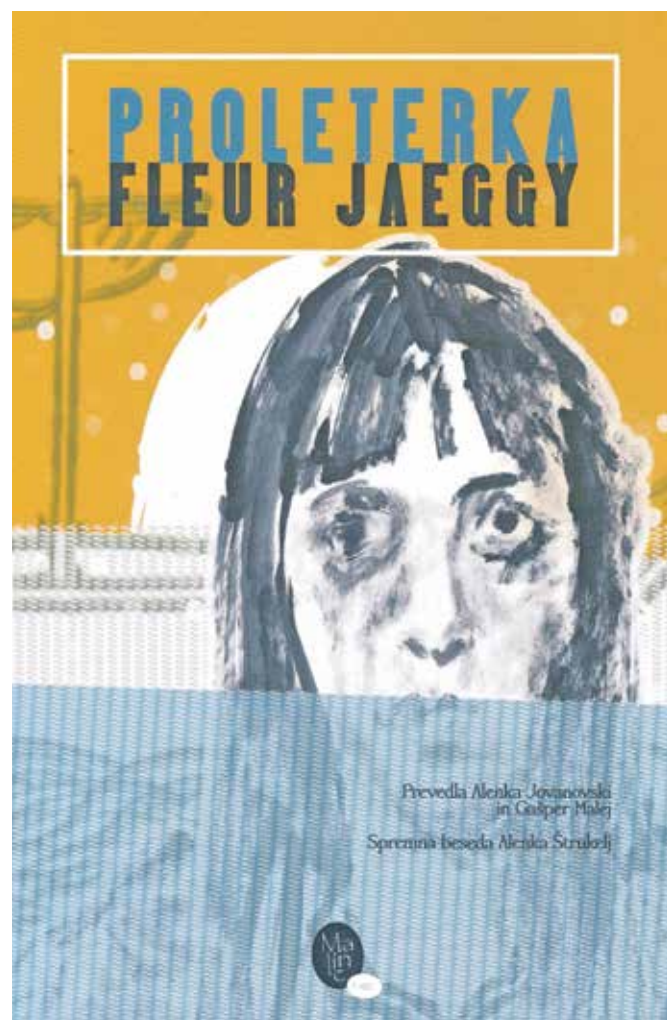
teleskopsko distanco spominja različnih obdobij svojega otroštva, svoje pobegle in brezbrizne matere, očeta, ki ga je le redko imela priložnost videti, saj mu je bil po ločitvi od dekličine matere skoraj popolnoma onemogočen stik z njo, svoje samote, svojih malodušnih in praznih dni v babičini hiši. Še posebej se spominja svojega edinega križarjenja v družbi odtujenega očeta Johannaesa z jugoslovansko križarko, imenovano Proleterka, iz Benetk v Grčijo.«

Navajam dva odlomka, prvi je iz romana, drugi iz spremnih besedil. Branje te knjige je dvojni užitek. Prvi je v tem, da je nenavadna, lahko bi rekli, da je nasprotje večernic. Drugi pa je v tem, da je za roman zelo kratka, komaj devetdeset strani,

pa še črke so velike in branjnu prijazne. »Ingeborg Bachmann je zapisala, da je Jaeggy stilistka hiperkratkoosti v leposlovju; da imajo njeve zgodbe lepoto in varčnost pesmi, a dušo portretov, in

Fleur Jaeggy, Proleterka, prevedla Gašper Malej in Alenka Jovanovski, Založba Malinc, Medvode, 2022, 112 strani

da ima najbolj zavidanja vreden pogled na ljudi in stvari, ki v sebi skriva mešanico raztresene lahkomišelnosti in avtoritativne modrosti.« Če nimate veliko časa za branje, ste pa malo bolj zahtevni, potem je to prava knjiga za vas.

Več kot le »to smo mi«

Loški oder se kljub častitljivi starosti, s slovesno prireditvijo so prejšnji teden na njem namreč počastili 120 let gledališkega delovanja, zdi mlad kot še nikoli doslej. Mlad v ustvarjalnem zanosu, ki ga kažejo člani gledališča, in trden v povezanosti med njimi ter občinstvom. Na Spodnjem trgu 14 v Škofji Loki, kjer od leta 1903 domuje gledališče, zadnjega pol stoletja kot Kulturno društvo Loški oder, deluje ta čas najboljša ljubiteljska gledališka skupina v državi.

IGOR KAVČIČ

Zapisano in pravkar prebrano v podnaslovu še kako drži. Iz več razlogov in z več kazalniki. Že v preteklosti, v zadnjih letih pa še posebno, je igralska ekipa Loškega odra na tradicionalnem Linhartovem srečanju – gre za državni pregled najboljših gledaliških predstav ljubiteljskih gledališč, ki jih izbere vsakoletni selektor – skoraj po pravilu odnesla nekaj najvišjih nagrad. Zgodilo se je, da je na Loškem odru svoj dom našlo kar tri četrtine vseh matiškov.

Druga kazalnika sta vsekakor dober izbor predstav in tudi odlični režiserji, ki prihajajo režirat v Škofjo Loko, s tem pa tudi zvesto občinstvo, kar se je pokazalo tudi tokrat. Skoraj polna dvorana je namreč prišla »loškoodrce« pozdravit na slovesnost ob njihovi 120-letnici.

Na proslavi v režiji Matije Milčinskega so sodelovali: Jože Drabik, Tadej Marenk, Tilen Draksler, Bojan Trampuš, Gašper Murn, Jan Bertoncej, Matjaz Eržen, Irena Kožuh, Petra Kalan, Alenka Okorn, Tara Oblak (viola) in brata Jemc, Karlo (kitara) in Dane (trobenta).

In ne nazadnje: gre za razigrano ekipo čistih navdušencev nad gledališkim odrom, ki so med seboj tudi sicer zelo povezani, podpirajo eden drugega in med seboj gojijo pravo tovarštvo. To smo lahko videli in začutili

Izjemna ekipa Loškega odra, ki je oblikovala program jubilejne slovesnosti, je požela navdušenje občinstva in sledil je izjemno dolg aplavz. / Foto: Tina Dokl

tudi v predstavi, ki so jo v režiji Matije Milčinskega pripravili posebej za jubilej.

Tovarištvo šteje

»Nocoj je edinstvena priložnost, da na tem odru govorim s pomočjo listka. Izkoristil jo bom, da v zanosu čustev ne bi pozabil povedati česa, za kar ne bi bilo prav, da se nocoj ne bi povedalo,« je občinstvo, ki je prišlo počastiti visoki jubilej gledališča, z njemu najljubšega odra v uvodu nagovoril predsednik društva Loški oder, sicer pa odlični igralec in eden nosilcev sedanje gledališke skupine Matej Čujovič in se v nadaljevanju na zanimiv način sprehodil skozi nekaj bistvenih mejnikov v delovanju društva.

Član društva, sicer zgodovinar, Gregor Gartner, je zapisal sijajen pregled dogajanja naloških odskih deskah, ki bo še letos izšel v posebni izdaji. »Če bo sreča mila in finance ugodne,« dodaja

Čujovič, ki ga je na prve gledališke predstave pripeljala mama, prav tako pa pred tridesetimi leti predstavila takratni direktorici Meti Petrač, ko so v gledališču potrebovali mlade fante, ki bi se želeli preizkusiti na odskih deskah. Mateju je s talentom po očetu uspelo.

Društvo je bilo ustanovljeno za leta 1902 in je skrbelo za »zdravo in pošteno zabavo ter navajanje članstva na varčnost in treznost«. Torej je delovanje v društvu mlade odvrčalo od gostiln. Društvo je potem preživelo dve svetovni vojni, epidemiji, bilo obtoženo političnega delovanja, celo razpuščeno z dekretom ... »A gledališka dejavnost je vedno znova vstala – kot feniks iz pepela – in je danes močnejša, kot je kadar koli bila,« poudarja Čujovič.

V prvi predstavi Miln pod zemljo leta 1903 so sicer nastopali samo moški, a se je do danes marsikaj spremenilo.

Na Loškem odru so se igralce tako predstave domačih kot tujih avtorjev, od daljne sezone 1927/28 dobiček od predstav porabijo tudi za skupno druženje in kakšen izlet, čemur se še do danes niso izneverili. Če so včasih imeli težave pri pridobivanju novih igralcev, danes mladina kar sama dere v teater, še pove govornik in podudari pomen tovarštva v ansamblu. »To je nekaj, kar je na našem odru od nekdaj bilo. Kot so v preteklosti starejši pomagali meni, zdaj jaz svoje znanje prenašam naprej na mlade.«

V odlični kondiciji

Jubilejno slovesnost je režiral Matija Milčinski, ki je na Loškem odru v preteklosti postavil več uspešnih iger in je tudi častni član društva. »Ko so me poklicali za režijo, smo se dogovorili, da to ne bo neke vrste komemoracija, ampak bo veselo in čim bolj gledališko. Nekaj

igralcev je napisalo svoje misli o svojem gledališču, dodali smo kakšno anekdoto, iz te osnove pa smo kasneje pripravili to predstavo.« Ki jim je odlično uspela, saj občinstvo v dvorani kar ni prenehalo z aplavzom. Kot bi se zavedali, da smo imeli izjemno priložnost videti predstavo prvič zadnjič in take ne bo nikoli več.

V dobro voljo so nas spravljali spomini igralcev Jana Bertonceja, anekdote Gašperja Murna in Irene Kožuh, pa tisti predlogi, ki niso v ampak u, kar je tiste na odru kar iz dvorane opozarjal nezamenljivi lektor Ludvik Kaluža. »Tudi mi smo izjemno uživali v naši nocojšnji predstavi, prijetno pa nas je z nagovorom presenetil Matej, ki je pripomogel k sproščenemu vzdušju, tako na odru kot v dvorani.«

Slavnostna govornica Urška Klakočar Zupančič je vsem prisotnim med drugim namenila besede

pesnice Anje Zag Golob, da brez kulture ničesar ni. »To je približno tako, kot bi se spraševali, zakaj potrebujemo zrak, saj brez njega ne moremo živeti.« Članom Loškega odra se je zahvalil župan Tine Radinja: »Velika hvaležnost vsem vam, ki vlagate čas in velik del svojih življenj v to, da je škofjeloška kultura živa in da je Loški oder, v to še kako verjamem tudi sam, v najboljši kondiciji do sedaj.«

Da duh, ki je na slavnostnem večeru vel v dvorani ni zgolj nekaj lepih besed, ampak je tako resnično stanje v društvu, je potrdila vodja gledališča Ana Babnik: »Uspešni smo zato, ker smo zelo povezani in vselej držimo skupaj. Med nami ni nobene zavisti, če kdaj pridejo trenutki slabe volje, jo znamo hitro pregnati.« Na vprašanje, ali bi večer lahko naslovila To smo mi, pa je dodala: »To je premalo, mi smo več kot to.«

Akcijski prizor v predstavi: igralska legenda s šestdesetimi leti zvestobe Loškemu odru Matjaz Eržen in navihana soigralka Irena Kožuh / Foto: Tina Dokl

Slavnostni govorniki: škofjeloški župan Tine Radinja, predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič in predsednik KD Loški oder Matej Čujovič / Foto: Tina Dokl

Pogovor

Človek je v svojem bistvu romar

Hoja daje največji čar odkrivanju novih kotičkov, saj je nepozabno v novi kraj priti peš, pravi Petra Nastran z Rudna pri Železnikih, ki ima za seboj ogromno prehojenih kilometrov. Romala je v znameniti španski Santiago in prehodila dobršen del Slovenske Jakobove poti. Vse skupaj pa se je začelo, ko jo je pot »poklicala« na svojo 150 kilometrov dolgo gorenjsko vejo od Ljubljane do Svetih Višarij ...

ANA ŠUBIC

Petra Nastran z Rudna pri Železnikih prosti čas najraje namenja odkrivanju novih krajev – če se le da, peš. V zadnjih šestih letih je prehodila ogromno kilometrov: preromala je znamenito, osemsto kilometrov dolgo Jakobovo pot oz. Camino do Santiagu v Španiji ter tri od štirih vej Jakobove poti po Sloveniji: gorenjsko, dolensko in primorsko, ki skupaj merijo okoli 450 kilometrov. V zadnjih letih je tuji na ne mika več toliko, raje ubere poti po Sloveniji. »Na dveh nogah drugače spoznaš okolico, opaziš več, kot bi sicer. Hodiš blizu doma in spoznaš lepote naše države. To me zelo napolni, sem v stiku z naravo in s seboj. Zame je to zelo dragoceno,« pravi Petra, ki ji je zelo ljub citat nemškega pisatelja Goetheja: »Le kjer si bil peš, si

– v Sloveniji; prehodila je skoraj 150 kilometrov dolgo gorenjsko vejo. »Jakobove poti potekajo v vseh evropskih državah, povsod v smeri od vzhoda proti zahodu, torej proti Santiagu de Compostela, kjer naj bi bil pokopan apostol Jakob.« Zakaj se je sama odpravila na svoje prve romarske poti, Petra ne ve točno. »Pot me je klicala. Ne vem točno, zakaj, a morala sem iti, da mi je sama povedala razlog za klic. Hoja je tudi enostaven način za sprostitev telesa in duha ter umik od vsakdanjosti. Največji čar ima samotna hoja.«

Gorenjsko Jakobovo pot, ki poteka od Ljubljane do Sv. Višarij, je prehodila spomladi 2017. V pomoč ji je bil vodnik Marjete in Metodija Riglerja, ustanovitelj Društva prijateljev poti Sv. Jakoba v Sloveniji. Pri društvu je možno dobiti

»V nahrbtniku je malo prostora. Pot je dobra učiteljica za odstranjevanje odvečnega. Je pa dejstvo, da je na poti včasih najbolj težka glava, ne nahrbtnik. Na poti si to, kar si, ne moreš pobegniti od sebe.«

bil zares.« Slovensko Jakobovo pot ta čas predstavlja na potopisnih večerih. Mi smo Petri nedavno prisluhnili v knjižnici v Medvodah, naslednje predavanje na Gorenjskem pa bo imela 24. februarja v Dvorcu Visoko.

Pot jo je klicala

Skoraj mesec dolga pot do Santiagu, na katero se je odpravila leta 2018, je Petri spremenila življenje. »Pred odhodom sem prebrala, da obstaja življenje pred in po Caminu. In to drži.« Na svojo prvo Jakobovo romarsko pot se je podala leto poprej

tudi knjižico za zbiranje žigov na romarskih poteh, ki jih označujejo rumene puščice in školjke. Petra je gorenjsko pot prehodila v petih dneh, čeprav ugotavlja, da bi bilo bolje, da bi si vzela dan več. Povprečno je prehodila 25–30 kilometrov na dan, a je pot tudi zelo hribovita (obsega kar 5200 metrov vzponov) in posledično naporna.

Prva etapa je najtežja

Prva etapa od Jakobove cerkve v Ljubljani do Škofje Loke je po Petriinih besedah najtežja. »Dolga je več kot 30 kilometrov in ima zelo

Petra Nastran na Zelencih / Foto: osebni arhiv

veliko višinske razlike.« Petra se je napotila po gozdnih poteh čez Rožnik do Stanežič (obstaja tudi različica poti po ulicah oz. po Celovski cesti), na Sv. Jakoba, Katarino oz. Topol nad Medvodami in preko doline Ločnice pod Osolnikom v Škofjo Loko. Nekateri to etapo razdelijo na dva dela in prenočijo na Katarini. Petra je na poti proti Škofji Loki že skoraj obupala, a je nato ob idiličnem pogledu na to srednjeveško mesto v spomladanski podobi hitro pozabila na napore. Prva etapa ponuja tudi čudovite razglede na Sorško polje, Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe.

Manj, a še vedno naporan je bila tudi druga etapa iz Škofje Loke skozi Zgornjo Besnico na Brezje. »Od Brezij naprej je nato vse do Trbiža in Žabnic pot ravninska. Glede prenočišč na gorenjski poti ni težav, sploh od Brezij naprej, kjer je bolj turistično območje. Sama

sem vsa prenočišča rezervirala vnaprej, je pa na Slovenski Jakobovi poti vseeno to nekoliko večji izziv kot na španskem Caminu, kjer imajo organizirana romarska prenočišča – alberge. Prav tako se je treba vnaprej pozanimati, kje in kdaj so odprte trgovine, da ne bi sredi poti ostal brez hrane in pijače,« je svetovala Petra.

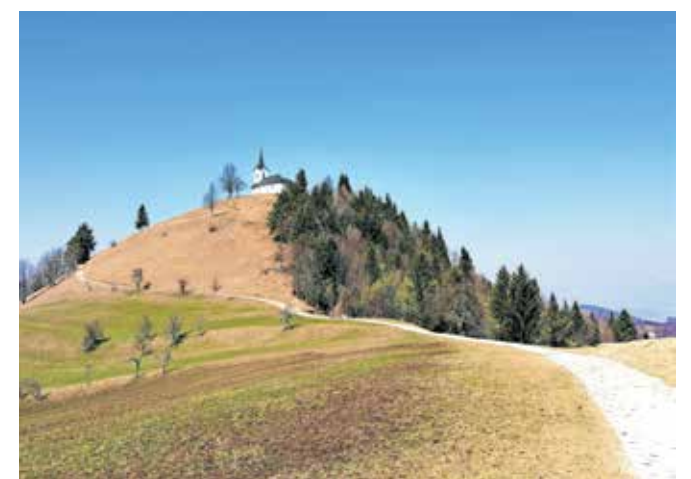
Santiago slovenske poti

Tretji dan jo je v jutru očarala Radovljica, nato jo je čakala le še hoja do Bleda. »Včasih je dobro imeti kakšno krajšo turo, da lahko uživaš, si vzameš čas za daljše kosilo in samo – si. Na Bled vedno rada pridem, peš pa je sploh nekaj posebnega.« Četrty dan jo je presenčila vas Grabče v občini Gorje. »Če ne bi hodila po Jakobovi poti, verjetno ne bi nikoli stopila tja. Gre za idilično vasico na začetku doline Radovne.« Prav dolina Radovne je Petri eden najljubših delov Slovenske Jakobove poti. »Hodiš po neokrnjeni naravi, v miru in tišini, na eni strani je Pokljuka, na drugi Mežakla.« Nadaljevala je proti Mojstrani in nato po kolesarski poti do Kranjske Gore mimo Zelencev do Trbiža in Žabnic, od koder je po približno dveh urah vzpona prišla do končne točke – zasnežene vasice Sv. Višarje. »Cilj je simbolično na gori. To je moj Santiago Slovenske Jakobove poti, vedno se rada vračam v to idilo.«

Glava težja od nahrbtnika

Petra se na tedenske pohodniške podvige po Sloveniji poda s 30-litrskim nahrbtnikom z najnujnejšimi potrebščinami, med katerimi so

obvezno smrekovo hladilno mazilo za noge, obliži, pribor za oskrbo žuljev, brisača, nizki čevlji in sandali, milo, ki je isto za telo, lase in pranje oblačil ... »V nahrbtniku je malo prostora. Pot je dobra učiteljica za odstranjeva-

Sv. Jakob nad Medvodami / Foto: Petra Nastran

Pogled na pomladno Škofjo Loko / Foto: Petra Nastran

nje odvečnega. Je pa dejstvo, da je na poti včasih najbolj težka glava, ne nahrbtnik. Na poti si to, kar si, ne moreš pobegniti od sebe. Vsaka pot je tudi prisposoba za življenje. Človek je v svojem bistvu romar. Poleg fizične poti se dogaja tudi notranja pot oz. proces,« ugotavlja Petra.

Petra je potopisni večer pospremila tudi s fotografijami lepote narave, živalskega in rastlinskega sveta, arhitekturnih detajlov, starih hiš, mest ..., ki jih je ovekovečila na poteh. Obiskovalce je »popeljala« tudi na Primorsko Jakobovo pot od Ljubljane do Trsta, ki jo je v petih dneh prehodila lani poleti, najbolj pa jo je navdušila Predjama z gradom. Leta 2020 je v sedmih dneh prehodila dolensko vejo Jakobove poti od Slovenske vasi v občini Brežice do Ljubljane. »Dolensko pot je s svojo vinorodno pokrajino čisto drugačna kot gorenjska, skoraj eksotična za Gorenjko,« je Petra obujala spomine. Čaka jo še Štajerska veja; nanjo se je enkrat že odpravila, a ji ni bila naklonjena, saj se je zaradi ožuljenih stopal po dveh dneh morala vrniti domov.

»Na koncu vsake poti si hvaležen, da lahko hodiš, da imaš čas, da ti je bila pot naklonjena. Ceniš prijetne

in manj prijetne stvari. Si tudi ponosen, da znaš prebrati težave, kar ti pomaga v življenju. Vsako pot spremlja določena negotovost, zato pot uči tudi zaupanja. Sicer pa na pot greš zaradi poti, ne zaradi cilja. Na koncu se lahko pojavi celo razočaranje. Cilj je samo nov začetek,« je še poudarila.

Svete Višarje, cilj Gorenjske Jakobove poti, ki se začne v Ljubljani / Foto: Petra Nastran

Zanimivosti

Z Brigito do cilja in naprej

Naša nekdanja vrhunska atletinja Brigita Langerholc je v knjigi z naslovom *Do cilja in naprej* spregovorila o svoji mladosti, o trenutkih, ko se je odločila, da je zdrava, pa tudi o izjemnem četrtem mestu na olimpijskih igrah v Sydneyju ter o res divjih procesih, ki so temu sledili.

VILMA STANOVNIK

Od lanske izdaje knjige *Do cilja in naprej* se danes 46-letna nekdanja vrhunska atletinja Brigita Langerholc predstavlja po različnih krajih, zagotovo pa je bilo nekaj posebnega nastopiti pred domačimi poslušalci, v njeni rodni Škofji Loki, od koder je odšla pred več kot 25 leti.

V prostoru mladinskega oddelka Knjižnice Ivana Tavčarja so zbrani, med njimi tudi Brigitini starši, lahko prisluhnili zgodbi življenja, ki jo je po pogovorih z Brigito Langerholc zapisal publicist Jure Aleksič, lani pa jo je v zbirki *Osebno* izdala založba Chiara.

Brigita Langerholc je knjigo *Do cilja in nazaj* predstavila v rodni Škofji Loki. / Foto: Vilma Stanovnik

Želela je svojo knjigo

»Pred dvema letoma so me iz založbe Chiara povabili, da bi svoje življenje in razmišljanja predstavila v knjigi, saj so opazili moje zapise na družbenem omrežju. Že leta 2015 sem v svoj dnevnik zapisala, da bom nekoč

napisala knjigo. Že kot otrok sem izredno rada pisala, saj imaš kot otrok veliko čustev, ki jih je treba predelati. Moj dnevnik je vse prenesel in kasneje sem prebrala, da je tudi Tina Maze pisala dnevnik. Morda smo športnice dnevnike pisale zato, ker

smo bile veliko od doma, izolirane ... Jaz sem Škofjo Loko zapustila pri 19. letih, saj sem šla najprej v Ameriko, potem pa še na druge konce,« je povedla Brigita Langerholc, ki ji je bil všeč predlog založbe Chiara, da svojo zgodbo zauka Juretu Aleksiču.

Knjigo si je Brigita želela tudi zato, ker z njo želi opolnomočiti ljudi, z njo odpreti svoje srce in posledično srca drugih ljudi. S knjigo želi bralcem med drugim pokazati, da se v vsakem od nas skriva brezmejna moč za premike vseh vrst. »V tem

procesu, v obdobju spreminjanja, ko prehajamo v neki novi svet, nikoli ne bo več tako, kot je bilo. Ta knjiga je kot opolnomočenje ljudi, kaj nas vse čaka in kaj vse je moč narediti,« pravi Brigita Langerholc, ki je mentorica mentalnih in dihalnih tehnik, inštruktorica metode Jose Silva UltraMind ESP ter coachinja Sophia Leadership.

Zaradi številnih preizkušenj, ki jih doživela že kot otrok, danes lažje čuti sebe in posledično druge. »Kot otrok sem večinoma odraščala po bolnišnicah. O tem sem nekaj izvedela od mame, marsikaj sem dobila iz regresij. Nikoli ne bi šla raziskovat, kaj se je dogajalo v bolnišnicah, če se mi ne bi dogajale sanje, ki so bile res močne nočne more, ko sem bila sama na planetu Zemlja. To je bil res strašen občutek, saj si vsi želimo biti v družbi, ne sami,« pravi Brigita Langerholc, izkušnja pa je opisala v poglavju *Brigita iz bolnice*. V knjigi je seveda

tudi poglavje *Zmagovita leta*, pa tudi *Dol s športa*. V zapisih opozarja na neetične prakse v športu in drugje, svojo moč pa črpa iz povezave z naravo.

Sicer pa je Brigita sedaj mama treh navihanih deklic, ki vse ljubijo konje in naravo. Prav tako je strastna raziskovalka delfinov, kitov, narave ter meja mogočega v naši zavesti ter v povezavi z vsemi živimi bitji. Je uspešna predavateljica, voditeljica delavnic in t. i. coachinja za posameznike, skupine in podjetja.

»Sem človek, ki skuša ljudem dati upanje, da je treba iz sebe dati tudi najbolj boleče zgodbe. To je res velika osvoboditev. Tudi sama sem morala narediti to. Biti športnik ni lahko delo, je podobno kot da si na velikih menedžerskih obratih, kot da si direktor velikega podjetja. Delati ti mora um, telo mora biti optimalno, od tebe je odvisna cela ekipa in podobno. Tako se izuriš v robota,« tudi pravi Brigita Langerholc.

Prispevek k osvetlitvi zgodovine

Knjiga z naslovom *Dr. Albin Šmajd, Dnevnik in dosje 1941–1946*, ki jo je izdal Arhiv Republike Slovenije, predstavlja pomemben prispevek k osvetlitvi razmer in razumevanju slovenske polpretekle zgodovine. Pri njeni pripravi je sodelovala večja ekipa strokovnjakov. Pretekli teden so jo predstavili njen urednik dr. Matevž Košir, avtorica izčrpne predstavitve dr. Albina Šmajda, dr. Mateja Jeraj ter recenzenta knjige dr. Zdenko Čepič in dr. Renato Podbersič ml.

MAŠA LIKOSAR

Dr. Albin Šmajd je bil radovljiški odvetnik in politik Slovenske ljudske stranke, med drugo svetovno vojno pa eden od voditeljev protikomunističnega tabora na Slovenskem. Rodil se je 25. februarja 1904 v Kranju. Že v dijaških letih so se pokazale nekatere njegove tudi pozneje značilne lastnosti: opredelitev za katoliški svetovni nazor, zanimanje za družbena vprašanja, delavnost in ambicioznost. Po končani gimnaziji se je vpisal na ljubljansko Pravno fakulteto in se začel intenzivneje ukvarjati s politiko. Marca 1934 je odprl svojo odvetniško pisarno v Radovljici, proti koncu tridesetih let pa se je odločil za gradnjo hiše na Gorenjski cesti, ki je med starejšimi Radovljičani še vedno znana kot Šmajdova vila.

Kot je povedala dr. Mateja Jeraj, Šmajd o sebi ni prav veliko povedal. Njegovi dnevniški zapisi so

večinoma kratki in jedrnat. Več razkrivajo njegovi politični govori, ki deloma odražajo tudi značilnosti Šmajdovega značaja, način njegovega razmišljanja in čustvovanja. »Iz njih je mogoče razbrati, da je prizadevanja za odpravo socialnih razlik načeloma sicer podpiral, je pa odločno nasprotoval vsakršnemu materializmu, liberalizmu in še posebej komunizmu, kar je nedvomno vplivalo na njegove odločitve in ravnanja v vojni dobi,« je dejala. Februarja 1946 so Šmajda pripadniki Ozne v Trstu ugrabili in ga približno teden dni zadrževali v Ljubljani. Njegova nadaljnja usoda ni znana.

Dr. Matevž Košir je pojasnil, da glavne sestavne dele Šmajdovega arhiva v Arhivu Republike Slovenije sestavljajo dnevnik dr. Albina Šmajda, dokumenti o organizaciji in delu Slovenske ljudske stranke pred in med drugo svetovno vojno in o njej, dokumenti Narodnega odbora in Slovenske

Knjigo so predstavili dr. Renato Podbersič ml., dr. Mateja Jeraj, dr. Matevž Košir in dr. Zdenko Čepič. / Foto: Maša Likosar

zaveze, dokumenti oboroženih formacij protipartizanskega tabora, dokumenti v zvezi z obveščevalnimi službami protikomunističnega tabora, razne resolucije, referati in predavanja, vojaška in politična poročila in podobno. Od naštetega gradiva je tokrat objavljen le dnevnik iz obdobja 1941–1945. V

želji po temeljitem zasledovanju Šmajdove politične in življenjske poti so se v arhivu odločili transkribirati in objaviti tudi njegove povojne dnevniške zapise, ki so nastali med 1. decembrom in 2. januarjem 1946 in so shranjeni v arhivu Studia slovenica.

Iz Šmajdovega dnevnika je razvidno dogajanje med

okupacijo, ravnanje in razmišljanje protipartizanske strani, tako med vojno kot pozneje. Med dokumenti protikomunističnega tabora ima po besedah dr. Matevža Koširja dokumentacija iz arhiva dr. Albina Šmajda pomembno mesto. Njegova arhivska zapuščina skupaj obsega 4.820 strani. Dejaj

je, da ni znano, kako točno se je gradivo znašlo v posesti Ozne, razen omembe, da je del Šmajdove dokumentacije Ozna marca 1946 zalepila ob hišni preiskavi na Trdinovi 5 v Ljubljani v Šmajdovem stanovanju. Gradivo t. i. Šmajdovega arhiva je za UDV predstavljalo pomembno pridobitev, saj je bil Šmajd zelo izpostavljen akter medvojne protirevolucionarne strani.

Poleg dnevnika je v knjigi objavljen tudi osebni dosje Albina Šmajda, katerega osrednji in najzanimivejši del predstavljajo zapisi zaslišanj v Centralnih zaporih Ozne v začetku marca 1946. Dr. Košir je med drugim povedal še, da je ta knjiga prva v seriji dokumentov iz Šmajdovega arhiva. Velik del gradiva za naslednjo knjigo je v pripravi. Tako bo tudi Šmajdov dnevnik še bolj zaživel, ko bo objavljen celoten korpus gradiva, od korespondence do drugih političnih in vojaških dokumentov iz Šmajdovega arhiva.

Jaz, midva in mi

Smučanje

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Zimske počitnice za nas pomenijo smučanje. Septembra smo se začeli pogovarjati, ali bomo še skupaj smučali ali ne. Ker ni bilo jasnih odgovorov, hišice na stalnem smučišču v Avstriji nismo rezervirali. Ko so se decembra otroci izjasnili, da bi smučali, je bilo že vse zasedeno. Tako sva iskala drugo primerno lokacijo in pristali smo v slovenskem zamejstvu pod znamenito romarsko goro. Vse je čudovito, smučišča velika, prostrana, z eno vozovnico lahko smučamo na štirih različnih smučiščih, cena je

ugodna, nižja kot v Sloveniji. Vendar vse to ne odtehta nastanitve na smučišču, kjer se podaš na smučanje direktno izpred koč. Prav tako je velika dobrina, da se nahajaš sredi narave, smrek, kjer ni trgovin, ceste, drugih ljudi. Tako povsem spremeniš okolje, kar je pravzaprav smisel dopusta. Vendar kjerkoli sem, tam odkrijem kaj novega. Imeli smo povsem novo apartmajsko hišo. Lastnica je znala nekaj slovenskih besed. Stara je krepko čez šestdeset let in pravi: »Moji starši so še govorili slovensko. Jaz znam čisto malo.« Naslednje jutro pozvoni in prinese krofe. »Danes je sv. Doroteja, zavetnica vasi. Imamo navado, da ocvremo krofe. Tako jih pri našam tudi vam,« pravi gospa, ki ji je bilo ime Doroteja. Avtomatično sem jo vpra-

Na vseh smučiščih tod okrog prevladujemo Slovenci.

šala, ali bo v cerkvi maša. Seveda, pravi gospa, ob pol sedmih zvečer. Zanimalo me je, kako to poteka v zamejstvu, koliko je še slovenske besede, mladih ljudi, kako poteka bogoslužje. In imela sva kaj videti. Maša je bila v celoti dvojezična, berilo slovensko, pridiga italijanska

in na koncu povzetek v slovensščini, molitve slovenske in italijanske. Pevci na koru pa so peli samo slovenske pesmi. Pravijo, da je vedno tako. To je podružnična cerkev in maše so trikrat na leto, v čast sv. Doroteji, na cvetno nedeljo in na god sv. Marka. Bilo je precej otrok, mladih in starejših, tako da ni videti, da bi bila to zgolj uteha starim ljudem. Župnik je prišel iz Gorice, imel pa je dva pomočnika, eden je bil Indijec, drugi Peruanec. Po maši so se ljudje zadržali tudi zunaj, delili so krofe, čaj in vino. Ni manjkala glasba, harmonika in bas. Igrali so samo slovenske pesmi, Golica, V dolini tihi, Na Roblek, Po dekletorej, po jeziku narod je ali pa ga ni. Glasba, molitveni obrazci, kulinarika in druga kultura bodo živeli, živ jezik pa bo obstal, če ga bodo ljudje govorili vsak dan, ali pa ga ne bo. Še malo smo poklepetali in z veseljem so povedali, da so dobili evropski projekt, kjer se bodo v šoli učili pet jezikov, italijansko, slovensko, angleško, furlansko in nemško. To je večjezično območje in dobro vedo, da je znanje jezikov bogastvo. Te vasi živijo od turizma, poletna sezona je še pomembnejša kot zimska. Ta hip na vseh smučiščih tod okrog močno prevladujemo Slovenci.

Majhni in veliki otroci

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Glavni cilj starševstva je vzgoja otrok v samostojne osebnosti. V praksi to še bolj konkretno pomeni, da si starši odraščajočih otrok pogosto želimo, da otroci odrastejo, dobijo svoj poklic in se osamosvojijo. Večkrat staršem prav odleže, ko otrok pride do svojega kruha.

Toda kdaj in kako začeti vzgojo za samostojnost? Da bo otrok lahko, želel in smel oditi na svojo pot pravočasno, samostojno, z veseljem in z blagoslovom staršev, potrebuje dve nujnosti. Potrebuje občutek varnosti in

potrebuje stik s staršema. To sta dve razvojno največji potrebi otroka. In najbolj je, če jih dobiva od spočetja naprej. Tako se bosta varnost in stik zapisala v vsako njegovo celico in v njegovo telo. Ko bo odraščajoči otrok imel v sebi občutek varnosti in ko bo čutil, da je s strani staršev zaželen, hoten in ljubljen, bo smelo iskal svojo življenjsko pot. Ne bo ga strah izzivov in pogumno bo reševal življenjske probleme, ki se mu bodo vozili kot po tekočem traku. Ja, tako je to. Vzgoja za samostojno pot se začne ob spočetju. Konkretno to pomeni: starša sta vesela novega življenja, veselita se novega otroka, mama ga doji, mu nudi nežnost, ga gleda v oči in mu s tem sporoča, da ga ima rada. V prvih treh letih se gradi mreža v možganih, le-ta pa je najbolj odvisna od odnosov, v katerih je otrok. Pri majhnem otroku nikoli ni preveč nežnosti, prisotnosti, božanja, pogovorov, smeha, igranja s starši. Recimo, da tega nudi več mama. Oče pa postavi strukturo, čas, red, spoštovanje. Majhen otrok nujno potrebuje veliko časa in zanimanja s strani staršev. Tako se bo otrok počutil varnega in se zavedal, da je ljubljen, hoten, zaželen, saj mu starša namenjata veliko časa. Zgodnja varnost in

stik nas zaznamujeta za vse življenje.

V puberteti starši ponovimo vajo. Vendar več ko smo nudili časa, varnosti in stika v najnežnejših letih otroka, manj ga je treba v adolescenci. Mreža v možganih je narejena. Boljše ali slabše.

Z odraslimi otroki so dopusti lažji.

Slabše, kot je, bolj jo bo otrok zahteval (sicer na neprimerne načine) izboljšati. Od staršev, seveda. Nekako po 21. letu lahko le še gledamo rezultate svojega dela. Tudi če nismo bili idealni, bodo odrasli otroci od nas še vedno želeli priznanja, poslušanja, zanimanja zanje. Bolj ko smo bili uspešni v vzgoji (več ko smo dali varnosti in stika), lažje bodo odšli svojo pot.

Eni bodo šli z nami na dopust, drugi ne. Sami odločajo, saj smo jih tako vzgojili. Z najstniki so dopusti lažji. Pomagajo kaj organizirati, svetujejo, starši se jim pustimo voditi, jih cenimo in občudujemo, ker marsikaj več vedo kot mi. Gledamo njihovo zaletavost in se malo nasmejimo. Vzdušja med nami so pa takšna, kot smo si jih ustvarili. Večjo vlogo imamo starši kot otroci – tudi če so že odrasli.

Center Korak Kranj (1)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Center Korak v Kranju je namenjen rehabilitaciji oseb s pridobljeno možgansko poškodbo. Je edini takšen dnevni center na Gorenjskem, celo eden od treh v Sloveniji (poleg Mavrice v Ljubljani in Centra Naprej v Mariboru). Svoje prostore ima na Kidričevi cesti v Kranju, v stavbi, kjer je tudi dijaški in študentski dom. Letos je dvajset let od njegove ustanovitve.

»Na Gorenjskem je izjemno veliko primerov možganskih kapi in anevrizem pri zelo mladih. Morda bi bilo v prihodnje smiselno raziskati, zakaj je prav Gorenjska s tem bolj obremenjena.«

Pridobljena možganska poškodba usodno poseže v nadaljnjo življenjsko pot posameznika in celotne družine. Kaže se na različnih področjih: fizičnem, fiziološkem, kognitivnem, čustveno-vedenjskem in socialnem. Marsikatero dejavnosti, ki je bila osebi prej povsem samoumevna, kot je na primer skuhati kavo, obuti

čevlje, lahko celo ne zmore več. Zelo pomembna je dolgotrajna in celostna rehabilitacija, kot jo izvajajo v Centru Korak. Sestavljena je iz socialnovarstvene storitve vodenja varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter zdravstvenih storitev. Rehabilitacija poteka na področju socialne pedagogike, socialnega dela, psihologije, fizioterapije, delovne terapije, zdravstvene nege in dela

pod posebnimi pogoji. Cilj je osebi s pridobljeno možgansko poškodbo omogočiti čim bolj kvalitetno, samostojno in odgovorno življenje. Pridobljeno znanje skozi rehabilitacijo želijo prenesti v domače okolje. Podporo, pomoč in svetovanje nudijo tudi svojcem, ki se v takšnih trenutkih prav tako soočajo z velikimi stiskami. Center

Mateja Korošec, direktorica Centra Korak Kranj / Foto: Gorazd Kavčič

Korak nam je predstavila direktorica Mateja Korošec.

»V našem centru so osebe s pridobljeno možgansko poškodbo, kar pomeni, da so živele običajno življenje, se šolale, hodile v službo ... In potem je prišlo do travmatskega dogodka ali različnih obolenj (meningoencefalitisa, možganskih kapi,

anevrizem ...). Trenutno imamo vključenih 52 uporabnikov, kar je velika številka, poleg tega jih še 17 čaka na sprejem. Najmlajši uporabnik je star 22 let, najstarejši čez 60 let. Struktura se pomika bolj v zrela leta, same poškodbe možganov, predvsem travmatske, pa so na splošno najpogostejše

med 18 in 26 letom, bolj pri moških kot pri ženskah, in sicer zaradi bolj tveganega načina življenja. Največkrat so posledica športnih aktivnosti, nasilja ali prometnih nesreč. Na Gorenjskem je izjemno veliko primerov možganskih kapi in anevrizem pri zelo mladih. Morda bi bilo v prihodnje smiselno raziskati, zakaj je prav Gorenjska s tem bolj obremenjena,« je pojasnila Mateja Korošec.

Uporabniki v Centru Korak ostajajo različno dolgo, nekateri vrsto let. »Ostanejo, dokler želijo, dokler potrebujejo rehabilitacijo in je zanje še smiselna. Pri možganski poškodbi je pomembna sama rehabilitacija, ko poskušaš priti najvišje na vseh nivojih, drugo pa je vzdrževanje stanja. Rehabilitacija je vseživljenjska. Kakor hitro prenehaš vlagati v prej zgrajeno, se zelo hitro zgodi poslabšanje. Poznajo se že prazniki, ko gredo uporabniki na dopust ali so dlje časa odsotni. Zgodi se, da spet začnemo skoraj od tam, kjer smo nekoč začeli.«

(Se nadaljuje)

Tunjske zgodbe (23)

Vino za ohcet

IVAN NOGRAŠEK

Mlad fant iz soseščine se je odločil, ali pa so ga razmere v to potisnile, da se bo oženil. Marsikaj za ohcet je bilo treba pripraviti. Ker je bila njegova izvoljenka doma iz Štajerskih vinorodnih krajev, je bilo treba po vino tja gor daleč, k Sveti Trojici k tastu, ki bo dal kaj dobrega za svojo hčer. Štirinajst dni pred poroko, ki naj bi bila na zadnjo soboto pred adventom, je šel fant z dekletom, bratom in prijateljem, ki jih je vozil proti Slovenskim goricam, natančneje proti Lenartu in

naprej v zaselek Stanetinci pri Cerkvencjaku. Tam je bila doma nevesta. Zaposlitev je dobila na našem koncu, kar daleč od doma. Od sosedovega Franceta si je izposodila lesen 220-litrski sod in tudi prikolico, kamor so sod naložili. Ker je poroka vesel in enkratni dogodek, sta mlada dva istočasno vabila svoje domače in »žlahto« na to slovesnost. Potem so natakali vino, nosili so ga iz kleti v sod na prikolici. Gotovo je ob vsakem tovoru padel kakšen kozarček, saj se domači niso preveč bali za svoje vino, ta navada je ob takšnih primerih kar običajna. Med tem se je na Gorice že spuščal mrak in treba je bilo na dolgo pot proti Gorenjski. Seveda je ženin hotel poračunati z bodočim tastom za vino, toda oče ne bi bil oče, če ga za svojo hčer ne bi »šenkalk«. Odpejli so se po klančku navzdol proti glavni cesti. Kmalu pa je tam zadaj nekaj počilo in poskočilo. Prikolica se je nagnila na stran, kolo se je zataknilo po bregu navzdol.

Sod se je skotalil v obcestni jarek, kjer so se mu doge podrlle. Ko so potniki zlezli iz avta, so lahko le žalostno gledali, kako vino izteka iz sode. Kaj pa zdaj? Iz bližnje hiše je pritekla ženska z lavorjem, pa ni bilo več kaj ujeti, vino za ohcet je popila zemlja, in to kar vseh 220 litrov. Pospravili so posledice nesreče, kar je ostalo in se odpeljali na Kranjsko praznik rok. Naslednji teden je šel ženin še enkrat po vino. Tokrat s plastičnimi kantami, ki so očitno bolj varne za prevoz. Naložil jih je v »fička« na zadnji sedež, tam mu niso mogle nikamor pasti. Tokrat je kljub nasprotovanju nevestinega očeta vino plačal, sicer po nizki ceni. Popravljal in »pošvasal« je prikolico, sod pa je v razsutem stanju pripeljal domov, kjer ga je mojster sodar zopet skupaj spravil. Hvala Bogu, vse se je uredilo. Ohcet je bila, kot je treba, zakon drži kljub ovinom in klancem in težavam na dan, ko pravijo, da ti je »cegu« na glavo padel.

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski priimki

Rupnik, 2. del

TINO MAMIČ

90 Rupnikov na Poljskem, 20 v hrvaškem Osijeku in 40 na Madžarskem nakazuje, da je priimek mogoče nastal tudi v kakem gnezdu izven Slovenije, mogoče v enem slavonskemu in drugemu poljskemu.

1695 Rupnikov živi v Republiki Sloveniji (2022). Pred pol stoletja (1971) jih

je bilo manj, 1536, največ pa jih je bilo leta 1997, in sicer 1732. V Ljubljanski kotlini jih živi 575, na ožjem Gorenjskem pa 171.

Druga gnezda priimka so še: Šmarje pri Jelšah, Oplotnica, Šentvid nad Ljubljano, porečje reke Sore, Godovič, Idrija, Logatec. V Sloveniji je največje gnezdo Rupnikov Črni Vrh nad Idrijo. Od tam, natančneje iz Zadloga,

izvira tudi Rupnik, ki je dosegel največjo svetovno slavo, slikar Marko Ivan Rupnik (1954), katerega umetnine si na vseh celinah vsako leto ogleda več milijonov ljudi. Samo Fatimo, v kateri je poslikal gigantski mozaik v velikosti 500 kvadratnih metrov, letno obiše skoraj sedem milijonov ljudi. Lurd, kjer njegov mozaik krasi fasado bazilike, pa letno vidi 11 milijonov

Krst Jožefa Rupnika v Cerkljah na Gorenjskem leta 1832. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K 1828-1841 Cerklje, zv. 17, str. 56). / Foto: Tino Mamič

Vaš razgled

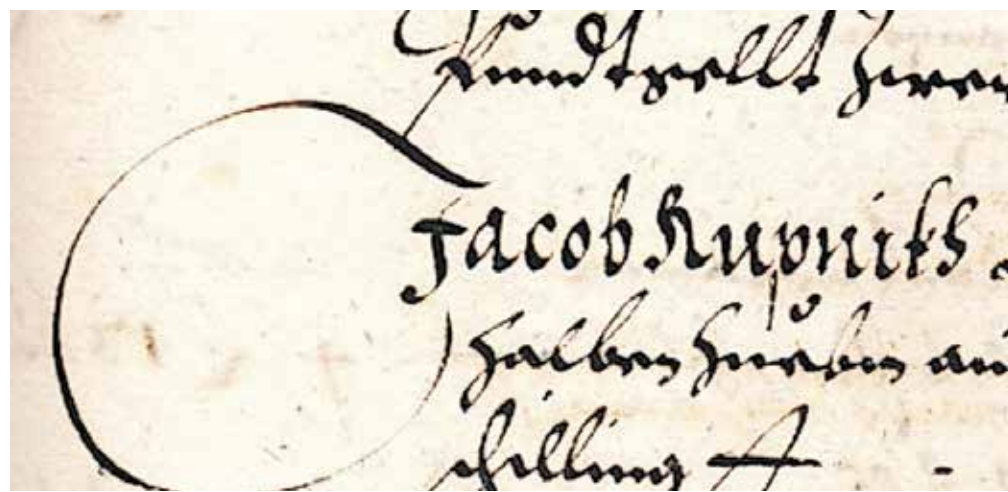

Franc Kosem, izjemni trobentač, leta 2012 je prejel tudi nagrado Prešernovega sklada, je na odprtju razstave v Galeriji Prešernove hiše igral skladbo, ki jo je posebej zanj napisala njegova žena, skladateljica Nina Šenk (nagrado Prešernovega sklada je prejela leta 2017). Za nas, običajne državljane, je igral na nekoliko neobičajno trobento z dvema odmevnikoma. Slišati je izjemno, vsaka podobnost s Slovenijo, ko iz iste trobente običajno pihamo na dva odmevnika, je seveda zlonamerna. I. K. / Foto: Tina Dokl

Išče se 30-letna Mateja ... se je glasil poziv na plakatih, ki so bili nalepljeni na javnih mestih v Britofu. Za njeno najdbo pa je bila določena zavidljiva nagrada. »Če jo najdete, vam dolguje pijačo!« Mateja na srečo ni bila izgubljena, temveč je vstopila v tretje desetletje, kar so njeni najbližji oznanili s plakati o pogrešani osebi. Morda pa se je Mateja pred njimi vendarle skrila ravno zato, da ji ne bi bilo treba »častiti« pijače za svojo tridesetko. M. L.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Umetelni vpis Jakoba Rupnika v Urbarju za Polhov Gradec leta 1589, ki ga hrani Arhiv Republike Slovenije (D45666, str. 103) / Foto: Tino Mamič

ljudi. Zaradi slave je svet in Slovenijo toliko bolj šokirala nedavna novica o njegovem cerkvenem izobčenju in preiskavi zaradi vrste spolnih zlorab redovnic.

Najstarejši doslej odkriti Rupnik je bil omenjen leta 1485 v Urbarju za Rihemberk (Branik na Vipavskem): Ivan Rupnik, zapisan kot Iwan

Rupnik, doma z Ubeljskega pri Postojni. Leta 1499 pa Urbar za Vipavo omenja Jurija Rupnika (Huri Rupnikh), kmeta iz Črnega Vrha. V isti knjigi se omenja tudi Pavel Rupnik (Paule Ruppnikh) z Nove ceste v Črnem Vrhu, ki »naj daje letno od polhovih jam 1 šiling, ob pojezdi pa dve piščeti, hkrati z drugimi

služnostmi kot drugi v Črnem Vrhu«.

V Unescovem registru slovenskih hišnih imen najdemo tudi ime Pri Rupniku v Stari Fužini v Bohinju. Nastalo je po priimku novega gospodarja, ki se je priselil iz Ilirske Bistrice (www.hisnaimena.si).

(Konec)

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Opomnilo vas bo, da je treba za uresničitev ciljev trdo delati, celo garati, in da se le zelo redko zgodi, da bi nam kaj padlo z neba. Nagrada za to je seveda zadovoljstvo. Skrivnosti se bodo razkrivale predvsem na poslovnem področju.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Na očeh ostalih boste – v pozitivnem smislu moči na poslovnem področju. Posledično boste tudi več delali, mogoče celo nadure, kar ne bo dobro za razmere na zasebnem področju. Poskrbite za ravnovesje, če ne drugače vsaj z iskrenim razgovorom.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Na svojem področju ste vodja. Ljudje vam priznavajo avtoriteto in sposobnosti ter se po vas tudi zgledujejo. Tokrat bo vse to še bolj izraženo. Toda tudi vi potrebujete svoj vir. Pogovor o težavah z nekom, ki vam je blizu, vam bo v veliko pomoč.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Posvetite se občutkom ob dogodkih, ki vas bodo presenečali v prihodnjih dneh. Ti občutki vas lahko naučijo nekaj novega o vas, hkrati pa bodo odlična podlaga za prihodnje obdobje, ko bodo prišle pozitivne spremembe.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Ali boste resno debatirali na zasebnem področju ali pa boste napredovali na poslovnem. Karkoli že bo, bo sprožilo nerešene in pod preprogo skrite težave, ki bodo udarile na površje in vam zmešale štrene. Naredite si dober načrt.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Obremenjeni boste z odgovornostjo, predvsem boste čutili dolg do drugih. Ta odgovornost vam bo ležala na rami kot težko breme, zato ne pozabite na lastno sprostitvev in skrb za svoje zdravje. V zraku bo napetost v partnerskih odnosih.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Sami si boste ustvarili pritisk, predvsem na čustvenem področju. Če ste še v sveži zvezi, lahko to pomeni, da boste ali poglobili vezo ali pa se bo vse skupaj zaključilo. Napetost, ki je v domu že od konca lanskega leta, se bo razrešila z neko informacijo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Tudi na vas se bodo vsi zanašali, za vas pa to lahko postane past, saj se boste počutili obremenjeni z odgovornostjo in posledično ujeti in omejeni. Izvedeli boste skrivnost, a ne boste vedeli, kaj z njo narediti. Prepustite se.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Trdo delo, ki ste ga že nekaj časa prikazovali, bo nagrajeno in izpostavljeno, v pozitivnem smislu seveda. Pridobili boste informacije, ki bodo spremenile vaš pogled na finance in v določeni meri vplivale tudi na vašo prihodnost.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Bodite previdni in z denarjem ravnajte po pameti. Čeprav vas igranje s financami veseli, pa vseeno ni potrebe, da bi bili razsipni in nepremišljeni. Previdno tudi z besedami, predvsem glede tega, s kom delite svoje skrivnosti.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Pozornosti usmerite v svoje sanje, saj vam lahko v teh dneh odkrijejo koščke informacij o vas, ki ste jih zakopali globo vase. Te koščke si zapišite, saj se vam ne bodo zdeli nič posebnega, toda izkazalo se bo, da so pomembni za vas.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Počutili se boste preplavljeni s težavami okoli vas in v vas bo tlela želja, da bi se prestavili v neko drugo dimenzijo. Ne morete rešiti sveta, lahko pa pomagate eni osebi. Ob vsem bodite predvsem pozorni na morebitne manipulacije.

TA JE DOBRA

Ravno med kosilom

Policist zaslišuje člane družine, ki jim je bilo vlomljeno v stanovanje: »Je bil kdo doma, ko je nepridiprav vlomil?«

»Vsi smo bili doma.«

»Kje pa ste bili?«

»Pri kosilu.«

»Kako pa to, da ni nihče slišal vlomilca?«

»Ravno juho smo srebal.«

Sveža postrv

»Natakar, prinesite mi prosim postrv,« naroči gost.

»Tudi meni,« se odloči njegov prijatelj. »Ampak naj bo sveža!«

Natakar gre v kuhinjo in naroči: »Dve postrvi. Eno svežo.«

Kdo je boljši

»Moj očka se obrije, ne da bi se gledal v ogledalo.«

»To ni nič. Moj si postrže nohte, ne da bi si sezul nogavice.«

Bolhi na psu

Dve bolhi, skriti v dlaki nekega psa, se ukvarjata z znanstvenimi vprašanji, nakar prva vpraša drugo: »Ti, ali misliš, da obstaja življenje tudi na drugih psih?«

Lep dan

»Kaj si pa tako žalosten, Janez?«

»Dežurni vremenar je napovedal lep dan.«

»In?«

»V službi so mi povedali, da če bom še naprej tako lenaril, bom nekega lepega dne dobil odpoved!«

Ne ve še

»Psa bom prodal.«

»Ali je hud?«

»Ne, trenutno še nič ne ve.«

LAŽJI SUDOKU

6	7			4		3	9
3		9	2			8	
	1			7			5 6
1			6		8		4
		6		2		3	
	8		5		9		7
5	6			8			9
		4			5	1	8
9	3		7			5	4

Rešitev:

6	7	9	2	4	8	3	5
3	1	9	6	7	5	8	2
1	8	5	4	2	3	6	7
5	6	3	7	8	1	9	4
9	2	8	1	6	4	7	3
4	3	7	5	9	2	6	8
8	5	2	3	1	4	7	6
7	4	6	8	3	9	5	1

TEŽJI SUDOKU

5	6				1		2	4
2			4		5			6
		3	9					
	7				8			6
				1				
	5		6					9
					7	4		
7			1		4			8
9	3		5					7

Rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	6	9	7	1	5	2	4	3
6	5	7	2	8	1	9	3	4
7	8	6	9	3	4	5	2	1
2	9	1	4	8	6	3	7	5
3	4	5	6	7	8	9	1	2
9	8	7	6	5	4	3	2	1
4	3	2	1	9	8	7	6	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Vejpnanje je škodljivo

Vse več srednješolcev, žal tudi že osnovnošolcev, uporablja elektronske cigarete. Vejpala naj bi kar četrtnina dijakov četrnih letnikov, posebej pereč pa je podatek, da naj bi to počelo tudi kar trinajst odstotkov devetošolcev.

KLARA MRAK

Kranj – Vejpnanje izhaja iz angleškega izraza vaping, ki izhaja iz izraza vaporizing (uparjevanje). Kajenje e-tekočin, ki lahko vsebujejo tudi nikotin, je samo ena izmed možnosti vejpanja, je pa dandanes najbolj popularna. Ko se sprehodimo po terasi enega izmed kranjskih lokalov in povprašamo mladino z vejpi v rokah, kakšni so njihovi okusi, so v večji meri vsi navdušeni. »Jabolko, mango, mentol...« Pa se vam ne zdi, da so ravno tako škodljivi kot navadne cigarete? Odločno odgovorijo: »Ne, to pa niso, veliko manj škodljivi so.«

Med mladino pa tudi med starejšimi uporabniki elektronskih cigaret torej vlada prepričanje, da te niti slučajno ne škodujejo zdravju toliko kot navadne cigarete. Pa to ni nujno tako. S tezo, da

je vejpnanje manj škodljivo kot klasično kajenje, na katero se zanašajo tako odrasli uporabniki elektronskih cigaret kot mladostniki in tudi mnogi njihovi starši, pa se ne strinja pulmologinja dr. Mihaela Zidarn s Klinike Golnik. Meni, da je akutna okvara pljuč lahko še nevarnejša kot pri klasičnem kajenju. Smrti ob začetku klasičnega kajenja cigaret pri nas niso evidentirane, medtem ko so se že pojavili smrtni primeri ob začetku uporabe elektronskih cigaret. Tega bi se morali zavedati tudi pri pasivnem kajenju, saj je kakršno koli vdihovanje dima, plinov ali pare za pljuča škodljivo.

Veljajo enake omejitve pri prodaji kot za vse tobačne izdelke

Kot so nam pojasnili na ministrstvu za zdravje, so izdelki za vejpnanje v Zakonu o

omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov opredeljeni kot elektronske cigarete, ki sodijo med povezane izdelke, za katere veljajo enake omejitve kot za tobačne izdelke: prepovedana je prodaja elektronskih cigaret mlajšim od 18 let, popolnoma je prepovedano njihovo oglaševanje (vključno prek storitev informacijske družbe, npr. na internetu), prepovedana je promocija in tudi njihovo razstavljanje na prodajnih mestih, kot to velja za klasične tobačne izdelke, prepovedana je uporaba elektronskih cigaret v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih in prepovedana je prodaja elektronskih cigaret po internetu, s pomočjo telekomunikacij ali katerekoli druge razvijajoče se tehnologije, vključno s čezmejno prodajo.

Za prodajo e-cigaret je treba pridobiti dovoljenje

Za prodajo elektronskih cigaret v poslovnem prostoru je treba pridobiti dovoljenje za prodajo, ki se izda za posamezen poslovni prostor, v katerem se stalno, občasno

Vejpnanje izhaja iz angleškega izraza vaping, ta pa iz izraza vaporizing (uparjevanje).

/ Foto: Gorazd Kavčič

ali začasno izdajajo računi za dobavo tobaka, tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov, ter je vezano na samostojnega podjetnika posameznika oziroma pravno osebo, ki opravlja dejavnost prodaje tovrstnih izdelkov v tem prostoru, pojasnjujejo na Ministrstvu za zdravje. Dovoljenje se v primeru ugotovljenih

pravnomočnih kršitev prepovedi prodaje mladoletnim in prepovedi oglaševanja lahko začasno odvzame. Ob tretji pravnomočni kršitvi pa se odvzame in prepoved ponovna pridobitev dovoljenja (trajna prepoved). Če poslovni subjekt prodaja tobak, tobačne ali povezane izdelke v poslovnem prostoru

brez dovoljenja, se mu izreče trajna prepoved pridobitve dovoljenja. Poleg tega se kršitelj kaznuje tudi z globo 50.000 evrov – pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik – in 5000 evrov – odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Med mladino pa tudi med starejšimi uporabniki elektronskih cigaret torej vlada prepričanje, da te niti slučajno ne škodujejo zdravju toliko kot navadne cigarete.

Odgovor na odprto pismo v podporo avtonomiji muzejev

V Gorenjskem glasu je bil 31. januarja 2023 v rubriki Prejeli smo objavljen prispevek Odprto pismo v podporo avtonomiji muzejev, v katerem osemdeset podpisnikov javno protestirajo, ker je Vlada Republike Slovenije (RS) 19. januarja 2023 »sprejela sklep o ukinitvi Muzeja novejše zgodovine in Muzeja slovenske osamosvojitve in združitvi obeh ustanov v novo muzejsko ustanovo«. Vzrok za takšen sklep Vlade RS naj bi bil po mnenju podpisnikov odprtega pisma ukinitve Muzeja slovenske osamosvojitve, ki ga je ustanovila prejšnja vlada, in namen, da se zamenjata »dva vladajočim strukturam očitno neljuba direktorja«. Podpisniki prispevka protestirajo proti vladnemu sklepu tudi zato, ker sta se preoblikovanje Muzeja novejše zgodovine in organizacijska združitve Muzeja slovenske osamosvojitve v novo ustanovo zgodila brez predhodne javne in strokovne razprave. Avtorji nespremenjeni obstoj Muzeja slovenske osamosvojitve utemeljujejo tudi s trditvami, da je obstoječi

muzej »v skladu z ICOM-ovim kodeksom muzejske etike sledil potrebam sodobne družbe in konceptualno vključil velik del slovenske javnosti...«, žal ne tudi velik del zainteresirane javnosti.

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Zgoranja Gorenjska in Policijsko veteransko društvo Sever Gorenjska podpirata ustanovitev ali združitve ali ohranitev Muzeja slovenske osamosvojitve, vendar ne v obliki ali vsebini sedanjega Muzeja slovenske osamosvojitve, ki ga je 4. marca 2021 ustanovila prejšnja vlada RS po konceptu in pod pokroviteljstvom »veteranske« organizacije Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO). Namreč, organizaciji in članstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) in Zveze policijskih veteranskih društev SEVER (Sever) smo iz medijev izvedeli za ustanovitev Muzeja slovenske osamosvojitve, čeprav smo bili kot teritorialci in miličniki pred 32 leti soudeleženci in glavna sila osamosvojitvenih dogodkov ter oblikovalci današnje zgodovine. Ali bo muzej slovenskega osamosvajanja ostajal fizično v samostojni zgradbi ali bo organizacijsko povezan z Muzejem novejše zgodovine ali se bo strokovno navezoval na novo muzejsko institucijo državnega pomena, ni tako odločujoče,

kot je pomembna muzejska širina, kakovost in strokovna objektivnost pristopa k predstavitvi slovenske osamosvojitve. Zato menimo, da se noben muzej slovenske osamosvojitve ne sme zgoditi brez udeležbe veteranov vojne za Slovenijo in veteranov policijskega združenja Sever. Sedanji Muzej slovenske osamosvojitve pa to, kar avtorji odprtega pisma trdijo, da je, v resnici ni, saj je nastal v krogu le nekaj usmerjenih strokovnjakov, je vsebinsko tendenciozen, predvsem pa ne upošteva v zadostni meri vseh družbenih struktur, dogodkov in dejstev, ki so sodelovali v procesu osamosvajanja Slovenije.

Veterani iz obeh organizacij (ZVVS in Sever), ki na državnem nivoju združujeta več kot 30.000 članov, od katerih nas ima priznan status vojnega veterana skoraj 25.000, želimo, da bi bila osamosvojitve, vključno z vojno za Slovenijo, predstavljena bolj strokovno, kot to zagotavlja Združenje VSO, čim bolj objektivno in na podlagi preverjenih dejstev. Kako naj javnost zaupa objektivnosti sedanjemu muzeju osamosvojitve, ko nas, veteranov, kreatorjev takratne zgodovine, nihče od oblikovalcev muzeja ni niti vprašal za mnenje, čeprav smo doslej izdali številne publikacije ter pričevanja iz obdobja 1989–1991 ter v obeh organizacijah v slovenskem merilu organiziramo

več kot 800 različnih dogodkov letno. Še več, odmaknjeni smo bili od pozornosti medijev. V skoraj desetih letih slovenski veterani '91 (ZVVS in Sever) nismo imeli priložnosti sodelovanja v nobeni pogovorni oddaji na javni televiziji, kjer bi bilo slišati tudi mnenje tistih, ki so z orožjem v roki izbrali samostojno Slovenijo. Prav tako je v kreaciji muzeja slovenske osamosvojitve treba vključiti tudi številne civilne strukture družbe, ki so v letih 1990–1991 nesebično in z vsem žarom sodelovale pri osamosvojitvi Slovenije.

Prepričani smo, da je obdobje slovenskega osamosvajanja, ki naj bi ga Muzej slovenske osamosvojitve muzeološko predstavljal, neločljivi del novejše slovenske zgodovine, zato po našem mnenju organizacijsko sodi pod skupno streho Muzeja novejše zgodovine. Končno sodbo z zaupanjem prepuščamo muzejski stroki in ministrstvu za kulturo. Vlado RS pa pozivamo, naj v okviru nacionalnega muzeja ustanovi strokovno utemeljen, celovit in objektivni muzej slovenske osamosvojitve.

JANEZ KOSELJ,
PREDSEDNIK OBMOČNEGA
ZDRUŽENJA VVS ZGORNJA
GORENJSKA
IVAN HOČEVAR,
PREDSEDNIK POLICIJSKEGA
VETERANSKEGA DRUŠTVA
SEVER GORENJSKA

Covidni dodatek za dijake in študente

URŠKA PERNEL

Kranj – Dijaki in študenti, ki so v času epidemije opravljali delo oskrbe bolnikov s covidom-19 ali sodelovali pri mobilnem testiranju ali cepljenju, so upravičeni do izplačila dodatka za nevarnost in posebne obremenitve. Denar za to zagotovi država. A nekateri delodajalci dodatka še vedno niso izplačali.

Kot so sporočili iz Študentske organizacije Slovenije, nekateri kljub dosedanjim pozivom izplačilo še vedno zavračajo. Zato so te delodajalce ponovno pozvali k izplačilu. Ob tem so poudarili, da se sredstva za izplačilo dodatka zagotovijo iz državnega proračuna, delodajalci pa zahtevke še vedno lahko vložijo na krajevno pristojno Upravo RS za zaščito in reševanje.

Ko delodajalci prejmejo sredstva od države, jih morajo dijakom in študentom v neto znesku neposredno izplačati na njihov bančni račun. Kot opozarjajo v študentski organizaciji, delodajalci nimajo pravice, da bi zaračunali administrativne stroške ali iz drugih razlogov zadržali del sredstev, ki za opravljeno delo pripadajo dijakom in študentom. Na Gorenjskem je kar nekaj študentov delalo v Splošni bolnišnici Jesenice. Kot so nam pojasnili v bolnišnici, so sredstva za ta dodatek na podlagi zahtevka dobili iz državnega proračuna in so ga že lani izplačali študentom.

So pa v Študentski organizaciji Slovenije opozorili na nekaj drugih bolnišnic, domov za starejše in zdravstvenih domov, ki so jih ponovno pozvali k izplačilu, med njimi je tudi Zdravstveni dom Kranj.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

Portret Franca Ankersta v čitalnici radovljiške knjižnice

V galeriji radovljiške knjižnice so na predvečer slovenskega kulturnega praznika svečano odkrili portret pesnika, tekstopisca in ugankarja Franca Ankersta.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica in Knjižnica A. T. Linhart Radovljica sta v knjižnični čitalnici pred dvema letoma zasnovali novo galerijo, v kateri naj bi bila na ogled stalna razstava portretov pomembnih kulturnic in kulturnikov, ki so prispevali k razvoju in bogatjenju kulturnega življenja v radovljiški občini ali širšem okolju, s tem pa tudi k prepoznavnosti in ugledu

Prva slika, izobešena v galeriji, je bil portret Alenke Bole Vrabec (1937–2020), radovljiške dramske igralka, režiserke, prevajalke in vodje številnih ljubiteljskih gledaliških skupin.

občine. Prva slika, izobešena v galeriji, je bil portret Alenke Bole Vrabec (1937–2020),

Zupan Ciril Globočnik in Angelca Ankerst sta skupaj odkrila portret Franca Ankersta, ki odslej bogati galerijo Čitalnica v radovljiški knjižnici. / Foto: Gorazd Kavčič

radovljiške dramske igralka, režiserke, prevajalke in vodje številnih ljubiteljskih gledaliških skupin, delo Ivana Prešerna - Žana.

Drugi v zbirki je portret Leščana Franca Ankersta (1935–2018), ki ga je upodobila akademska slikarka mlajše generacije Andreja

Srna, prav tako domačinka iz Lesc.

Franc Ankerst je bil avtor zbirke ugank, ki jih je izdal v knjigah Kaj je to? in 1000 in 1 uganka, ter štirih pesniških zbirk: Šopek kovanih rim, Rime življenja, Zrelo klasje in Soneti – kres resnic. Bil je tudi plodovit in večkrat nagrajeni avtor besedil za skladbe narodnozabavne glasbe, v njeno zakladnico je prispeval več kot petsto avtorskih del, ter ljubiteljski glasbenik, predvsem domačini pa so ga dobro poznali in spoštovali tudi zaradi njegovih izvirnih lesenih skulptur: pred njegovim domom v Lescah stoji dva metra visok kip Martina Krpana. Za svoje bogato delo na področju umetnosti je prejel priznanje Občine Radovljica, plaketo Antona Tomaža Linhart.

Portret sta odkrila radovljiški župan Ciril Globočnik in Ankerstova soproga Angelca Ankerst.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

PUSTOVANJE: 21. 2., TRST: 16. 3., **AKCIJA BANJA VRUČICA:** 15. –22. 3., 18. –25. 3., 20.–27. 3., 22.–29. 3., 29. 3.–5. 4., **STRUNJAN:** 25. 2.–2. 3., **BERNARDIN:** 12.–15. 3., **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 2.–7. 4., **MORAVSKE TOPLICE:** 21.–25. 5., **RADENCI:** 21.–25. 5., **MADŽARSKE TOPLICE:** 10.–14. 4., 4.–8. 6., **MEDŽUGORJE:** 22.–24. 4., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 29. 4.–2. 5., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 29. 4.–6. 5., 25. 5.–1. 6., **MORJE – VEČ TERMINOV:** **DUGI OTOK, KORČULA, OREBIČ.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

OBVESTILA

Zbor članov Turističnega društva Šenčur

Šenčur – Turistično društvo Šenčur vabi na zbor članov, ki bo v sredo, 15. februarja, ob 18. uri v dvorani Doma krajanov v Šenčurju.

Tečaj plesa Društva upokojencev Kranj

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na tečaj plesa. Prvo srečanje bo v torek, 14. februarja, ob 18. uri v baru Zdravljica. Vabijo vse, ki si želijo naučiti ali obnoviti plesne korake.

Vadba za zdravo hrbtenico

Naklo – V okviru medgeneracijskega sodelovanja se bo v ponedeljek, 13. februarja, ob 9. uri v Kulturnem domu Janeza Filipiča začela vadba za zdravo hrbtenico. Obvezne so prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25. Šenčur – V okviru medgeneracijskega sodelovanja se bo v torek, 14. februarja, ob 8.30 v Dom krajanov Šenčur začela vadba za zdravo hrbtenico. Obvezne so prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Delavnica orientalskih plesov

Naklo – V okviru medgeneracijskega sodelovanja se bo v ponedeljek, 13. februarja, ob 16.30 v Medgeneracijskem centru Naklo začela delavnica orientalskih plesov. Obvezne so prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

PREDAVANJA

Islandija

Kokrica – Turistično društvo Kokrica vabi v torek, 14. februarja, ob 17. uri v prostore društva v domu krajanov na Kokrici na potpisno predavanje o Islandiji. Svojo izkušnjo s potovanja bo podala Olga Pavlin. Vstop bo prost.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglasi@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

LOTO

Rezultati – žrebanje 8. 2. 2023
3, 15, 19, 21, 24, 32, 37 in 20

Loto PLUS: 2, 8, 15, 18, 25, 30, 32 in 1
Lotko: 003090

Skład 12. 2. 2023 za Sedmico: 500.000 EUR
Skład 12. 2. 2023 za PLUS: 2.030.000 EUR
Skład 12. 2. 2023 za Lotka: 300.000 EUR

PETKOVA PRIREDITEV

Izvajata: Piki teater iz Slovaške
O DEVETIH MESECIH
Petek, 10. februar 2023, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

www.pgk.si

SOBOTNA MATINEJA

Izvajata: Piki teater iz Slovaške
BABICA IZ JAJČKA
Sobota, 11. februar 2023, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE

MESTNA OBČINA
KRANJ

Gorenjski Glas

Tudi Rdeči križ zbira sredstva za Sirijo in Turčijo

Ljubljana – Rdeči križ Slovenije prizadetim v potresu v Turčiji in Siriji nudi pomoč v okviru programa Neighbours Help First, regionalne pobude jugovzhodne Evrope in Balkana, v sklopu katere si države medsebojno pomagajo v primeru izrednih dogodkov, zbira pa tudi prispevke na transakcijskem računu (TRR) in s SMS-sporočili. Podatki za nakazilo na TRR so: Rdeči križ Slovenije, Mirje 19, 1000 Ljubljana, SI56 0310 0111 1122 296, SWIFT: SKBAS12X, koda namena: CHAR, sklic: S100-96891, namen: Potres Turčija in Sirija. S SMS-sporočilom SKUPAJ ali SKUPAJ5 na 1919 uporabniki mobilnih storitev A1, Telekom, Telemach in T-2 prispevajo enega ali pet evrov. Kot so še sporočili z Rdečega križa, bodo zbrana denarna sredstva nakazali turškemu in sirijskemu društvu Rdeči polmesec za pomoč prebivalstvu in obnovo porušenih prebivališč.

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

IZDELOVANJE klobas, salam in želodcev

STANISLAV RENCELJ
ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Cena knjige je **14 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

KAKO IZDELAMO JOGURT, SIR, MASLO

Priročnik je namenjen vsem, ki za lastne potrebe načrtujete izdelati manjše količine mleka v okusne in zdrave mlečne izdelke, ter vsem, ki ste na tem področju že bolj samozavestni in spretni.

Kako izdelamo jogurt, sir, maslo

200 strani, Mere: 17 x 23,5 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

25 EUR * poština

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprti.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

MANJŠO garsonjero v hiši pri Kranju,
tel.: 031/805-412 23000377

HIŠE

KUPIM

VEČJO hišo z veliko parcelo ali kmetijsko zemljišče – Bled, Kranjska Gora, Istra, tel.: 070/275-066 22003240

 FESST, d.o.o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

 LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PODARIM

HYUNDAI Pony, letnik 1991, ohranjen, v voznem stanju, tel.: 04/51-81-447, 031/299-952 23000381

MOTORNÁ KOLESÁ

PRODAM

DVA mopedá Tomos, APN4, obnovljen, in ATX, cena za kos 1.950 EUR, Kozina, tel.: 041/651-766 23000385

STROJI IN ORODJA

PRODAM

BATNI kompresor ABAG, 24 litrov, 1,5 KW, cena 115 EUR, tel.: 041/969-708 23000367

GRAFIČNO prešo za visoki tisk, tiskanje 39 x 28 cm, cena 390 EUR, tel.: 068/152-924 23000371

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

OPAŽ 15 in 25 mm in macesnove plohe, po merah in dogovoru, tel.: 041/760-791 23000384

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

DOBRO ohranjena notranja vrata, hrastov furnir, 4 kose, ugodno, tel.: 031/350-028 23000383

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 23000280

SUHA bukova drva, lahko razrezana, možna dostava, tel.: 040/705-882 23000361

SUHA mešana drva slabše kvalitete, zelo ugodno, lahko razrezana, tel.: 041/515-724 23000389

SUHE bukove butare, bukova drva in hrastova drva ter rajkelne – okroglice, tel.: 031/826-621 22002015

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

NOV dvosed temno rjave barve, mikro-fibra, ugodno, tel.: 040/666-429 23000365

TRI fotelje, kot nove, možno kot kotna garnitura, cena 60 EUR, tel.: 041/276-485 23000345

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

BOJLER Gorenje, 50 litrov, ugodno, tel.: 040/833-142 23000370

GLASBILA

PRODAM

DIATONIČNO harmoniko CFB, odlično ohranjeno, tel.: 040/739-512 23000351

HOBÍ

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 23000362

KNJIGE, PUBLIKACIJE

IŠČEM

PODARITE odvečne knjige. Pokličite, pridem z veseljem, jih odpeljem in ohranim, tel.: 030/996-225 23000360

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-936 23000282

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

ŽENSKÉ pancerje, št. 37-38, za 30 EUR in ženski anorak št. S-M Salewa Goretex za 30 EUR, tel.: 051/302-375 23000342

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OTROŠKO posteljo z dnem in jogijem, ugodno, tel.: 051/230-837 23000348

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PREGLED vida in očala kot na napotnico s popustom do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Ključite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si 23000286

PRODAM

ELEKTRIČNO bolniško posteljo z vzmetnico, skoraj novo, tel.: 051/347-226 23000341

PLENICE velikosti M, tip Tena in ID Slip, dnevne in nočne, več originalno zaprtih paketov, tel.: 051/301-674 23000369

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

TRAKTOR Zetor, Ursus, Univerzal, Štore, Deutz, Tomo Vinkovič ali IMT, tel.: 070/112-628 23000326

PRIDELKI

PRODAM

JEČMEN za krmo, Žabnica, tel.: 031/229-151 23000343

PŠENICO in krmni krompir, tel.: 031/764-207 23000354

VINO cviček, domače ocvirke, domačo svinjsko mast in ptujsko čebulo, tel.: 031/206-874 23000356

ZMRZNJENE jurčke in domačo svinjsko mast, tel.: 041/989-571 23000373

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 telički ČB/LIM, stari 14 dni, tel.: 051/864-303 23000353

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in grahaste barve, pred nesnostjo, in kg priščanci za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 23000281

BIKCA simentalca, starega 3 mesece, 160 kg, tel.: 01/72-38-262, 051/742-840 23000346

BIKCA ČB, starega 3 tedne, tel.: 041/418-616 23000352

BIKCA limuzin, starega 6 mesecev, tel.: 041/544-164 23000378

BIKCA LS, starega 14 dni, Bohinj, tel.: 051/336-281 23000379

BIKCA simentalca, težkega 180 kg, tel.: 031/506-863 23000390

BIKCE in teličke križance ČB/limuzin, stare 3 tedne, tel.: 041/691-243 23000344

BREJJE krave, pašne, simentalke, frizjke, tel.: 068/613-784 23000366

ČB bikca, stara 1 mesec in 14 dni, tel.: 031/385-149 23000358

ČB bikca, starega 20 dni, ugodno, tel.: 041/744-502 23000384

DVA bikca ČB, stara 10 dni, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 23000368

KRAVO za zakol, tel.: 051/899-823 23000350

KRAVO simentalco v 9. mesecu brejosti, 3. telitev, in teličko simentalco, staro 20 dni, tel.: 031/854-549 23000359

KRAVO LS/CK, staro 3 leta, brejjo 5 mesecev, cena 950 EUR, Bohinj, tel.: 041/536-878 23000380

TELIČKO LS staro 20 dni, tel.: 031/417-221 23000340

TELIČKO simentalco, staro 10 dni, tel.: 04/25-22-689 23000349

TELIČKO simentalco, staro 14 dni, tel.: 040/607-311 23000357

ZAJCE, lepe nemške lisce, samce in samice, stare od 6 mesecev dalje, tel.: 051/458-346 23000387

TOPLOTNE ČRPALKE
 Midea 6 - 16 kw
od 6.699,99 EUR - 6 kw z osnovno montažo, zagonom in 9,5% ddv
SUBVENCIJA EKO SKLADA
IZE d.o.o. 041 669 742

KUPIM

2 žrebci, rasti poni, različne barve, z liso na glavi, tel.: 051/458-346 23000388

BIKCA simentalca, starega od 8 do 10 tednov, tel.: 051/441-722 23000347

BIKCA simentalca, težkega do 250 kg, tel.: 041/841-835 23000372

TELICO simentalco, brejjo 8 mesecev, tel.: 041/890-742 23000363

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678 23000336

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

PODJETJE Agro mobil, d.o.o., Letališka 37, Senčur, zaposli skladiščnika. Kandidat mora imeti izpit kategorije B ter izkušnje vožnje z vilicarjem. Delo poteka na lokaciji podjetja, možnost opravljanja dela z delovnim časom po dogovoru preko s.p. Prijave tel.: 041/698-385, g. Boštjan Bertonec, boštjan.bertonec@agromobil.si 23000241

IŠČEM

IŠČEM DELO – ni zabave brez odlične glasbe, na vaših žurih za to poskrbi Absolut bend, tel.: 040/635-566 23000355

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, čiščenje hiš in stanovanj – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23000283

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, krovstva in kleparska dela, sanacije in renovacije, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 23000375

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, krovstva in kleparska dela, sanacije in renovacije, kvalitetno, hitro in poceni. Daf-sa d.o.o., Temniška ul. 67, Naklo, tel.: 041/313-327 23000285

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 23000375

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 23000376

ŽE 25 LET z vami grad. podjetje RE-DŽO.B. d.o.o., Adergas 13, Cerklje – izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 23000087

ZASEBNI STIKI

FANT išče resno zvezo! Si samska? Osamljena? Želiš spoznati skromnega fanta za resno zvezo? Iskren, pošten, delaven, samski, romantik, urejen. Od 28 do 40 let. Javite se resne, Gorenjska z okolico, tel.: 051/320-470 23000374

SAMSKI fant z redno službo iščem partnerko za resno zvezo, staro do 45 let, tel.: 071/383-919 23000382

www.gorenjskiglas.si

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

RAZNO

PRODAM

MESARSKO pištolo, malo rabljeno, cena 80 EUR, tel.: 01/56-83-518, 031/822-082 23000386

NOVO

Nosilka osrednjega lika je socialna delavka Kristina. Pri svojem delu se nenehno sooča z ljudmi, ki jim pomaga v stiski. Ko jo sredi vročega poletja najdejo mrtvo na nekem parkirišču v Šentvidu, nihče niti ne sluti, kdo bi lahko bil kriv za njeno smrt. Je njena smrt povezana z izginotjem dečka pred petdesetimi leti, morda z izginotjem deklice Pije? Psihološki triler izpod peresa žirovske pisateljice Milene Miklavčič vas bo navdušil, prebrali ga boste na mah!

Redna cena knjige je 25 €. Če knjigo naročite na Gorenjskem glasu je cena le

22,50
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Vas zanima, kako se vnuki učijo pomembnih vrednot in življenjskih modrosti, ki jim pomagajo, da v času odrasčanja bolje razumejo sebe in druge? Vzemite v roke Kuharske prismođarije, v njej boste našli namige, ki jih je vredno posnemati ter tudi kuharske recepte!

Redna cena knjige je 20 €, če jo naročite na Gorenjskem glasu je cena le

17
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mami, babi in sestre

ZLATE RAMOVŠ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom za vsa izrečena sožalja, cvetje in sveče. Posebna zahvala gre paliativni enoti SB Jesenice – dr. Lopuhovi in dr. Možini – ter patronažnima sestrama ZD Škofja Loka Dragici in Tadeji za obiske na domu. Zahvaljujemo se tudi g. Miru Duiću za poslovilni govor, pogrebni službi Akris ter pevcem. Hvala pa tudi vsem, ki ste jo tako množično pospremili na njeni zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni

Smučarsko pohodništvo z vodičem na Jelovici

Ste kdaj razmišljali, da bi se odpravili raziskovat neznane zasnežene poti ter ob tem spoznavali lepote neokrnjene narave in se na koncu s smučmi spustili proti dnu? Skupaj z Mitjo Kapusom, ki je začel ponujati doživetje smučarskega pohodništva, to lahko izkusite na Jelovici.

NIKA TOPORIŠ

Radovljica – Kot je pojasnil Mitja Kapus, domačin iz Kamne Gorice, ima Jelovico, kljub temu da ta velja za dokaj neraziskano, v malem prstu: »Že kot mlad sem z očetom veliko pohajkoval po Jelovici, hodili smo na pohode, s kolesom, kasneje tudi s smučmi, in zdaj mislim, da je čas, da jo pokažem še drugim, ki jih to morebiti zanima.« Jelovica je alpska planota, ki je skoraj popolnoma porasla z gozdom. Gre za neposeljeno območje, po katerem vodijo večinoma le neoznačene gozdne ceste, kar jo naredi še posebej zanimivo. »Jelovico domačini dobro poznamo, vendar kdorkoli drug, ki se jo odloči raziskovati, se bo najverjetneje izgubil. Dobrih zemljevidov za Jelovico ni, prav tako pa tam ni signala, zato se je v preteklosti že večkrat zgodilo, da smo koga iskali,« pojasni Mitja.

Hoja po ravninah

Morda se sprašujete, kaj sploh je smučarsko pohodništvo. Mitja razloži, da gre za nekaj vmes med tekom

Mitja Kapus: »Že kot mlad sem z očetom veliko pohajkoval po Jelovici, hodili smo na pohode, s kolesom, kasneje tudi s smučmi, in zdaj mislim, da je čas, da jo pokažem še drugim.« / Foto: Gorazd Kavčič

na smučeh ter turno smuko. »Smučarsko pohodništvo se od teka na smučeh razlikuje v smislu urejenosti prog. Proge za tek na smučeh so jasno določene in urejene, tukaj pa gre za nekakšno brezpotje. Je pa precej lažje kot pri turni smuki, saj vzponi in spusti niso tako strmi, gre bolj za hojo po ravninah in lažjih terenih,« pravi.

Izhodišče je Talež

Izleti, ki jih ponuja, so lahko enodnevni ali tridnevni, vendar je sam bolj pristaš zadnjih, saj kot je povedal, omogočajo, da si zares lahko ogledate Jelovico, njene planine in razgledne točke. »Izhodišče doživetja je na planini Talež. Pri tridnevnih izletih je načrtovano, da se dvakrat prespi – prvič v Gozdarski koči Rovtarica, kjer sem si zamislil tudi pravo kakšne lokalne jedi, torej da se udeleženci spoznajo še s kulturo in tradicijo tukajšnjih krajev, drugo noč pa se prespi na Vodiški planini, kjer je oskrbovana koča,« pojasni Mitja.

Kondicija in oprema

Kljub temu da si verjetno vsak želi doživeti Jelovico v vsem njenem čaru, pa Mitja poudarja, da to zimsko doživetje ni primerno

za vsakogar. Pojasni, da je za pohod treba imeti vsaj srednjo, pa raje že kar dobro kondicijo, saj gre za razgiban teren, v okviru katerega se premaguje nekaj sto metrov višinske razlike. »Zaželeno je vsaj osnovno znanje teka na smučeh, predvsem klasične tehnike, in primerne oprema, ki si jo je mogoče tudi izposoditi. Razmišljal sem tudi o tem, ali je ta pohod primeren tudi za družine z otroki, in nisem najbolj prepričan. Seveda je odvisno od posameznega otroka, starši najbolje vedo, kako uhojen je in koliko kondicije ima, vendar najraje ne bi tvegali, da se mi neke na sredini Jelovice nekdo premisli in želi obrniti,« razloži Mitja ter še doda, da po predhodnem dogovoru pohode tudi prilagodijo glede na težavnost ter vremenske razmere.

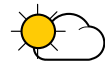

Smučarsko pohodništvo se je v zadnjih letih zelo razširilo. / Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

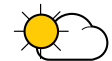
Danes bo pretežno jasno. Jutri bo zjutraj in dopoldne zmerno oblačno, popoldne pa večinoma pretežno jasno. V nedeljo bo zmerno do pretežno oblačno. Več sonca bo na zahodnem delu regije. Nekoliko topleje bo.

PETEK

-11/3 °C

SOBOTA

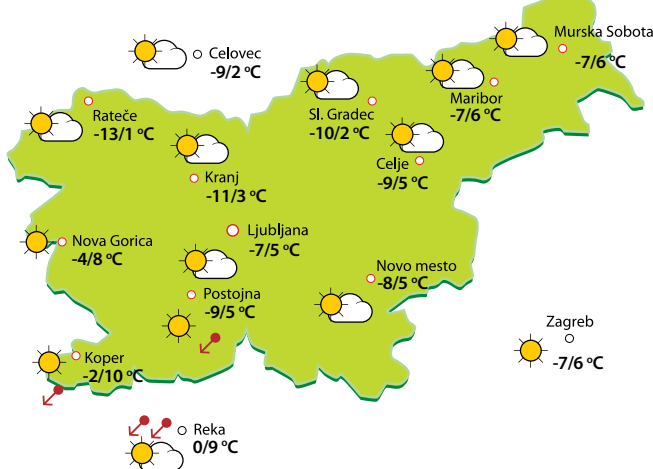
-9/4 °C

NEDELJA

-3/5 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

Čim več gibanja in zračenja prostorov

Teorijo obvladamo, v praksi včasih malce šepamo. Vsak se na svoj način trudi, da ostane zdrav. Četudi so temperature v tem tednu nizke, je gibanje na svežem zraku zagotovo eden od ključev do dobrega počutja. Zanimalo nas je, kako za svoje zdravje pozimi skrbijo Kranjčani.

Janez Kuralt, Kranj

V teh mrzlih dneh popijemo veliko čaja, ko smo v bivalni enoti v Škofji Loki, malo več zračimo prostore. Se pa odpravimo tudi ven, na sprehod. Pa tudi vitamine jemljemo, pojemo veliko sadja in zelenjave, kar je tudi dobro za zdravje.

Albin Ahmetaj, Kranj

Nekako se trudim skozi vse leto biti športno aktiven. Sem pa recimo enkrat na zimo prehlajen kaka dva do tri dni, pa sem nato kmalu spet v redu. Na srečo še nikoli nisem bil hudo bolan. Sicer pa igram nogomet, zdaj skušam biti čim manj na mrazu. Upam, da ostanem zdrav.

Emina Bajrić, Kranj

Z družino gremo večkrat na sprehod, v mesto, gozd, pravzaprav smo večinoma, kolikor le čas dopušča, na svežem zraku. Ves čas jemo vitamine, zaužijemo veliko sadja in zelenjave, tako da smo na srečo mož, otrok in jaz ves čas zdravi.

Jože Repič, Kranj

Sicer veliko hodim, živim pa ne prav zdravo – no, kakor kdaj. Ko se odločim, da bom bolj zdravo živel, grem večkrat na zrak, pa malo pavze naredim od nezdrave hrane in pijače. Takrat se bolje počutim. Imam jutranji ritual, spijem kavo in čaj, včasih pa tudi kakšen »šnopček« – je le treba uničevati bacile.

Adam Alagić, Kranj

Velikokrat spijem skodelico čaja, pojem kaj toplega, npr. juho, jemljem vitamine, se dobro oblečem, spim pri odprtem oknu ... Mislim, da je to ključ do tega, da ostanemo zdravi.

K. M. / Foto: Tina Dokl

NA GLAS

aforizem

Če s kisanjem ne doseže svojega, se pa moj cukrček začne dreti kot jesihar.

Milan Fridauer - Fredi